

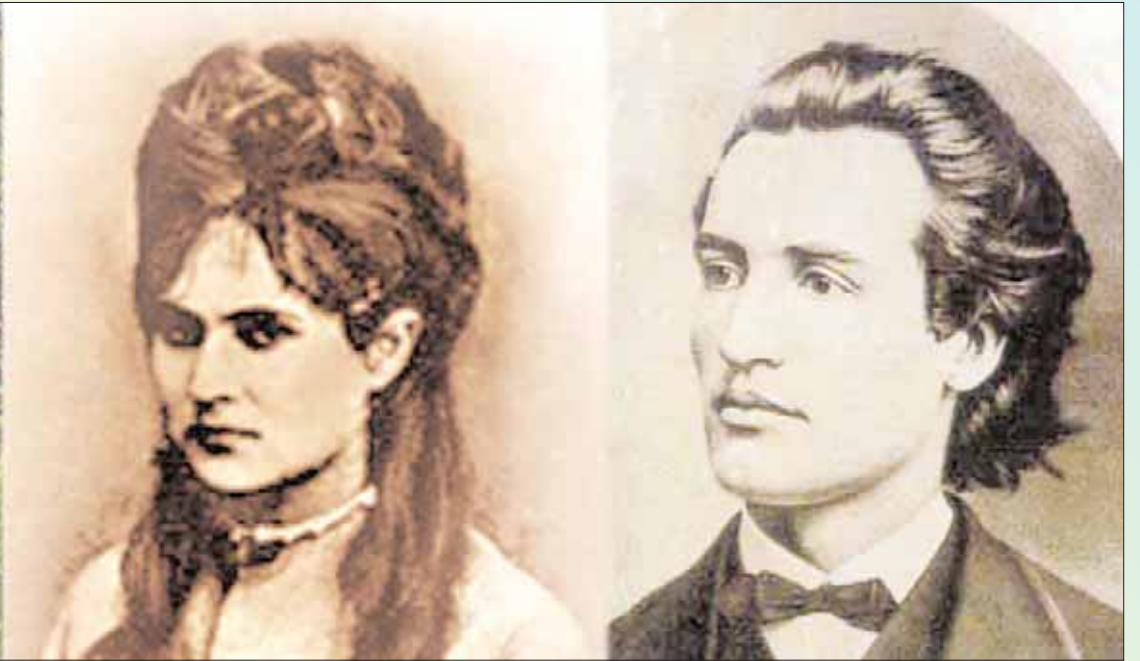

„Vom fi iarăși ce-am fost și mai mult decât atât” - Petru Rareș

PIETRELE DOAMNEI

Revistă lunară editată de FUNDAȚIA „PETRE IONESCU-MUSCEL” DOMNEȘTI - ARGHEȘ

ANUL V, NR. 6 (54)
Iunie 2011

„Fără Eminescu, neamul nostru ar fi neînsemnat și aproape de disprețuit. Dacă n-am fi avut pe Eminescu, trebuia să ne dăm demisia. Eminescu este scuza României”. (EMIL CIORAN)

BASM [DESPRE NAȘTEREA LUI MIHAI EMINESCU]

Pe vremea când Dumnezeu și Sfântul Petru umblau pe pământ sub chipul unor moșnegi gărbovi sprijiniți în toiag și cu sandale rupte, se întâmpla să bată pe la ușile oamenilor la căderea nopții iar de multe ori erau izgoniți. Odată i-a prins noaptea pe câmp și odată cu ea o ploaie care le-a dat veșmintele și i-a umplut de noroi. Și tot

rătăcind ei, numai într-un târziu au ajuns la marginea unui sat, abia au îndrăznit să bată cu toiagul în prima poartă. Căinii mari s-au repezit să-i sfășie, dar numaidecât s-a auzit un glas bărbătesc, întrebând cine bate. Și au răspuns: - *Oameni buni!* Atunci omul, potolind căinii, i-a pofțit în casă unde nevasta și copiii abia se treziseră din

somn. El a început să dea porunci, dar cu blândețe. - *Mario, ia mai pune niște vreascuri pe foc! Tudore, dă fuga la fântână după o doniță cu apă proaspătă! Ileano, ia vezi tu de o oală cu lapte!* Și le-au dat să se spele și să se ștergă cu ștergare albe și i-au ospătat și i-au pus să doarmă într-o odaie care mirosea a gutui și busuioc. A doua zi

dimineată, iar le-au dat să se spele, i-au ospătat, le-au pus și în traistă niște mere cum nu mai văzuseră și le-au urat drum bun. Cum au ieșit din sat, Sfântul Petru a început să se roage la Dumnezeu: - *Doamne, fă ceva pentru oamenii aceștia, că tare ne-au primit frumos!* - *Ce-ai vrea să fac, Sfinte Petre, că ai văzut că nu erau nevoiași.* - *Fă ceva, fă*

să-și vadă măcar o dată sufletul. - *Să-și vadă sufletul, spui, Sfinte Petre?* - *Da, Doamne, să-și poată vedea sufletul, așa cum vedem noi plopul acela, de acolo.* - *Bine, Sfinte Petre, a spus Dumnezeu, privind gânditor satul din vale. Iar după o vreme, din neamul acela de oameni s-a născut Mihai Eminescu.*

Geo Bogza

TABLETA EDITIEI

Confesiuni în derivă (II)

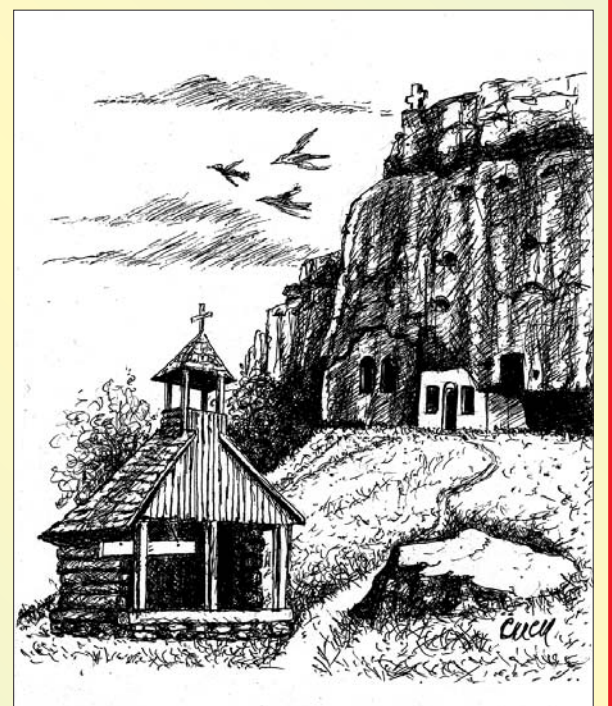
Ca să înțeleg lumea am privit adevărul ca pe-o aparență. Simțul este un instinct de viață ce disprețuiește rațiunea în numele erorii necondiționate a trupului. Prin păcat omul a devenit el însuși, cântând în parabolele creștinismului o morală ce ameliorează decadența progresivă a existenței istovite în sfințenie. Umanismul contemporan rostește rătăcirea și ispita ca valori superioare ale intelectualității. Conceptul de „liber arbitru” a devenit o sociologie a durității, primejdiilor inimii, corupției firii, amurgului binelui – toate capabile să esențializeze specia umană, în durerea sărăciei duhului său.

*

Psihologia oricărei acțiuni are la bază instinctul. Judecata pedepsește, prejudecata – eliberează. Adevărul este „instrumentul de tortură” al valorilor întâmplare a se numi fenomene. Omul este doar numenal. Viața este o recenzie a destinului. Demascarea goliciunii morții are un singur sens: debarasarea de nulități. Ele strică superioritatea esenței umane putrezindu-i emoția.

George BACIU

CU SUFLETUL ÎN PENIȚĂ: CUCU URECHE

IN MEMORIAM

FĂNUȘ, UN PORTRET DE CARE-L ȘTIU DE-O VIAȚĂ

Un bolid vehement poetic, de o duioșie brutală, rușinat de propriul său sentimentalism dar lipsit de complexe în fața oricărei stări emoționale, trece lăsând urme nestemate. Trece cu grație de artilerie grea, cu impulsivă măiestrie și monumentală migală artistică prin istoria literaturii noastre contemporane, aruncând în noi cu bolovanii de aur și argint ai operelor sale. Iar operele acestea nu sunt deloc rotunde, precum ghiulelele turnate la ștanță ci, ca magmele erupte arbitrare, au colțuri și contorsiuni pe care el le tot cizelează prin brâncușiene mângâieri încâpățănate, care le dezvăluie când strălucitoare, când scorburoase,

când stranii, când scăpate de sub control, dar niciodată banale și niciodată lipsite de har. Are Fănuș secretul acesta magic de a găsi întotdeauna adresă atât la cărturar cât și la Miticii ce strigă pe stadioane! Și prin persoana sa manifestată public și prin opera așezată în rafturi temeinice, într-o mirabilă știință a celebrității, el provoacă o stranie înfrățire de sentimente între rafinații și vulgarii care-l ovaționează laolaltă, îl admiră, îl strigă pe nume și se-nghesuie să ciocnească cu el.

Scriam rândurile de mai sus la apariția „Asfințitului de Europă...” care le susținea din plin afirmațiile entuziaste. Și tot din același motiv,

îndurerat acum, aștern însemnări mai vechi la frazele acestui articol care acum începe să ne despartă. De exemplu, la *SCAUNUL SINGURĂTĂȚII*:

Stăpân miraculos al limbii și metaforei, Fănuș Neagu a produs un mare eveniment literar atunci când îi apărea prima ediție din « Scaunul singurătății ». Consecrat creator de personaje înțelese și descrise cu mare artă literară, romancierul se autodepășea începându-și seria de cărți cu eroi insolți, convulsionați și controversați

(continuare în pagina 2)

Fănuș Neagu

IN MEMORIAM

FĂNUȘ, UN PORTRET PE CARE-L ȘTIU DE-O VIAȚĂ

(urmăre din pagina 1)

în propria lor existență de o asemenea natură, încât s-au consacrat ulterior ca personaje strict fănușiene. Impuse, fără să ne temem că spunem prea mult, în continuitatea unora dostoevskiene. Delimitate, însă, față de respectul pe care îl merită acelea, la proporția dintre imperialul sumbru Sankt Petersburg și balcanic-sentimentala Brăila. Mai ales prin duioasa umbră de umor care le face să oscileze între angoasă și niște inconsecvențe certitudinii... **Sau, la FRUMOȘII NEBUNI:**

Definitor absolut al locului prim printre prozatorii români contemporani, Fănuș Neagu defilează fastuos cu opera sa de îndelungă referință și glorie: "Frumoșii nebuni ai marilor orașe". Autor dăruit cu taina autodepășirii propriei sale arte, precum o dovedește în recentul roman "Asfințit de Europă, început de Asie", Fănuș Neagu nu reprezintă doar un mit în beletristica românească actuală, ci este cel care a legat la modul modern publicistica de literatură prin unicitatea stilului metaforic al rubricilor sale din presă. Întâlnind prin aceasta actul cultural al cotidianului mai mult decât publicațiile similare din alte limbi și producând o

mulțime de imitatori sau continuatori, el a impus și a înmobilat genul literar al articolului de ziar scriind la modul cotidian despre „acești nebuni” care, împreună cu el însuși ajuns personaj, au trecut în roman ajungând atât de „frumoși” încât au devenit sintagmă pentru vorbirea curentă.

Scriam aceste rânduri senin, în exerciții de admirație prin care ne respectam reciproc literatura, dar și persoana, prin frumoasa frăție trăită în tripticul vesel la petrecere și străduitor în singurătatea scrisului pe care-l formam cu el și cu Ion Băieșu. Senin, cum nu mai pot fi la rândurile de față pe care am tot amânat să le scriu. Pentru că le simțeam cum se așază între noi ca o barieră și ne despart. Măcar pentru o vreme, dar ne despart, ne îndepărtează, ne plasează existența în materii diferite, împărțite de o parte și de alta a Styxului.

Și nu ne despart cum ne-a mai despărțit deseori viața, după veselia petrecerilor noastre de la care plecam cu sentimentul revenirii posibile oricând. Ci categoric, prin acel gest esențial cu care confirmă că ne va apropia cândva din nou...

Da, ne vor apropia acolo unde, împreună cu Guță Băieșu vom reface

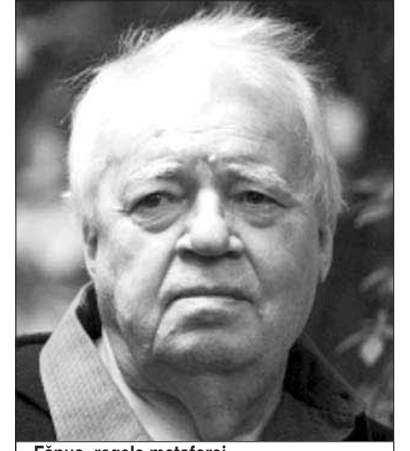
tripticul nostru ca o formație temeinică, perseverentă, plină de spirit, frondă și voioșie în care, vorba poetului: „Hălăduiam pe la Cotari”. Dar numai după ce ne așterneam, cu asiduitate, în pagină slova, făcând rost și de ceva „grivne-n buzunar” ca să putem proclama: „Bibamus est!”... Ne petreceam prietenia într-un frumos spiritualizat haedonism, ne bucuram de ea ca niște copii neprihăniți decât la zeama strugurelui, cu amorașii cu coroane de viță din basorelieful lui Dionisos. Dar știind din plin ce-nseamnă și înfruptarea libertină și ascetismul hamului la scris, ciocneam ferice înjurându-ne mai voluptuos decât ne-am fi sărutat!...

Acum, m-au mai lăsat pentru scurtă vreme aici, doar pe mine, păcătosul, ca să mă pedepsească însingurarea și deruta când mă întreb orbecând după ei: „Dar undi-s?... Undi-s?!”...

Poate că la atâtea zile după plecare, dimerindu-se și el cum e cu viața de dincolo, Fănuș află de la Guță mai multe, ca să-mi răspundă la întrebare. Fiindcă despre viața de aici, cu cât mai mult am iubit-o, cu atât mai mult ne-am lămurit și ne-am resemnat în golănia și cinismul acestor orașe de la adevăratul

asfințit al Europei, pe care numai el le-a putut transforma în frumusețe și nebulie. Nu cred că și-a făcut vreo iluzie cu faptul că acești derbedei nu-l vor uita; mai degrabă, cunoscându-le amăgirea unei vieți așa zis pragmatice, a fost sigur că ei chiar se vor obliga să-l uite.

Fănuș a trecut dincolo fiind convins că, în concurența cu marii dispăruți din lumea manelelor și a șlagărelor cu versuri tembele, nu el va rămâne aici preferatul culturii urmașilor noștri din presă. Doar el a fost cel care, când se stinsese savantul Virgil Cândea, la vremea lui cel mai mare medievalist european și vicepreședinte al Academiei Române, mi-a atras atenția asupra știrii de trei quadrați care îl pomenea pe acela în niște ziare cu pagini întregi de fotografii la catafalcul unei diseuze, continuate luni de zile cu penibilul scandal lăsat în urmă. Așa că, ce să mai spun cum, de săptămâna trecută răsfoieci ziarele cu teama de a nu mai găsi nici un ecou despre Fănuș. Teamă care mi se confirmă cu fiecare zi și cu fiecare număr de ziar; zile și ziare ce trec ținându-mă la curent cu suferințele Columbenilor și aventurile altor interlopi. Fănuș nu este nici măcar acum

Fănuș, regele metaforei

considerat a avea importanța acestora. El a fost doar un magnific condei care a scris magic despre asemenea interlopi, conferindu-le propria lui poezie. Fără el și viziunea lui romanticoasă, ei nicidecum n-ar avea-o, rămânând în noroiul cu care ne mănjesec pestilențial prezentul. Dar, oare, asemenea orduri flagrant mediatizate ar putea înțelege asta, măcar la nivelul semenilor lor academicieni și demnitari culturali?!... Că, despre urmașii noștri ajunși a redacta un asemenea degradant segment din presă, numai de bine!

Corneliu LEU

UN DOCTOR DE CINCI STELE

„Consultația a durat circa două ore – mi se destăinuie, cu prețuire și recunoștință în glas, un fost pacient al doctorului – iar unele întrebări mi s-au părut, la timpul acela, neavenite, chiar de prost gust. M-a întrebat unde am lucrat, în ce domeniu, dacă am făcut teren, cum s-a comportat cu mine șeful meu, dacă în ultima vreme am fost stresat, dacă îmi amintesc de vreo lovitură în zona craniului, cum mă comportam cu subalternii, dacă în viață am făcut abuz de sex, dacă fumez și multe alte întrebări care atunci mi păreau fără sens. M-a controlat apoi bucătică cu bucătică: bătăi cu degetul, verificarea reflexelor, apoi cu stetoscopul mi-a ascultat inima și plămâni, m-a apăsat pe diverse organe. Era o consultație ce nu am întâlnit-o nici în spitale cu reputație din București, unde niciun medic nu putuse să-mi depisteze boala și să mă trateze.

- Aveți crize jacksoniene, domnule colonel, mi-a spus doctorul. Chiar începând de mâine dimineață veți urma tratamentul prescris de mine. Găsiți medicamentele în farmacia din centru.

Mare om, mare doctor. După trei zile de tratament, deja mi-au dispărut amețelile și nu mai aveam momentele de incoștiență de câteva secunde, ca înainte. Uneori aveam simptomele acelea la volan, vă dați seama ce urmări grave ar fi putut avea. După vreo două luni, timp în care am mai avut o singură criză, m-am

prezentat la Policlinica M.A.I., la doctorul Gheorghe Ovășanu, de altfel un bun amic. Surprins, acesta m-a întrebat:

- Unde-i spitalul ăsta, nea Gogule? Și cine este acest medic Barbu, cum de l-ai găsit, colonele?

I-am spus că e vorba de Spitalul „Dr. Teja Papahagi” din Domnești de Muscel, spital care îi face bine pe muntenii din zona subcarpatică a Făgărașului, așezământ unde cazuistica deosebită este rezolvată prompt, un spital dotat cu aparatură modernă și care are personal medical de înaltă calificare. I-am spus apoi că am fost plăcut surprins de curățenia din acest spital și că am admirat mult triajul, amenajat ca o adevărată grădiniță interioară. Cel care trebuie amintit cu cinstire și recunoștință este medicul aromân, director al acestui spital, cel care a fost doctorul Teja Papahagi, omul care și-a închinat întreaga existență făuririi acestei nestemate a îngrijirii sănătății oamenilor, de care au beneficiat cei din Domnești și din comunele limitrofe, cam 50.000 de oameni.

Doctorul Ovășanu a rămas surprins de cele povestite de mine și, mai ales, de competența profesională a doctorului Barbu. Mi-a spus apoi că s-a interesat printre colegii lui din București și că unii dintre ei îl cunoșteau pe doctorul Barbu, pe musceleanul din Pietroșani ale cărui diagnostice erau imbatabile, fiind validate apoi de mari somități ale

medicinii românești.”

Colonelul a făcut o pauză, apoi și-a reluat firul amintirilor: „După alte două luni de tratament nu am mai avut nicio amețeață, nici stări de incoștiență. M-am dus apoi la Policlinica S.I.E. la doctorele pe care le cunoșteam. Una dintre ele, după ce m-a ascultat, m-a privit atent și, într-un final, mi-a mărturisit:

- N-am auzit de crize jacksoniene, nea Gogule, mai am multe de învățat...

Dr. Vasile Barbu

A deschis apoi un tratat de medicină, a citit cu atenție câteva minute bune și, ridicând ochii spre mine, mi-a spus:

- Mare doctor e colegul Barbu! Mulțumeste-i lui Dumnezeu că l-ai întâlnit.”

Cu ochii umeziți de lacrimi, colonelul mi-a mai spus: „Între-adevăr, îi mulțumesc mereu lui Dumnezeu că am avut prilejul să-l cunosc pe acest mare doctor, așezat cu modestie aici, la voi, la umbra Făgărașului, în Domneștiul străbătut de apa limpede a Râului Doamnei. Am trecut de 80 de ani. N-am mai avut niciodată acele crize care puteau să mă coste viața. Și asta datorită doctorului Barbu care, acum două decenii, m-a vindecat. Doctorul Barbu a fost înzestrat de Dumnezeu cu un mare har”.

După această discuție pe care am avut-o cu colonelul, în ziua de Constantin și Elena, mi-am întărit convingerea pe care am avut-o mereu, aceea că medicul primar, specializat în medicină internă

Vasile Barbu este un om și un profesionist de cinci stele, de multe carate diamantine.

După ce, în 1966, a terminat medicina la Timișoara, căsătorit fiind cu doctoreasa Elena Nedelea, colegă de facultate, trecând peste multe obstacole, cei doi reușesc să se stabilească la spitalul și, respectiv, la dispensarul din Domnești. Șaten spre blond, cu ochi albaștri scilipitori de inteligență, cu o configurație robustă, bine legat, de statură mijlocie, mereu cu zămbetul pe buze, cu vocea calmă și blândă, doctorul Barbu a început să vindece, trupește și sufletește, pacienții. Obişnuia să-i mângâie pe frunte sau pe obraji, ca semn de adâncă dragoste față de om, cu compasiune pentru suferințele prilejuite de durerile trupului, mereu atent, iar vorbele blânde, de încurajare, parcă și ele contribuiau la ameliorarea durerilor.

Să ne gândim ce ar fi ajuns acest om, profesând ca medic într-unul din spitalele mari din București, unde eu sunt convins că și-ar fi găsit locul. Ce ar fi ajuns acest alinător al suferințelor umane, stabilit în zona rurală a Muscelului nostru legendar și istoric, dacă ar fi fost într-unul din marile institutivale ale medicinii unde, cu același atașament și cu pasiune, cu aceeași blândete și sensibilitate, lucrează azi cei doi copii ai lui, Camelia și Cristian, medici și ei. Căsătorindu-se, la rândul lor, tot cu doctori, au înmulțit familia de medici Barbu. Sunt acum șase profesioniști, cu o competență de netăgăduit.

Toți șase, având specializări

diferite, ar putea deservi doar ei un întreg spital. Șase medici într-o familie, părinții, Camelia, soțul ei, Cristian și soția sa. Șase generali în armata de elită a halatelor albe care veghează la menținerea sănătății românilor, bolnavi trupește, dar mai ales sufletește, într-o societate pe care eu unul nu o mai pot înțelege, societate ce trece printr-o așa-zisă reformă interminabilă, cum este și cea a sistemului sanitar, în urma căreia bijuteria care era Spitalul Domnești, s-a desființat. Dintre cei șase, cel mai tare rămâne însă tatăl, Vasile, chiar dacă apropie acum șapte decenii. Spun asta fără să pun cu nimic în umbră competența copiilor, a norei și a ginereului familiei Barbu, renumiți în spitalele bucureștene, dar azi noi vorbim de Omul, de doctorul de cinci stele Vasile Barbu. El a fost o vreme și director al Spitalului din Domnești, continuator al operei doctorului aromân Papahagi, așezat și el cu sfințenie în satul domnesc.

Și de ce să nu amintim că, și în cazul doctorului Barbu, temperamentul balcanic și-a spus cuvântul. Spun asta apropos de invidia și de vorbele răutăcioase ale celor din jur, poate chiar ale colegilor de profesie care priveau cu dispreț zecile de pacienți ce așteptau vorba blândă și tămăduitoare a medicului. Azi, septuagenarul medic Vasile Barbu, deși e pensionat, este căutat în continuare și oferă cu dăruire porția de sănătate pentru cei aflați în suferință. Cei de azi, adunați cu cei de ieri, cred că totalul înseamnă sute de mii de pacienți veniți să fie salvați de

harul doctorului Barbu, omul diagnosticilor de necombătut, al rețetelor juste, salvatorul multor vieți.

Mulțumim, domnule doctor Vasile Barbu, salvator de vieți, vindecător al trupului și sufletului, vă mulțumim dumneavoastră care, timp de peste 45 de ani, ați alinat durerile omenești. Pentru toate acestea, meritați cu prisosință sintagma OM MEDIC DE CINCI STELE și trebuie să primiți o metaforică medalie de merit, marcată cu multe carate diamantine.

Colonelul octogenar cu care am discutat (și, ca el, au fost mulți alții ce au fost tratați de mintea, inima și mâna dibace a medicului Vasile Barbu) a conchis cu o frază ce include totul: „Să-i dea Dumnezeu sănătate doctorului Barbu, că azi trăiesc datorită dumnealui!”

L-am întrebat într-o zi pe doctorul Barbu pe care, cu voia domniei sale, îl numesc prieten al meu de suflet:

- Domnule doctor, sunt curios, ce discutați dumneavoastră, șase medici, în jurul unei mese în familie?

- Probleme de medicină, în primul rând. Știți, această știință face pași destul de reperi, evoluează extraordinar de rapid și noi trebuie să fim la curent cu tot ce e nou, mai ales în ce privește medicația. Aflăm toate acestea citind mereu, dar și din experiența copiilor noștri, cei patru medici din marile spitale bucureștene. Și apoi, mai discutăm și probleme ale familiei, cum este și normal.

Am scris aceste rânduri, despre un mare om, doctor al trupurilor și al sufletelor aflate în suferință, cu o mare plăcere, rânduri izvorâte dintr-un sentiment de adâncă prețuire, respect și admirație pentru tot ce a făcut și face acest medic deosebit, nu o dată lovit de invidia și răutățile oamenilor, așa cum se întâmplă mereu cu cei mari. Nu-mi rămâne decât să mă înclin cu respect în fața doctorului Barbu și a realizărilor sale și să-i urez sănătate, domniei sale și întregii familii.

Prof. Ion C. HIRU

Cândva, înainte de vremea asta, exista la Domnești Spitalul teritorial „Dr. Teja Papahagi”

EMINESCU, CHIPUL INFINITULUI DIN NOI

Aventura sentimentală dintre Eminescu și Mite Kremnitz

– O flacăra care încălzește fără să mistuie... (V)

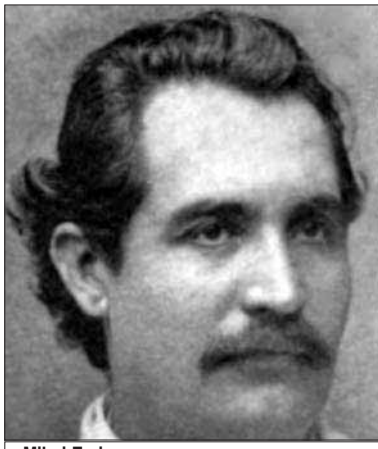
(continuare din nr. trecut)

Creațiile lui Eminescu stârneau interesul marilor personalități participante, în casa lui Maiorescu, la ședințele Cenaclului „Junimea”. Poeziile erotice, în special, au cucerit inimile tuturor „damelor” din elita bucureșteană. Multe dintre ele, printre care și Mite Kremnitz, se interesau de soarta „misteriosului” poet și doreau să-l atragă în compania lor.

Titu Maiorescu povestește, adesea, cumnatei sale (pentru care avea anumite afinități amoroase) despre „ciudățeniile” lui Eminescu, „un om plin de talent, care, preocupat de cărțile sale, uită mâncarea și băutura, și care își pusese paltonul amanet în toiul iernii, ca să cumpere un manuscris vechi” (Cf. E. Lovinescu). Tot Maiorescu citește în casa dr. Wilhelm Kremnitz poezii ca „Mortua est” sau „Melancolie” (traduse de el și în nemțește), stârnind entuziasmul Mitei. Nedumerit de „entuziasmul cumnatei”, Titu i-ar fi mărturisit tandru: „Ce n-aș da eu, să fii în locul acestui om, pe care tu îl pui așa de sus asupra celorlalți!” (Cf. E. Lovinescu).

„Nutrind ambiția de a-și pregăti gloria biografică prin apropierea de un nume a cărui ilustrare se presimte” (Paul Zarifopol), scriitoarea germană „aranjează”, tot prin Maiorescu, să ia lecții de limba română de la marele poet. Astfel, Eminescu pătrunde în casa Mitei, declanșându-se treptat aventura sentimentală dintre ei: „În sfârșit, povestește Mite, avui ocazia să văd pe acest om în carne și oase. El veni într-o dimineață pe neașteptate și găsose la masă la noi – aveam atunci rompedărie comună cu Maiorescu. Îl văd încă intrând în sufragerie, timid și stângaci, cu toate că nu era stingherit, neîndemânatic în fiecare mișcare, un om care după aparență cunoscuse tot așa de puțin disciplina corporală, ca și pe cea spirituală. Mai mult scund decât înalt, mai mult voinic decât zvelt, cu cap ceva cam prea mare pentru statura lui, cu înfățișarea prea matură pentru cei 26 de ani ai săi, cărnos la față, nebărbierit, (...) îmbrăcat fără nicio îngrijire” (Mite Kremnitz, Amintiri fugare despre M. Eminescu).

Având ca surse de inspirație episoadele din „aventura sentimentală” cu Eminescu, Mite Kremnitz scrie lucrarea „Amintiri fugare despre

Mihai Eminescu

Eminescu”, publicată după moartea poetului în revista „Convorbiri literare” (1893). Din această lucrare aflăm că, la început, Mite părea decepționată („mă durea deosebirea dintre adevăratul Eminescu și cel care trăise în închipuirea mea”), dar, cu vremea, ajunge să-l îndrăgească pe marele poet: „când vorbea, vocea lui devenea uimitor de dulce și ochii împăienjeniți dobândeau o expresie simpatică”. La citit, „vocea-i era plăcută monotonă” și când ridica ochii de pe „filele așa de caligrafic scrise”, Eminescu avea înfățișarea unui „visător ce părea că se uită în depărtare, adesea mișcând în mod ritmic mâna, o mână mică de copil, binevoitoare...” Faptul că Mite avea și înclinații spre pictură se observă prin descrierile inserate în textul memorialistic: „fruntea lui ieșea strălucitoare de sub părul negru ca pana corbului” sau „sprâncenele apăreau în toată frumusețea lor”...

Deși l-a introdus pe Eminescu în casa Mitei, criticul Maiorescu are o atitudine de „subminare a rivalului în fața iubitei”, tratându-l cu dispreț: „acești boemi uită adesea cuviința...” Și, totuși, Mite îi încurajează „avansurile tânărului poet”, atrăgându-l tot mai aproape de sufletul ei: „Mite, femeie suprasensibilă, nu-mi displăcea când ședea lângă mine, cu toate că haina lui, prea întrebuițată, mirosea a haine vechi... Citeam împreună, din aceeași carte, povestiri populare din Creangă și el avea o bucurie copilărească citindu-le. Era român pasionat... Ceva irezistibil îl împingea spre mine (...) și mă simțeam fericită... Învățam cu stăruință lecțiile mele și așteptam cu nerăbdare la fereastră până ce Eminescu, cu pălăria sa uzată și bordurile prea late, intra în

curte, cu gulerul ridicat”. Când rămâneau singuri la lecțiile de română, Eminescu se manifesta ca un profesor responsabil de sarcinile asumate: „îi strălucea fața de surâs blând, de superioritate; se purta cu mine ca un om înțelept și ca un tată, dojenindu-mă ca pe un copil, pentru că eu, după părerea lui, nu cunoscusem niciodată părțile întunecate ale vieții...” Probabil că au avut și discuții contradictorii pe teme sociale, deoarece Mite recunoaște că îl considera pe Eminescu „o persoană de rând, dintr-o clasă socială pentru care nu aveam nici un interes, neciopirea ei mă jignează, iar poezia sărăciei, care-mi trezește așa de nemăsurat mila, nu ieșea la iveală”. Impresia „rea” despre Eminescu se șterge însă când vorbește împreună despre poezia lui: „Vraja cuvântului în versurile sale muzicale mă îmbată și mă farmecă din nou felul visător al acestui om”. De altfel, în nuvela „Ein Lebensbild”, publicată în „Convorbiri literare” (1885) cu titlul „Un

Mite Kremnitz

caracter de artist”, semnată cu pseudonimul George Allan, scriitoarea germană „îi zugrăvește un tablou luminos al propriului său suflet de poet”. Împreună lucrează și la tălmăcirea poeziei „Strigoii” în limba germană, poetul fiind încântat de traducerile ei. Se știe că Mite Kremnitz și Carmen Sylva au tradus în nemțește 21 de poezii eminesciene, pe care le-au introdus în culegerea „Rumanische Dichtungen” (Poezie românească, Leipzig, 1881), contribuind la popularizarea poetului, alături de alți scriitori români, în literatura europeană. În „Amintirile” sale, Mite insistă și asupra unor gesturi amabile, semnificative: „Eminescu se informase

Eminescu este al treilea din dreapta (scund, cu pălărie și mustață pe oală), iar în dreapta lui este Veronica Micle. Cei doi cu bastoanele încrucișate sunt Caragiale (în stânga, cu capul descoperit și tuns scurt) și actorul Ștefan Iulian (cu melonul în mâna stângă). Al doilea personaj din dreapta (cu un cap mai înalt decât Eminescu) este Alexandru Vlahuță. Fotografia este făcută în 1888, pe malul Dâmboviței. În fundal se vede Hanul lui Manuc. Fotografia a fost descoperită și salvată, ca imagine, de Dan Toma Dulciu.

în ascuns când era ziua mea de naștere. În ziua aceea el veni cu totul intimidat și-mi aduse o carte legată în piele roșie, în care îmi scrisese o poezie: Cu mâne zilele-ți adaugi, cu ieri viața ta o scazi... Eram nespuse de mândră, mă simțeam favorizată și credeam că am chemat prin caldă mea simpatie un suflet la o nouă creație.” Când poetul i-a oferit poezia „Atât de fragedă”, crezând că a fost scrisă pentru sufletul ei, Mite era așa de mândră și de fericită, încât a plâns de emoție. Totdeauna, Mite îl îndemna să creeze: „El trebuie să scrie, în limba sa frumoasă, capodopere...” Uneori se jucau ca doi copii: „el îmi spunea cum ar vrea să mă răpească și să mă ducă departe și ce frumos ar fi dacă amândoi am fi fost copii de țigan, liberi pe câmpia înnegrită. Eu râdeam și glumeam de fanteziile acestea...”

Încurajat în gesturile sale amoroase și mai ales după scena sărutului (povestită în episodul trecut), Eminescu îi făcea declarații de dragoste tot mai insistente... Văzând-o într-o „rochie elegantă și decolată”, poetul i-a șoptit „cu ochi arzători, târăgânând vorba”: „Cât de frumoasă ești dumneata!” Altădată, stând față-n față, el „închidea ochii și exclama: Te iubesc prea mult!” Dar, se pare că numai poetul avea asemenea inițiative amoroase... Dacă partenera nu te ajută, o mare iubire nu se croiește de unul singur... De aceea, îi reproșa în versuri „răceala”, fiind mândrit că femeia îl scotea „din minți”, refuzându-i „tandrețele sale”: „C-azu-mi n-o să-l mai întuneci / Cu-a gurii dulci suflări fierbinți, / Pe frunte-mi mâna n-o s-o luneci / Ca să mă faci să-mi ies din minți”... De altfel, în ultimele „lecții de română”, Eminescu îi cere

voie s-o strângă în brațe, iar la plecarea refuză plata, rupând și aruncând în foc „biletul de o sută de franci” oferit de Mite. Dezamăgit, poetul își prefigurează gesturile tot în versuri: „Viața-mi pare-o nebulie / Sfârșită fără-a fi-nceput, / În toată neagra vecinicie / O clipă-n brațe te-am ținut...” (Te duci...). În zadar mai aștepta Mite „semne” de la Eminescu. Multă vreme nu s-au mai văzut: „Zilele îmi devenise lungi fără dânsul și-mi ziceam: timpul rău trebuie să treacă...” Din păcate, n-a trecut...

După cum comentează Vladimir Streinu, se pare că „Mite n-a iubit nici pe Eminescu, nici pe sotul său, iubindu-se nemăsurat numai pe sine”. Mobilul femeii fusese atins, de a fi doar muza unui poet de geniu: „Vreau să fii totul pentru el, el nimic pentru mine!” De altfel, Mite oscilează în sentimente, este nehotărâtă și chiar se întreabă: „Oare nu cumva eram pe cale de a mă îndrăgosti de omul acesta, pentru care nu simțeam până acum decât milă?” Alteori, afirmă că „rămâne neschimbată față de dânsul”. „Deși stăteam multe ore împreună (povestește Mite), niciodată nu i-am deschis vreun colț din inima mea, nu i-am arătat vreun cută a sufletului meu. Totuși, în mintea mea proastă, credeam că dragostea lui ar putea dura, ca și cum dragostea n-ar trebui să fie reciprocă...”

Dorind „aventura de eternitate cu poetul” (Vladimir Streinu), pentru cei cu intenție agheră, Mite a trișat de fapt o viață tihnită de familie, precum și acele „momente de aur” cu Eminescu. Flacăra iubirii lor încălzea două inimi cu sensibilități diferite, fără să mistuie...

Prof. Daniel DEJANU

MAI APROAPE DE DUMNEZEU

Copiii. Religia în școală. Vârsta tinereții (VI)

Este tinerețea un obstacol în calea succesului, în calea realizărilor pe care și le dorește omul? Nicidecum! Numai tumultul tinereții este propriu sublimului. „A fi tânăr înseamnă a fi oțel. A privi totul în față. [...] Când ești tânăr numai există nimic între Dumnezeu și lume, decât ființa ta” (Camil Petrescu).

Sub Ludovic al XIV-lea, vârsta medie ca să fii primit între nemuritorii Academiei Franceze era cea de 25 de ani. Napoleon cu generalii săi de 25 de ani, au frământat și au zguduit Europa din tâțani. În vreme ce mulți tineri visează la o simplă școală militară, Alexandru cel Mare poruce pe drumul cercurii celui mai mare imperiu al pământului. Hanibal devine cel mai temut dușman al Romanilor la aceeași vârstă fragedă la care Tit a asediat Ierusalimul. Roma este întemeiată de doi tineri – care hrăniți de o lupoaică – trag

cu plugul peste Cartagina. Descartes, la 23 de ani a descoperit metoda aplicării algebrei la geometrie. Leibnitz, la 17 ani scrie o teză despre principiul individualității; la 23 de ani scrie „De arte combinatoria”, iar când avea numai 18 ani născocia ideile elementare în filozofie, care să-i îngăduie descoperirea adevărilor prin simple combinații logice. La 25 de ani Berkeley, a compus „teoria viziunii”; Hume la 20 de ani „Tratatul asupra naturii omenești”. Schiller a scris în tinerețe opere filozofice și teatru. Pascal, la 12 ani a creat matematicile; la 16 ani a compus cel mai savant tratat asupra conicelor din vechime; la 19 ani a alcătuit mașina de calculat; la 23 de ani a dovedit greutatea aerului, înlăturând una din cele mai mari erori ale fizicii antice. Racine dăruiește lumii capodopera Andromaca la 23 de ani. Între 17 și 19 ani, Bernini cioplește în marmură cele mai frumoase

opere. Aurel Vlaicu născocesc și cucerește văzduhul cu „mașina lui de zburat” la o vârstă foarte tânără. După ce termină liceul, Kogălniceanu scria istoria țării. La 17 ani Odobescu scria despre artă cu pricepere omului matur, iar la 30 de ani Nicolae Bălcescu ne oferă ca model de armonie și perfecțiune opera istorică. Și exemplele pot continua. Rămâne iarăși ca un exemplu celebru, cel din Biblie, din Vechiul Testament, Cartea III Ezdra cap.3 și cap.4.

Trei tineri din garda regelui Darius, care-l păzeau pe rege au zis unul către altul: Să spunem fiecare dintre noi câte un cuvânt, să vedem al cui va fi mai tare, iar al cărui cuvânt va fi mai înțelept, aceluia îi va da regele Darius daruri și laude mari. Fiecare scriind cuvântul său, l-a pecetluit și l-a pus sub perna lui Darius. Când s-a desțepat împăratul, a deschis scrisorile și a citit.

Unul scrisese: mai tare este vinul. Al doilea scrisese: mai tare este regele. Iar al treilea scrisese: mai tari sunt femeile, iar mai presus de toate este ADEVARUL!

Desigur, în Biblie, totul este pe larg, dar eu voi nota numai ce spune al treilea tânăr, pe nume Zorobabel: „O, bărbaților! Drept este că cel mai mare este regele și mulți sunt oamenii, și tare este vinul! Dar cine îi stăpânește sau cine domnește peste ei? Au nu sunt femeile? Femeile au născut pe rege și pe

tot poporul care stăpânește marea și pământul. Și din ele sau născut și acestea au crescut pe cei ce sădesc viile, din care se face vinul. Ele fac îmbrăcămintea oamenilor și tot ele prilejuiesc mărirea oamenilor... [..] Și mai mult iubește omul pe femeia sa, decât pe tatăl său și pe mama sa. Și mulți și-au ieșit din minți din pricina femeilor și au ajuns robi pentru ele. Și mulți au pierit, au greșit și au păcătuit din pricina femeilor. Și acum nu-mi

(continuare în pagina 4)

MAI APROAPE DE DUMNEZEU

Copiii. Religia în școală. Vârsta tinereții (VI)

(urmăre din pagina 3)

credeți mie? Cu adevărat mare este regele în puterea lui și toate ținuturile se tem a se atinge de el. Dar eu l-am văzut pe el (pe rege) și pe Apamina, fata lui Bartac, cel cu faimă, concubina regelui, sezând de-a dreapta regelui. Ea a luat diadema de pe capul regelui și punând-o pe capul său, da palme regelui cu stânga. Și la acestea, regele, se uita la ea cu gura căscată; și dacă ea se rădea cu el, și el râdea, și dacă ea se supăra pentru ceva, el o mângăia ca să se împace cu el. O, bărbaților! Cum nu sunt tari femeile, de vreme ce fac așa? Atunci regele și dregătorii sau uitat unul la altul. Și a început a grăi și despre adevăr. O, bărbaților! Tari sunt femeile. Mare este pământul și înalt este cerul și iute la alergat soarele... (...) Dar adevărul este și mai mare și mai puternic decât toate. (...) Nedrept este vinul, nedrept este regele, nedrepte sunt femeile, nedrepti sunt toți fiii oamenilor și nedrepte sunt toate lucrurile lor... (...) Iar adevărul rămâne și este tare în veac și trăiește și domnește în veacul veacului... (...) Binecuvântat să fie Dumnezeu adevărului!”

Lăudat și preamărit de împărat, tânărul Zorobabel mulțumește lui Dumnezeu de la care a primit înțelepciune. Această apologie a Adevărului, este opera unui tânăr. Legat de Adevăr, ar mai fi de adăugat un lucru foarte important: La Ioan cap.14, vers.6, Iisus spune: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”. Recomand tinerilor un lucru fundamental: să-L caute pe Iisus și să-L urmeze.

În '77, am cumpărat din „*Librăria Eminescu*” – București – „*poemele*” lui George Lesnea, cel care a tradus pe marii poeți ruși: Esenin, Lermontov și Pușkin. În același an, am avut marea plăcere să-l cunosc personal și la întrebarea mea: care este secretul pentru a reuși să scrii poezie de calitate, mi-a răspuns: „*poetul este un constructor și*

la zidul pe care-l ridică n-are voie să bage material prost.”

Deschid volumul „*Poeme*” și aleg o poezie pentru tineri, dar nu numai: **Pisanie**

„Când soarta vi-i crudă/ Sub norii ce gem/ Când fruntea asudă/ Și anii-s blestem./ Când viața vă minte./ Mușcând pân` la os:/ Pășiiți înainte/ Cu Domnul Hristos” (...)

Oriunde v-ati duce./ Pe mări, pe pământ./ De stați la răscruce./ De plângeți sub vânt./ De-i jalea răsuflă/ Prin bezna de jos:/ Purtați-L în suflet./ Pe Domnul Hristos./ Sub val de năpaste, / Sub zbucium, sub chin./ Cu sulinta-n coaste./ Cu limba-n venin./ Târâți de vâltoare./ Izbiți de ponos:/ Găsiți alinare/ La Domnul Hristos./ Din oarba neștire./ Din crâncenul hâu./ De vreți izbăvire/ De tot ce e rău/ Ca flacăra-n sfesnic./ Cu gândul duos:/ Rugați-vă veșnic/ Lui Domnul Hristos.

Tot prin evanghelistul Ioan, cap.8 vers.12, Iisus Hristos mai spune: „*Eu sunt Lumina lumii: cel ce-mi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții.*”

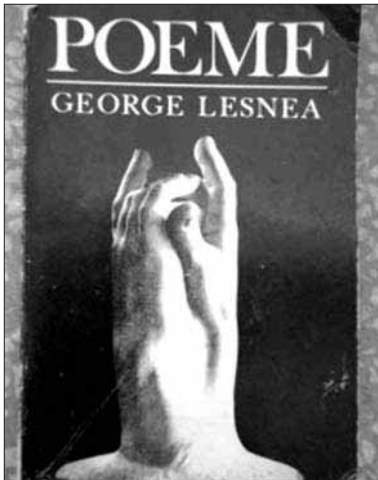
Lumină și întuneric. Sunt și alții care spun că ei sunt lumina lumii, dar ei slujesc pe prințul întunericului, duhului cel rău. Iată ce ne avertizează tot Ioan evanghelistul: „*Lubiților, nu dați crezare oricărui duh, ci cereți duhurile dacă sunt de la Dumnezeu, fiindcă mulți prooroci mincinoși au ieșit în lume.* (...) Orice duh care nu mărturisește pe Iisus Hristos nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist, despre care ați auzit că vine, și acum este în lume”

De asemenea și Sf. Apostol Petru: „*Dar au fost în popor și prooroci mincinoși, după cum și între voi vor fi învățători mincinoși, care vor strecura eresuri pierzătoare și tăgăduind chiar pe Stăpânul care i-a răscumpărat, își vor aduce lor o grabnică pierire! Și mulți se vor lua după învățăturile lor rătăcite, și din pricina lor calea*

adevărului va fi hulită”. f

Logic, nu există o învățătură a lui Hristos fără Hristos. Ce se poate întâmpla cu cei care se abat și cei care se rup de Adevăr și de Lumină?

Îmi vin în minte mai multe exemple, dar, socotesc că cel mai potrivit este al părintelui Jurcan: „...fiind preot duhovnic, au venit la mine doi părinți cu disperarea în priviri, spunându-mi că au o problemă foarte gravă și îmi cereau să fac rugăciuni la sfântul altar pentru familia lor. Aveau două fiuce, ajunse la

vârsta maturității, de la care așteptau o hotărâre pentru viață, dar din păcate doi părinți „de modă veche” nu le mai puteau înțelege. Ce se întâmplase? Fetele intraseră într-un grup de yoghini, sub conducerea unui „maestru”, căruia îi plăcea să i se spună „guru”, care le depersonalizase, abătându-le de la scara lor valorică anterioară, pe care o primiseră prin educația părinților, oferindu-le o altă optică axiologică, care contravenea bunelor relații de familie. Fetele nu-și mai ajutau părinții la nimic prin casă, comunicau foarte puțin cu ei, stăteau mai toată ziua cu ochii ațintiți pe niște desene inexplicabile (...). Stăteau mai toată ziua „cu picioarele strânse sub ele”, în concentrare. Școala devenise ceva

superfluu pentru fete deoarece adevărul scop al vieții lor era eliberarea de încâtușarea materiei, de legea Karmică. Ba mai mult, spre disperarea părinților, ca un apogeu al deviației comportamentale, începuseră să-și consume propria urină, dându-le explicații părinților despre caracterul purificator al urinei, pentru că așa le explicase lor „guru”. (...) Părinții asistau neputincioși la distrugerea sufletească a fiicelor lor, sub comanda unui guru care devenise un „dumnezeu” pentru ele”. („Guru”: maestru spiritual, care înlătură întunericul. „Gu” = întuneric, și „ra” = lumină).

Prin rugăciunile părinților și ale Bisericii, cele două fete au fost recuperate, dar, sunt destule exemple când nu se mai poate face nimic, când este prea târziu. Acolo unde nu este Dumnezeu, este un întuneric bântuit de duhuri rele, un întuneric care te poate strivi. Să-i facem pe tineri să simtă duhovnicește, să vadă și să audă duhovnicește. Părintele Galeriu spunea: „*până mintea nu ia foc, nu poate gândi la Dumnezeu: până ochiul nu ia foc, nu poate vedea pe Dumnezeu: până limba nu ia foc, nu poate vorbi despre Dumnezeu: până urechea nu ia foc, nu poate să-L audă pe Dumnezeu.*”

Pentru o ilustrare mai bună a celor spuse, iată o povestire cu tâlc: Un călugăr a fost nevoit a merge într-o bună zi, într-un oraș mare, însoțit fiind de o rudenie a sa. În mijlocul vacarmului citadin monahal a pretins că a auzit un greier, deși tovarășul său de drum nu l-a crezut. Trecând strada și căutând atent sub un copac, călugărul a găsit greierele, spre stupefacția rudei sale.

Trebuie să ai un auz supraomnesc! Nu. Urechile mele nu sunt diferite de ale tale. Totul depinde însă de ce ascuți cu ele.

Nu se poate! Eu n-aș auzi un greier în acest zgomot!

- Depinde de ceea ce e important

Sf. Apostol Petru

pentru tine. Să facem o demonstrație. Apoi monahul a scos câteva monede pe care le-a lăsat să cadă discret pe asfaltul trotuarului. Pe dată, cu tot zgomotul asurzitor al orașului, toți oamenii dinprejurul lor și-au întors capetele speriați că banii căzuți erau ai lor.

Înțelegeți acum? Totul depinde de ceea ce este important pentru oameni...

Dacă privim și ascultăm zilnic știrile morbide și gâlcevitore ale televiziunilor, urechile noastre se vor fixa doar pe ceea ce este urât și rău. În felul acesta se induce frică și astfel devenim temători și neputincioși! După care spunem: e greu, oamenii sunt răi, trăim într-o lume nesigură și urâtă, în care nu mai poți avea încredere în nimeni și nimic...

Iar între timp greierii cântă, frunzele fosnesc, apele curg...iar noi nu le auzim.

„*Și prin vîietul de valuri./ Prin mișcarea naltei ierbi./ Eu te fac s-auzi în taină/ Mersul cârdului de corbi...*” (M. Eminescu). (Din *lumea credinței*, iunie 2011, p.42).

Pr. Vasile MARINESCU
Biserica Olari – Curtea de Argeș
Note:

George Lesnea – Poeme - Edit. Junimea – Iași – 1977, p.274
Epistola I Ioan, cap.4, vers.1 și 3
f II Petru, cap.2, 1-2
„Emil Jurcan – Maestru spiritual și duhovnicul creștin – Ed. „Reîntregirea” – Alba Iulia – 2002, pp. 6-7.

Ion C. Ștefan

Iată că Băileștiu, municipiul natal al lui Nea Mărin, neuitatul Amzea Pelea, este generator nu doar de mari actori, ci și de scriitori talentați!

Pe vederea de la Băilești, primită de la romanciera Valentina Ristea, în care își exprimă bucuria pentru succesul lansării romanului său *Tenebrele*

SCRIITORI DIN TARĂ:

VALENTINA RISTEA

Tenebrele dragostei, Editura Arefeana, București, 2010

dragostei, tipărit anul trecut la Editura Arefeana, zăresc statuia unei sirene inspirate și a unui ostaș erou, probabil din primul război mondial, simboluri ale inspirației și perseverenței, pe care urmașii lor le-au îndeplinit cu stăruință.

Iar pe cealaltă jumătate a vederii, iată, puternic și hotărât, bustul lui Amza Pelea, așezat în fața modernei Case de Cultură. Dacă actorul ar fi fost contemporan cu autoarea, probabil s-ar fi bucurat de succesul literar al Valentinei Ristea, despre care domnul

profesor universitar doctor Victor Stoleru scria, în *Prefață*: „Scriitoarea Valentina Ristea, eminentă profesoară de Limba și literatura română, la diferite școli din țară, a desfășurat, pe lângă munca educativă intensă, la catedră, și o laborioasă activitate publicistică literară, ilustrată prin versuri și romane cu ecou autobiografic. În volumele de poezii: *Contemplația fericirii*, *Respirație în univers*, *Tristeți obsedante*, *În lumea albastră a timpului*, unde cultivă o poezie tonică, saturată de natură – în toate ipostazele ei, discret

apropiată unei perspective a împlinirii” (p.7).

Pe lângă versurile la care se referea criticul, doamna Valentina Ristea este și autoarea unor volume de proză, între care amintim: *Garoafe – ființe tăcute*, *Flacăra unei inimi zdrobite*, *Bucuriile vieții*, *Creștetul mândriei* și, ultimul tipărit, *Tenebrele dragostei*.

Ațiunea romanului ne prezintă o iubire tragică, între doi adolescenți, Eugenia și Mihai, pe care părinții nu-i lasă să se căsătorească, deoarece nu erau în acord ca avere și situație socială,

motiv pentru care cei doi, asemenea lui Romeo și Julietei, hotărâsc să se sinucidă.

Dar o neconcordanță de timp, duce la sfârșitul dramatic doar al Eugeniei, pe când băiatul înnebunește, spre suferința de neiertat a părinților, care, prin ambițiile lor nejustificate moral, au cauzat această situație dramatică.

O poveste de dragoste desfășurată după tiparele lui Shakespeare, dar ceea ce am apreciat la autoare este curajul de a aborda o asemenea temă, cu atât de multe semnificații. Ne obișnuisem să credem că doar Romeo și Julieta, Paul și Virginia, Tristan și Isolda și alte câteva perechi celebre pot trăi o mare iubire, până la sacrificiul de sine. Aceste exemple aparțin

deja unei tradiționale și impresionante literaturi universale. Dar conflictul în sine a mers într-o continuitate neîntreruptă, până în zilele noastre. Numai că puțini scriitori contemporani se încumetă să-l trateze artistic.

Iată că doamna Valentina Ristea a îndrăznit s-o facă, chiar cu mult succes! Narațiunea sa este sentimentală și responsabilă, în spiritul scrierilor clasice, dar tratată într-o manieră modernă. Romanul *Tenebrele dragostei* este bine structurat, scris cu talent, printr-un limbaj elevat și convingător, autoarea dovedind că, la cea de a zecea sa carte, a trecut deja în rândurile profesioniștilor, printr-un meșteșug îndelung cultivat.

Ion C. ȘTEFAN

OAMENI DE SEAMĂ AI DOMNEȘTIULUI

Vasile V. Moiescu – Un destin frânt?

(continuare din nr. trecut)

V.V. Moiescu a avut o dragoste necondiționată pentru România și pentru români, în ciuda tuturor evidentelor. Era convins că acesta este locul în care l-a pus Dumnezeu cu un scop precis. De aceea nu a părăsit-o nici atunci când urgia s-a năpustit peste ea.

Dacă unii dintre colegii generației sale au înțeles că în fața urgiilor totalitare comuniste, oricât de meschin ar suna, unica formulă de salvare individuală era exilul, V.V. Moiescu a ales exilul interior, în lumea cristalină a esențelor divine.

Cu o inimă purificată prin durere și încărcată de experiențe legate de oameni, i-a cunoscut mai bine după experiența închisorii, i-a iubit și mai mult. Să fii în mijlocul necazurilor și totuși să nu te temi de ele, ci dimpotrivă, să le primești cu mulțumiri, și să le valorifici pentru semeni, iată un secret pe care el l-a deslușit.

*

Cercetările sale, știute deja de unii intelectuali bucureșteni, vor fi aduse la cunoștința marelui public, începând cu anul 1942, în revista „*Natura*”. Revistă selectă pentru răspândirea științei,

întemeiată în 1905, de Grigore Țițeica și G.G.Longinescu, se tipărea lunar sub îngrijirea profesorilor universitari I.Simionescu (președintele Academiei Române în acea perioadă) și Octav Onicescu, aici publicându-și articolele și C.I.Parhon.

În „*Natura*” apar două articole ale lui V.V. Moiescu, „*Tainele Piramidei lui Keops*” în nr.4 din aprilie 1942 și „*Lungimea unui grad terestru dată de Marea Piramidă egipteană*”, în nr. 9 din septembrie 1942.

În revista cu deschidere europeană „*Neo-Europa*”, în numerele din ianuarie-

februarie și martie-aprilie 1944, este publicată integral lucrarea „*Taina tanelor din Piramida lui Keops*” de V.V. Moiescu.

Cercetările lui V.V. Moiescu în domeniul piramidologiei vor fi aduse la cunoștința marelui public, începând cu anul 1944 și prin intermediul conferințelor științifice, ce se vor desfășura fie la Sala Dalles, fie la Asociația „*Nicolae Iorga*” sau la Ateneul Român. A doua serie de conferințe, de astă dată în 1947, când V.V. Moiescu, mutat la Arad, va face efortul de a reveni periodic în capitală.

Vasile V. Moiescu

Conferințele din februarie 1947, organizate de scriitorul Marcel Bibiri-Sturia, la Ateneul Român, se vor bucura de girul unor personalități cunoscute în epocă: Dimitrie Pompeiu, academicianul

OAMENI DE SEAMĂ AI DOMNEȘTIULUI

Vasile V. Moiescu – Un destin frânt?

matematician, care, în alocuțiunea sa, evidențiază meritele științifice ale lui V.V. Moiescu: „Un român, prof. V. V. Moiescu, a adus o contribuție capitală în piramidologie, descifrând numărul-cheie al Marii piramide; iată pentru ce socotim noi că răspândirea cunoștințelor despre piramida lui Keops este binevenită prin acest ciclu de conferințe”.

Trebuie amintit faptul că, tot în luna iunie a anului 1947, cu doar câteva zile înainte de Naționalizare, iese de sub tipar, la Arad, cartea „Armonia universală”.

A fost una din ultimele cărți ce au mai putut fi tipărite în România acelor vremuri, datorită caracterului ei mistico-religios, așa cum a fost ea catalogată de cei care l-au judecat și condamnat pe V.V. Moiescu.

Despre V.V. Moiescu se va încumeta să scrie în termeni pozitivi - înainte de 1989, în România - doar profesorul Bruno Würtz de la Timișoara, în cursul său șapirografiat „Filozofia anticipării”, din 1988, atunci când vorbește despre apokatastază, viziunea „eretică” a lui Origen, idee teologică împărtășită și de V.V. Moiescu:

Referințe, însă în termeni critici, despre lucrările publicate ale lui V.V. Moiescu au făcut Constantin Daniel în cartea sa despre „Cultura spirituală a Egiptului antic” și Emil Poenaru în lucrarea sa despre Sarmisegetusa - „Calendarul de la Sarmisegetusa Regia”.

Constantin Daniel, după ce îi pomeneste numele și titlul

Lucrând la opera sa în cămăruța de pe strada H. Barbusse nr. 12

lucrărilor („Taina tainelor din Piramida lui Keops” și „Armonia universală” - n.n.), afirmă că nu a existat niciodată un cot sacru piramidal prin care dimensiunile Marii piramide au putut fi descifrate.

Scriitorul Constantin Daniel contestă însăși existența cotului inițiativ-sacru, deși ar fi trebuit să reflecteze asupra toluului-inceie că este a 25-a parte din acel cot biblic, (Ez.40:5;2Kr.3:3) pe care îl aveau britanicii și moldovenii noștri. Prin astfel de cot, latura medie bazică a Piramidei dă exact valoarea zilelor dintr-un „an tropic”.

Emil Poenaru, deși a avut mai multe convorbiri cu V.V. Moiescu în legătură cu Marea piramidă a lui Keops, face aluzie în cartea sa la faptul că nu ar exista piramida ideală, singura purtătoare de taine, mărginindu-se doar la cea zidită, vizibilă.

Într-o scrisoare adresată lui Șerban Mihai-Emil din Cluj, în care enumeră multiplele piedici care i se pun pentru a nu i se populariza lucrările pur științifice, V.V. Moiescu conchide:

„Dată fiind bătrânețea mea (77 de ani), poate că abia pe lumea cealaltă iubirii mele compatrioți vor afla despre mine ce surprize aveam de gând să le ofer.”

Tot despre astfel de piedici și nu numai, scrie V.V. Moiescu în partea finală a „Autobiografiei” sale: „Fiindcă ele sunt neobișnuite, exotice, ca cele ale cerului, în comparație cu cele ale pământului, am avut de îndurat împotriri din partea celor conduși nu de Duhul, ci de firea lor veche (R8.5). Chiar unii frați culți nu le înțelegeau (1C 2.13), căci li se părea ceva nepotrivit să amestece știința spirituală cu știința, așa cum este ea înfățișată de „falsa știință” (1Tm. 6.20). Dimpotrivă, pot afirma că veritabila cunoaștere e totuna cu Înțelepciunea (1C.2.6;Pr.5.2). Metodele ei coincid cu ale justei exegeze biblice, bazată pe hermeneutica duhovnicească. Mai bine decât frații, Satan își dă seama de covârșitoarea importanță a pietrelor care „vor striga”. (L.19:40) aceasta abia după ce ucenicii vor tăcea, fiind

răpiți la cer. Cei ce ne vor lua locul la mărturia necurmată vor fi uciși de antihriști, făcând excepție cei ascunși de Domnul (Ap.12:14; Ir.36:26f). Acum, «puterile întunericului» (L 22:53f) întunecă pe unii frați făcându-i să bagatelizeze ce ne pune la dispoziție Cel ce e aproape să revină.

Apocriptic, cei ce scriu despre această incomparabilă Piramidă se mărginesc doar la admirarea felului în care ea a fost construită, de neconcepuit chiar cu mijloacele tehnice recente. Câtiva încearcă timid să destăinuie secretele ascunse în structura ei, de predilecție cele matematice și astronomice, însă sunt încă neștiutori de cele deja descifrate în ea de către un român și în alte ramuri ale științei. În climatul nou, postrevoluționar, paranoizat de scenariile elucubrante ale unui Pavel Coruț, a reînceput să se vorbească de V.V. Moiescu.

Despre cercetările cu privire la Marea piramidă, un capitol amplu îi dedică, în cartea sa „Civilizațiile extraterestre și a III-a conflagrație mondială”, Cristian Negureanu, care citează

A scris până în ultima clipă

in extenso pagini din studiile maestrului. „Prin prezentarea acestor câteva fragmente din cercetările lui V.V. Moiescu am dorit să atrag atenția asupra acestor lucrări de excepție care sper că vor putea fi evaluate în viitorul apropiat la adevărata lor valoare.” Astfel își încheie Cristian Negureanu capitolul rezervat Marii piramide.

Aceleași studii au stârnit interesul unor cercetători ca Ioan Rodeanu, preocupat de situri arheologice sau Mărioara Godeanu, de la Centrul de Cercetări pentru Tehnologii Ecologice.

Au apărut și câteva articole în presa scrisă, printre care „Profetul de lângă noi: V.V. Moiescu” de Constantin Cozmiuc, în revista „Mozaic” și „Profețiile Marii Piramide”, în „Renașterea bănățeană” din 16 noiembrie 1991, de același autor.

Sub titlul „Un mare piramidolog român” apare în „Magazin parapsihologic”, sub semnătura lui Dan Brăneanu, din care cităm finalul articolului: „A sosit momentul când opera D-lui V.V. Moiescu să fie reconsiderată prin retipărirea celor două lucrări («Taina tainelor din piramida lui Keops» și «Armonia universală») - adevărate rarități bibliofile - cu însoțirea lor de un aparat critic competent, care să țină seama de ultimele cercetări în domeniu.”

Încheiem aceste rânduri despre viața și activitatea lui V.V. Moiescu cu câteva remarci din interviul luat lui Cristian Moiescu de către Adriana Huțanu pentru „Arhiva suferinței”:

„Dacă ar trebui să-l caracterizez pe tatăl meu în doar câteva cuvinte m-aș opri la două: candoare și înțelepciune. V.V. Moiescu a avut, lucru rar în această lume desacralizată, candoarea unui copilăș care se bucură de tot ceea ce a creat Dumnezeu; o bucurie ce nu l-a părăsit nici în anii grei de temniță. Tatăl meu, Vasile Moiescu, a avut o misterioasă vocație pentru Marea piramidă, pe care o considera o veritabilă Biblie în piatră, și acestei vocații i-a închinat întreaga sa putere de muncă. Timp de o viață el și-a petrecut multe ore din zi și noapte aplecat peste manuscrisele sale, dintre care doar câteva au văzut lumina tiparului.

O viață exemplară prin muncă și exemplară, de asemenea, prin lipsa oricărui satisfacții imediate, el a avut tăria de cuget să continue, sigur de Adevărul în care credea.

Pentru că este nevoie de o mare credință să construiești, fără nerăbdarea de a o arăta lumii, o întreagă catedrală, cum a făcut, trudind până la aproape optzeci de ani, tatăl meu, Vasile Moiescu.”

Cristian MOIESCU
(fragmente din lucrarea „V.V. Moiescu – Un destin frânt?”)

ISTORIA FACE PARTE DIN NOI

OBȘTEA SĂTEASCĂ. DESPRE SATUL DEVĂLMAȘ

„Suntem și vom fi totdeauna neam de țărani. De aceea, destinul nostru ca neam, ca putere culturală, atârnă de cantitatea de aur curat ce se află în sufletul țăranelor – creatorilor și păstrătorilor culturii populare, centru generator, binecuvântat și rodnic”

(LUCIAN BLAGA)

Instituția obștii la românii din Țara Românească și Moldova nu are denumire generală, ca la vechii germani (Mark) sau la ruși (BepB), deoarece e vorba de o obște sătească și atunci cuvântul sat se identifica cu obștea. Cu alte cuvinte, în limba veche românească sat înseamnă nu noțiunea geografică, toponimică, ci cea demografică, totalitatea locuitorilor. Iar proprietatea satului, a obștei era devălmașă.

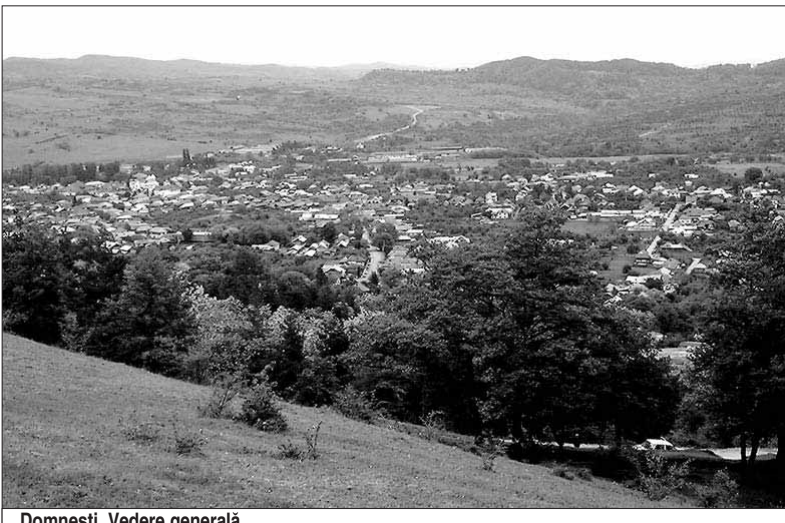
Satul devălmaș a fost un tip de organizare socială în evul mediu românesc în care țărani liberi (răzeși sau moșneni) dețineau și foloseau în comun pământul sau pădurile comunității, fără ca acestea să fie divizate între țărani. Erau sate „libere”, adică nesupuse aservirii feudale, supuse doar domniei, dar fără să aibă un stăpân boier asupra lor. Satele devălmașe erau conduse de o obște sătească, care avea ultimul cuvânt în cazul litigiilor. Cu timpul ele au fost aservite sistemului feudal (fie unui boier, unei mănăstiri, etc.), dar unele sate devălmașe libere au supraviețuit până în perioada interbelică, caz unic în Europa.

Cel care a întemeiat teoria satelor devălmașe a fost sociologul interbelic Henri H. Stahl. Acesta a descoperit acest tip de organizare în timpul campaniilor de cercetare sociologică întreprinse în Țara Vrancei, cunoscută ca zonă răzeșească, de țărani liberi, o „insulă de

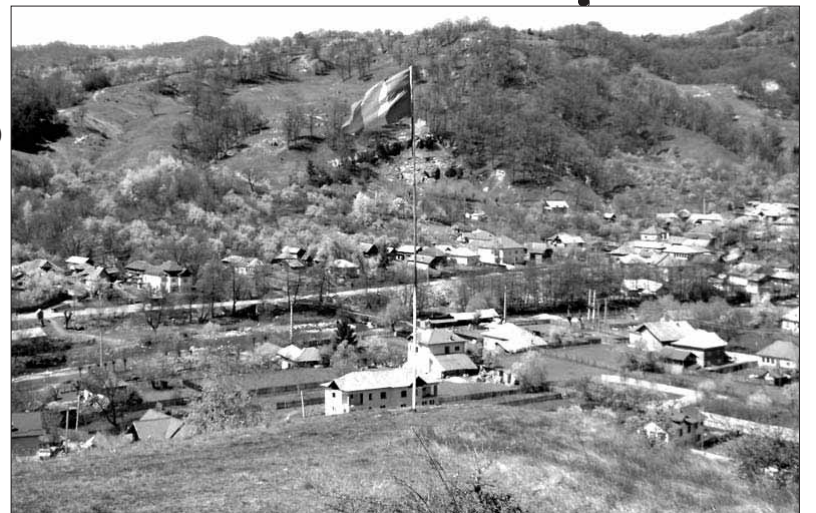
organizare socială străveche” cu o autonomie pronunțată. În cursul cercetărilor el a descoperit comunități de răzeși care încă mai funcționau după o organizație arhaică, dar foarte bine pusă la punct, denumită „devălmașă”. Sate devălmașe au existat nu numai în Țara Vrancei, dar și în Muntenia sau Oltenia, în vechile „republici” ale Vrancei, Câmpulungului sau Tigheciului. Realități similare au existat și în satele europene străvechi.

Satul devălmaș, existent încă dinaintea domniilor autohtone, este definit ca „o asociație de gospodării familiale, pe baza unui teritoriu stăpânit în comun, în care colectivitatea ca atare

are drepturi anterioare și superioare drepturilor gospodăriilor alcătuitoare, drepturi exercitate printr-un organ de conducere denumit obște” (1). Aceste drepturi sunt: amestec în organizarea proceselor de producție; amestec în viața publică și privată a satului; amestec în crearea și aplicarea obiceiului pământului; amestec în reglementarea relațiilor intercomunitare; drept de monopol sau măcar de supraveghere a relațiilor comerciale cu exteriorul; drept de preempțiune împotriva vânzărilor funciare; drepturi în privința relațiilor cu statul; dreptul de a reprezenta comunitatea; delegarea mandatelor. Dacă satul devălmaș era aservit aceste

Domnești. Vedere generală

drepturi erau preluate de seniorul feudal. Satul devălmaș cunoaște două tipuri fundamentale aflate în succesiune, dar și în raport de coexistență: 1. **Satul devălmaș arhaic**, care este „un sat cu o obște democratic egalitară, vag colorată gerontocratic, cu o populație omogenă, alcătuită exclusiv din băștinași, formând o singură ceată, închisă nebăștinașilor, folosind trupul de moșie în devălmașie absolută, prin <<stăpâniri locuiești>> și, excepțional, „pe sume de stânjeni”, pe baza unei economii naturale, dominată de folosirea prin muncă directă a pământului, în tehnicile primitive ale defrișărilor și destelenirilor permanente” (2). Stăpânirea colectivă se întindea asupra a tot ce era creat de natură (pădure, pășune, câmp, ape etc.) iar stăpânirea gospodărească se exercita asupra a tot ce fusese obținut prin muncă: curăturile, prășile, grădinile de zarzavat, heleșteul

săpat de mâna omului, viile plantate, livezile cu pomi roditori și, în primul rând, casa construită. „Spre deosebire de <<mir>>, distribuțiile de loturi nu au în satele noastre un caracter de periodicitate : o dată distribuite loturile rămân în posesia statornică a gospodăriilor, transmițându-se ereditar sau prin vânzări și donații” (3). 2. **Satul devălmaș umblător pe bătrâni** este un sat cu o obște înăuntrul căreia s-au produs diferențieri de avere, cu drepturi inegalitare, expresie a unei populații scindate în cete multiple și categorii sociale diverse, cei bogați începând să domine asupra celorlalți membri, cu interese antagonice, puternic invadată de nebăștinași și acaparatori locali, care-și întemeiau drepturile nu pe băștinașie, ci pe contracte, ducând o aprigă luptă socială pentru acapararea „veniturilor” și a fondului devălmaș pe baza unei (continuare în pagina 6)

ISTORIA FACE PARTE DIN NOI

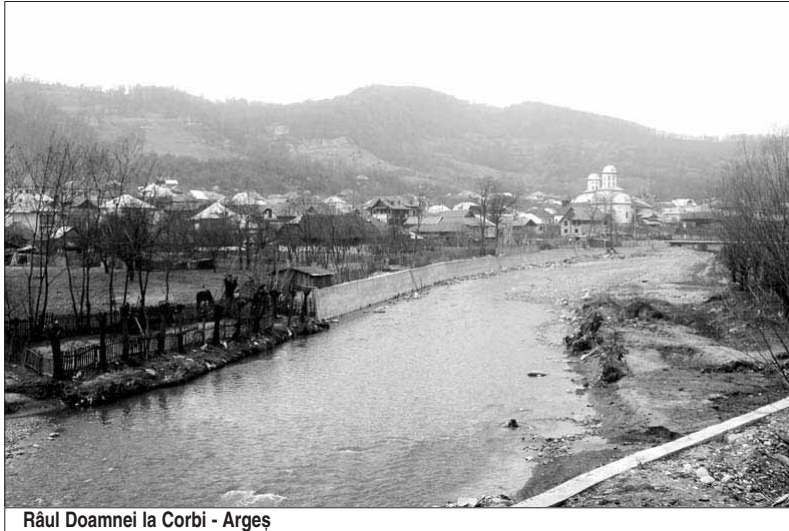
OBȘTEA SĂTEASCĂ. DESPRE SATUL DEVĂLMAȘ

(urmare din pagina 5)

economii de schimb și a unor tehnici de lucru, permițând exploatarea an de an a aceluiași terenuri. În obște deveneau tot mai accentuate relațiile de exploatare, distribuțiile egalitare ale pământului se făceau tot mai rar, până ce dispăreau cu totul în favoarea proprietății private (4).

Confrunțați cu presiuni din partea nebaştinășilor de a intra în obște - conform orânduirii satului devălmaș apartenența la obște conferă dreptul de a utiliza proprietatea obștească, prin urmare în satele în care suprafața devălmașă era încă importantă exista posibilitatea ca noii veniți să poată acapara cea mai mare parte „a trupului de moșie” - pentru a se apăra de această posibilitate localnicii au apelat la argumentul „băștinășiei”. Băștinășia pentru a fi dovedită trebuia ca neamul să aparțină satului.

Neamul apare ca un mediator între gospodărie și sat (ce cuprinde mai multe neamuri). «Neamurile au continuat să fie prezente în viața satului și în mentalitatea oamenilor care, în datinile lor, reunesc morții și vii aparținând aceluiași neam. Importanța lor scade pe măsura ce drepturile fiecăruia la proprietate nu mai sunt legate de apartenența la un neam. (...) Cele două forme de proprietate, a obștii sătești și a gospodăriei, par să coexiste de mult timp. Cea de-a doua se dezvoltă continuu în dauna celei dintâi, pe măsură ce terenurile arabile se extind și proprietățile obștești dispar; (...) O nouă formă de proprietate, individuală, înscrisă în acte, se dezvoltă mai ales în secolele al XIX-lea și al XX-lea sub influența legilor moderne și impuse de stat. Părțile care rămân cel mai mult

Râul Doamnei la Corbi - Argeș

timp devălmașe sunt pădurile, fânețele, pășunile alpine, râurile »(5).

Familia extinsă, neamul este o legitimare a fiecărei gospodării în parte, prin neam ea aparține satului, și prin această apartenență are dreptul la proprietate. „Moșia” unui neam sau unei „spite de neam” exista însă doar la „nivel simbolic”, concret se regăsește prin vecinătatea parcelor ce aparțin aceluiași neam. Ea se divide în tarlale, din ce în ce mai mici, odată cu multiplicarea gospodăriilor (formate, în principal din familii nucleare) unui neam sau bătrân/moș.

„Numele de gospodărie (ca și numele de neam) are o funcție clasificatoare; cunoscând numele cuiva, știi și cărei gospodării (și căru neam) îi aparține. Nevoia de a lega pe cineva de o gospodărie, de un neam, se reflectă în întrebarea comună popoarelor balcanice atunci când vor să aple identitatea unui copil: Al cui ești?”(6)

Acest tip de sat, „umblător pe moși”,

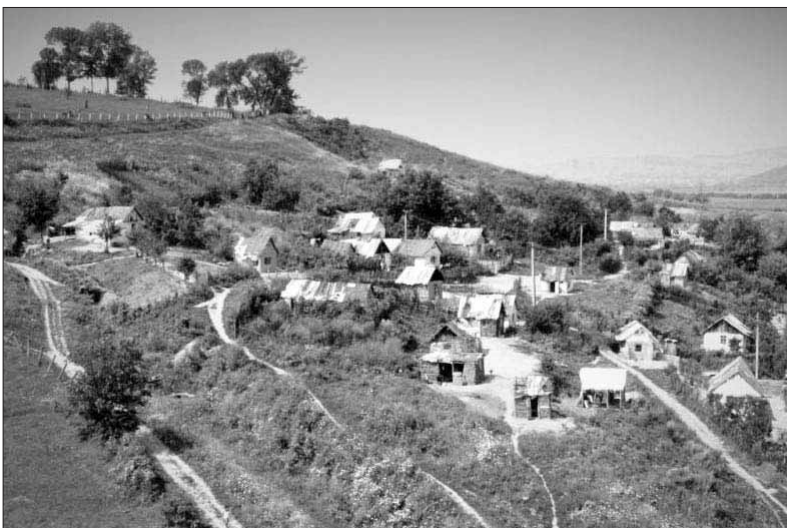
apare din „secolul al XVI-lea și până în secolul al XIX-lea, când satul devălmaș este dizolvat” (7). Unele sate devin sate de șerbi (jobagi), iar altele sate de proprietari individuali.

Procesele de aservire ale satelor devălmașe umblătoare pe bătrâni au început încă din epoca anterioară întemeierii domniilor autohtone continuând nelinier până la sfârșitul feudalismului. După tipul și gradul de aservire, putem distinge sate devălmașe complet aservite: boieresti, mănăstirești, domnești sau parțial aservite (mixte). Prezența în masă a satelor moșnenesti sau răzeșesti, caracterul devălmaș umblător pe bătrâni sau organizat negenealogic al comunităților rurale, faptul că „latifundiile noastre boieresti sau mănăstirești nu constituiau un singur domeniu teritorial, ci o adunătură de sate total sau parțial aservite”(8), lipsa „fărămițării feudale” dau feudalismului românesc trăsături deosebite de cel așezat. Acesta din urmă, ca feudalism de import, se găsește în Transilvania. Este meritul incontestabil al ilustrului sociolog de a susține, într-o perioadă dominată de dogmatism și servilism față de literatura istorică sovietică de tip stalinist, specificului, inconfundabil, al satului românesc, și de a respinge încorsetarea istoriei noastre sociale în schema celor cinci formațiuni sociale, impusă de Stalin. Mai mult, în legătură cu influența exercitată de slavi asupra structurii satului românesc H. H. Stahl scria: „Cât despre conviețuirea noastră cu slavii, e o întrebare în ce măsură acest neam migrant trăia în forme comunitar-sătești sau măcar dacă se afla în faza de teritorializare a triburilor lui. Ceea ce nu pare a fi probabil, dat fiind

că acest grup de slavi și-a continuat curând pribegia spre Balcani, aici abia reușind să se teritorializeze, așezându-se statornic în forma de comunități agrare”(9). De asemenea, invocarea mirului rusesc este inefficientă. „Mirul este o comunitate agrară deosebit de comunitățile românești, prin faptul că în mir se practică o distribuție periodică de terenuri, pe când la noi nu”(10). Este de reținut, în acest sens, o concluzie deosebit de importantă: „E mult mai plauzibil ceea ce ne spune sociologia, atunci când arată că formațiunile comunitar-sătești sunt pretutindeni băștinășe, fiind generate de condiții economice similare, astfel că e inutilă, pentru a le explica, recurgerea la teorii de aculturație”(11). Satele devălmașe alcătuiau confederații intersătești. Astfel de obști, cu caracter confederal, se întâlneau în Vrancea (14 grupuri de sate erau reunite într-o astfel de obște) sau în ocolul Câmpulung Moldovenesc (format din 15 sate), dispunând de o organizație

administrativă investită cu drepturi de a lua hotărâri obligatorii pentru întreaga colectivitate a satelor (12). Cnezatele și voievodatele s-au constituit pe structura unor astfel de obști confederale. „o deosebire importantă față de despozițiile asiatică - preciza H. H. Stahl - consta tocmai în această existență a unor formațiuni confederale, care au făcut ca seria comunităților pastorale și agrare de la noi să fie capabilă să opună rezistență năvălitorilor asiatici. Până mai târziu, de altfel, această țărânie a continuat a avea rosturi militare, chemată fiind la oastea cea mare a țării... asemenea virtuți (militare n.n.) nu se pot naște spontan dintr-o populație amorfă și inertă și nici dintr-una aservită”(13). De reținut este și faptul că germanii viitorului stat al domniilor autohtone nu au putut crește decât din sânul acestor confederații de comunități sătești, care aveau în frunte o aristocrație de căpetenii războinice.

Prof. George BACIU

Note:

- Stahl, H.H., *Contribuții la studiul satelor devălmașe românești*, vol. II, București, Editura Academiei, 1959, p. 25.
 Ibidem, pag. 9.
 Ibidem, pag. 60-61.
 Ibidem, pag. 9-10.
 Stahl, Paul, H., *Triburi și sate din sud-estul Europei*, Editura Paideia, 2000, p. 146.
 Stahl, Paul, H., *Satele devălmașe românești și satele europene*. Studiu introductiv, în H. H. Stahl *Satele devălmașe* vol. I, Editura Cartea Românească, București, 1998, p. XXXVI.
 Chirot, Daniel, *The Romanian Communal Village: An alternative to the Zadruga*, în volumul *Communal Families in the Balkans: The Zadruga. Essays by Philip E. Mosely and Essays in His Honor*. Edited by Robert F. Byrnes, University of Notre Dame Press, Indiana, 1976, p.142.
 Stahl, H.H., *Controverse de istorie socială românească*, București, Ed. Științifică, 1969, p. 53.
 Stahl, H.H., *Teorii și ipoteze privind sociologia orânduirii tributare*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981, p. 169.
 (10) Ibidem, p. 169.
 (11) Ibidem, p. 170.
 (12) Stahl, H.H., *Teorii și ipoteze privind sociologia orânduirii tributare*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981, p.171-172.
 (13) Ibidem, p. 171-172.

RÂSU - PLÂNSU

Confratele meu Dwight Luchian-Patton, care editează cea mai veche publicație în limba română din Statele Unite ale Americii - „Clipa.com - revistă independentă de informație socio-politică și cultură, editată săptămânal în Statele Unite ale Americii” își însoțește revista cu o rubrică personală intitulată „Din Lumea... lui Stanley Kramer”. Adică nu mai este vorba de Lumea Nouă, ci doar de lumea celebrei expresii a obrazului de hârtie cu care actorul a făcut deliciul filmului mut. Expresie insensibilă chiar și atunci când este traversată de lacrimile mari, simbolizând lumea insensibilă în care trăim și în care, chiar dacă plângi atunci când uci, important pentru tine este actul ucigaș pe care-l faci cu sângele rece al expresiei încremenite comic. Așa cum Președintele nostru plânge când nu trebuie, dar râde „Hă, hă, să trăiți bine!” când ne diminuează criminal

nivelul de trai.

O rubrică interesantă ajunsă la aproape al o mielea capitol; din ultimul, eu extrăgând următorul citat: „...parafrazându-l pe jurnalistul Ben Stein, inteligența nu este admisă (Intelligence is not allow) sau mai edificator postulatul lui Ambrose Bierce, scriitor și ziarist American, care ne spune că în civilizația noastră și sub forma noastră de guvernământ, inteligența este așa de înalt onorată, încât nu este luată în considerare. Deci, fericite de cei saraci în duh, că ale lor vor fi ... posturile națiunii”.

Acest articol, al 987-lea din serial, apărea tocmai săptămâna trecută, potrivit-se de minune nu numai realităților politice americane la care făcea referință, ci și principalului eveniment politic românesc ce aduna mia de participanți la Convenția PDL, eveniment căruia comediantul nostru de frunte îi dăruia secrețiile glandelor sale

lacrimale.

Care secreții au avut efectul verificat atunci când i-au purtat lui noroc în alegeri și, la a zecea ediție (după alții a unsprezecea) fiind acum, au adus din șiroiul lor șters cu dosul palmei prezidențiale: *Marele succes / Cu Boc reales!*...

E o metodă politică de succes, care ține la români: Le împuști conducătorii bărbătește, iar apoi îi sensibilizezi electoral plângând muiereste.

Pentru că explicația asta cu „...e băiat sensibil; nu-l vezi cât de repede plânge”, ține doar la fraieri. Românul mai cult știe că accesele acute de veselie cu „Hă-hă” alternate de tristețe cu lacrimi sunt simptomul clar al labilității psihice, boală gravă demonstrând incapacități raționale, deci incompetența de a conduce și a lua hotărâri logice. Dar și pentru cel mai puțin cult, adevărul s-a fixat în acest dispreț: „plângi muiereste” („muieră” nefiind „femeia”, ci

„mahalagioaica-scandalagioaica-pusă-pe hartă-și-pe-istericale”). Sau în convingerea că „s-a-mbătut până și-a pierdut mințile și a început să plângă”; lucru pe care îl pot confirma și eu, care beau de-o viață cu tot felul de cheflii, dar am oroare de bețivianii care sau te umplu de balele plânsului lor, sau fac scandal.

Ei bine, aceste premise teoretice fiind stabilite, haideți frați români să medităm puțin la personajul nostru prezidențial care, fie face scandal public luându-se cu toți la hartă, fie

varsă lacrimi de durere incontrolată și, mai ales, total nejustificată, demonstrându-și clar apartenența la categoria labilităților psihice care-i confirmă incompetența pe postul pe care-l ocupă și care, conform legii, trebuie să aibă în primul și în primul rând, un aviz favorabil din punct de vedere medical și psihiatric.

Pentru că, de trei zile de când i-am văzut lacrima ce-i țâșnea pomenind de anul 2001, sunt tot mai nedumerit întrebându-mă: Oare ce motiv a avut să plângă: Amintirea că a fost ales, dorul

după Petre Roman, faptul că acela i-a întors spatele?... Și tot mă chinu și tot nu găsesc vreo explicație fiindcă nici una dintre cele trei ipostaze nu erau deloc de plâns. Pentru orice om normal, faptul că partizanii l-au preferat era motiv de mândrie; despre dorul de Petre Roman îndoim-aș; iar la refuzul aceluia de a-i fi strâns mâna, reacția gentlemanului ar spune „regret”, iar a mârlanului „dă-l în mă-sa!”. În nici un caz, însă, vreo explicație logică pentru ca un om normal să izbucnească în plâns.

Așadar, frați români, treaba se înrăutățește cu tătucl nostru de la Cotroceni! Dacă atunci când a avut Stolojan căderea istorică, am putea spune că i-a plâns de milă, dacă la Olimpiada din China l-a putut emoționa ridicarea drapelului nostru, de data asta plânsul nu are nici o justificare din punct de vedere psihologic. E un act, cel mult, fiziologic, ca și cum s-ar fi scăpat pe el. Nu-l mai țin sfincțerile de la canalele lacrimale și, așa cum alții se scapă-n pantaloni, el se scapă pe obraz.

RÂSU – PLÂNSU

Da: se scapă pe obraz; și nu-i e jenă că face de rușine obrazul țării, care ar avea nevoie să fie reprezentată cu mai multă demnitate!... Păi, dacă-i așa de sensibil, de ce n-a izbucnit în lacrimi când i-a dat Sarkozy cu tifla, sau când a fost acuzat pe nedrept că l-a palmuit pe băiatul din Ploiești?!... Acele lacrimi, da, ar fi provenit dintr-un sentiment de jignire; pe când aici, zău că mă chinui și nu găsesc nici o explicație logică sau, măcar, psihologică. Decât, doar, dacă ar fi vrut să spună: „*iară-mă nea Petrică pentru ce măgărie ți-am făcut atunci;*

iară-mă că, uite nu mai am liniște și mă muștră conștiința!”

E unica justificare ce s-ar putea găsi. Altfel, rămânem doar la explicația fiziologică a celor care mai scapă un părț, sau o picătură ce le udă pantalonul. Iar asta este mai grav; acesta este un adevărat semn de ramolism.

De pe urma unui asemenea beteșug, eu mai cunosc un om politic care a câștigat. Este vorba de Al. Duiliu Zamfirescu, fiul celebrului nostru scriitor; și el scriitor mai mărunț, dar diplomat de carieră, care și-a exersat talentul de a bea copios în misiuni diplomatice de la Sankt

Petersburg până în America Latină. Ultima însărcinare diplomatică a avut-o Al. Duiliu Zamfirescu în Argentina, ca ambasador în timpul celui de al doilea război mondial când, noi fiind aliații Germaniei iar Argentina fiind apropiată de Hitler, în ierarhia șefilor de misiuni diplomatice el avea rangul cel mai apropiat ambasadorului Germaniei. Așa se face că, la un banchet, având scaunele alăturate, Al. Duiliu s-a ridicat să-și țină discursul dar, fiind chinat de regurgitări de la cheful trecut, nu s-a mai putut ține și a vorbit pe fireturile și

decorațiile ambasadorului Germaniei. Fapt pentru care a fost rechemat și demis din diplomație... Ei bine, în 1945 sau 1946, cine se prezenta în audiență la Ana Pauker care era ministru de externe în guvernul Groza?... Chiar dumnealui, Al. Duiliu, care îi spunea: „*Doamnă ministru, vă rog să țineți seama că eu sunt singurul diplomat român care am protestat împotriva hitlerismului vomând pe ambasadorul celui de al treilea Reich, fapt pentru care va rog să mi se dea o pensie de merit!*”...

Am relatat cele de mai sus tocmai pentru a nu se spună că-l acuz pe Președinte a-și folosi slăbiciunile în scop politic.

Exemplul de a ști să profiți politic de asemenea slăbiciuni s-a mai practicat, deci nu putem învinui practica. Putem învinui însă rezultatele ei, care conduc exact la cele citate de confratele meu californian Dwight Luchian-Patton: „*...în civilizația noastră și sub forma noastră de guvernământ, inteligența este așa de înalt onorată, încât nu este luată în considerare. Deci, ferice de cei săraci în duh, ca ale lor vor fi ... posturile națiunii!*”.

Titlul „*Râsu – plânsu*” se potrivește doar prin faptul că ne facem de râs cu un asemenea plâns prezidențial. De fapt, în realitate, ar trebui spus „*Plânsu – plânsu*”, pentru că e vorba atât de aspectul nesemnificativ al

Corneliu Leu

plânsului său spontan cu explicație freudiană spre istericale, dar și de aspectul grav, tot mai grav din punct de vedere național, că am ajuns să ne plângem de milă.

Corneliu LEU

SĂ NE CUNOAȘTEM VALORILE NAȚIONALE

George Călinescu: critic și istoric literar, eseist și estetician, prozator și poet, dramaturg și publicist

(19 iunie 1899, București – 12 martie 1965)

George Călinescu face parte din seria personalităților de formație enciclopedică, deschisă, în cultura română, de Dimitrie Cantemir și continuată de I.H.Rădulescu, B.P. Hasdeu, N.Iorga. Personalitate fascinantă, George Călinescu a fost o plămădire de geniu a pământului românesc și a acestui popor, una dintre cele mai fertile și inspirate minți de cârturar de la Dimitrie Cantemir până în zilele noastre – cum îl caracteriza Geo Bogza. Umanist de formație renescentistă, posedat de setea erudiției, de tentația armoniei și de tendința spre enciclopedic, dar și spre exhaustiv, George Călinescu a aspirat să fie un creator total, afirmându-se, concomitent, ca poet și prozator, critic și istoric literar, dramaturg și eseist, publicist și profesor universitar. În toate aceste domenii a îmbogățit patrimoniul valorilor naționale cu opere fundamentale, dintre care menționăm: „*Istoria literaturii române de la origini până în prezent*” (1941); „*Viața lui Mihai Eminescu*” – 1932; „*Opera lui Mihai Eminescu*”; „*Principii de estetică*”; „*Estetica basmului*”; „*Poezii*” – 1937; „*Enigma Otilei*” – roman; „*Bietul Ioanide*” – roman; „*Cronica optimistului*” – publicistică; „*Șun sau Calea neturburată*” – dramă.

Autorul însuși își definea opera într-o parafrază după o odă a poetului latin Horațiu: „*Mai tare decât bronzul am ridicat cetate, / Mai naltă decât Babel cea din antichitate, /... Nu voi pieri cu totul; prin ce-am scris și am cântat / Îmi va rămâne chipul într-un bazalt sculptat; / De unde-*

cum mă cheamă, nu se va scrie-un rând, / Dar harfa până sus, va spune mult vibrând.” („*Mai tare decât bronzul*”)

Istoric și critic literar

Opera lui George Călinescu este unitară, în sensul că aceleași modalități estetice circulă de la proză la istorie literară, de la critică la poezie, într-un univers literar coerent. Criticul este dublat de creator. George Călinescu a creat o metodă nouă în critica literară, similară creației, conform principiului că: „*a înțelege înseamnă a crea din nou, a reproduce în tine momentul inițial al operei*”. „*Criticul* – susținea George Călinescu – este și el un poet în felul lui, un creator și, de altfel, numai criticii poezi au înțeles cu adevărat poezia.”

Pentru George Călinescu, critica și istoria literară sunt opere de creație, ele fiind două momente ale aceluiași proces: „*Nu poți fi critic fără perspectiva istorică, nu poți face istorie literară fără criteriul estetic, deci fără a fi critic.*”

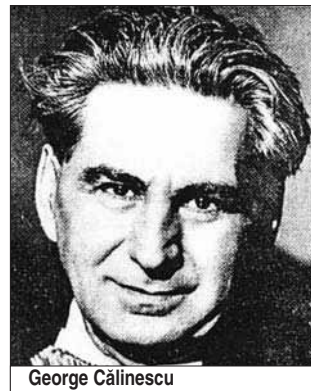
„*Istoria literaturii române de la origini până în prezent*” este – așa cum spunea autorul însuși – „*o știință inefabilă și o sinteză*

epică”. În această operă fundamentală, de referință în cultura română, scriitorii devin personaje ca într-un roman, grupate în trei categorii tipologice:

- tipul boierului generos, revoluționar din inteligență, ideolog ardent, fraternizând cu masele: : M. Kogălniceanu, V. Alecsandri, Al. Odobescu ș.a.;
- tipul ruralului, ideolog pătimas, alături de țărani, cu repulsiu față de aristocrat: M. Eminescu, G. Coșbuc, L. Rebreanu ș.a.;

- tagma balcanicilor, a micilor târgoveți sau boierăși: Anton Pann, I.L. Caragiale, I. Minulescu, I. Barbu, T. Arghezi, Urmuz ș.a.

În „*Istoria literaturii române*...” G. Călinescu face o critică completă: sociologică, psihologică și estetică, într-o viziune grandioasă, pornind de la miturile naționale și terminând printr-o sinteză a specificului nostru național. Vocația de istoric și critic literar, pregătirea filozofică, talentul artistic și cunoașterea literaturii universale sunt puse în evidență în această excepțională operă în care judecățile despre cărțile analizate sunt profunde și originale. În analizele sale, G. Călinescu a folosit în mod prevalent interpretarea estetică, fără să ocolească biografiile scriitorilor. Iată, de pildă, portretul lui Dimitrie Cantemir: „*Voievod luminat, ambițios și blazat, om de lume și ascet de bibliotecă, intrigant și solitar, mănăitor de oameni și mizantrop, iubitor de Moldova lui după care tânjește și aventurier, ...academician berlinez, prinț rus, cronicar român, cunoscător al*

George Călinescu

tuturor plăcerilor pe care le poate da lumea, D. Cantemir este Lorenzo de Medici al nostru.” Portretul de orator al lui N.Iorga e viu și dinamic, bazat pe o fină observație psihologică. La cursuri universitare, N.Iorga este înfățișat ca un personaj fabulos, comparabil cu zmeul din povești: „*N.Iorga avea multe afinități cu zmeul din povești. După cum buzduganul acestuia își preceda stăpânul, izbind în poartă, în ușă, spre a se așeza apoi, singur, în cui, tot astfel, glasul profesorului Iorga se auzea indistinct pe scări și pe coridoare*”... Călinescu ilustrează în cel mai înalt grad acel stil critic rămas, pe drept cuvânt, cu epitetul de „călinescian”: colorat, concis, îndrăzneț, adesea paradoxal. Are geniul definițiilor, al asociațiilor și al etichetărilor plastice ce rămân întipărite în memorie. În formulări lapidare, G.Călinescu fixează pentru eternitate un scriitor, o operă, un eveniment. De pildă, Calistrat Hogaș este prezentat ca „*un maniac la modul sublim... Hogaș e un scriitor minor, însă un minor mare, scriind o proză genială și nesigură.*” Despre Gr. Alexandrescu spunea că este „*un*

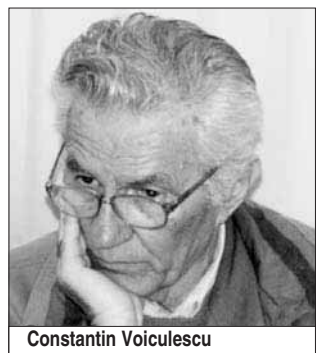
elegiac de tipul romantic și, în același timp, un moralist la modul clasic”. În eseu „*Pseudo-kinegetikos*”, „*Odobescu bate câmpii cu grație.*” Despre Sadoveanu spunea că este „*un realist cu viziune romantică și un romantic care aduce detalii ca un realist, un contemplativ*”. Despre I. Creangă spunea că este „*expresia monumentală a naturii umane în ipostaza ei istorică ce se numește poporul român sau, mai simplu, a poporului român însuși surprins într-un moment de genială expansiune.*” G.Călinescu nu a fost niciodată interesat, în biografia scriitorilor, de epuizarea datelor exterioare ale vieții acestora, ci de portretul lor spiritual. Sursa documentară cea mai importantă a fost pentru G.Călinescu opera scriitorului, pentru că aici creatorul își relevă cel mai adânc chipul moral. G.Călinescu respinge genul biografiei romanțate, care inventează pe seama scriitorului fapte, cuvinte, gânduri imposibile de verificat, întemeindu-se consecvent doar pe documente și pe pagini din operă cu caracter de document. În „*Viața lui Ion Creangă*”, de exemplu, G.Călinescu descrie interiorul bojdeucii din Țicău și apoi pune pe Creangă și pe Eminescu să converseze astfel: „*Eminescu, trecându-și mâna prin păr, îi va fi declamat cu glasul lui profund, privind în grindă, lucruri ce-l dureau și pe Creangă: „Zdrobiți orânduiala cea crudă și nedreaptă! / Ce lumea o împarte în mizeri și bogății!”... Sau, văzând că s-a golit carafa de vin, poetul declamă: „Ah, garafă pântecoasă,*

doar de sfeșnic mai ești bună! / Și mucoasa lumânare sfârșind săul și-l arde / Și-n această sărăcie, te inspiră, cântă, barde, / Bani n-a mai văzut de-un secol, vin n-a mai băut de-o lună.”

– „*Curat, trebuie să fi zis Creangă, minunat de potrivire – cum am fost eu sărac ieri și alaltăieri și săptămâna trecută și în an și în toată viața, apoi nu am mai fost de când sunt eu*”. Din exemplele date se constată principalele caracteristici ale stilului lui G.Călinescu de istoric și critic literar pe care le reluăm într-un mod succint. Este un stil lapidar, uneori aforistic, intelectual și artistic, incitant prin capacitatea speculativă. Fraza uimește prin claritate și prin vibrație. Expresia e concisă, metaforele sunt memorabile.

În anul apariției acestei capodopere – „*Istoria literaturii române de la origini până în prezent*” – autorul spunea că a fost publicată în „ *timpuri de suferință națională (1941), cu scopul de a da oricui încrederea că avem o strălucită literatură, care slujește drept cea mai clară hartă a poporului român.*”

Prof. Constantin VOICULESCU

Constantin Voiculescu

Râul Doamnei la Domnești

Legenda Râului Doamnei

Nicolae Alexandru Basarab a rămas văduv, cu doi băieți, Vlaicu și Radu (amândoi vor fi domni ai Țării Românești) și s-a căsătorit a doua oară cu Doamna Clara. Vlaicu Vodă ajunge domn, dar Doamna Clara, mama sa vitregă, se considera adevărata conducătoare a țării. Ea era catolică (iar de origine, de prin Ardeal) și a vrut să introducă catolicismul și în Țara Românească, dar Vlaicu, care era ortodox, nu i-a dat voie. Se întâmplă o luptă cu turcii care intraser prin Dobrogea și atacaseră și Țara Românească. Vlaicu Vodă strânge armată și pleacă împotriva lor. El se teme însă că, dacă pleacă din Curtea de Argeș,

Doamna Clara va încerca să ridice o biserică catolică și, de aceea, a lăsat la Curtea de Argeș câțiva boieri de încredere să o supravegheze și să-l anunțe prin soli dacă se întâmplă așa ceva. Dar și Doamna Clara a avut un om de-al ei de încredere în oastea lui Vlaicu Vodă.

Într-adevăr, cum a plecat Vlaicu, Doamna Clara a început să zidească biserica Sânt Nicoara, în fața Bisericii Domnești, a soțului ei. Oamenii lui Vlaicu i-au trimis știri care intraser prin Dobrogea și i-au spus că Doamna Clara și-a aflat, a hotărât să se întoarcă pe loc în capitală, cu gând s-o izgonească și chiar s-o ucidă pe cea care i-a

încălcă porunca. În același timp, însă, omul ei de încredere din oastea domnitorului a trimis solie în mare grabă, înaintea armatei, s-o înștiințeze de planul domnitorului. Primind vestea, Doamna Clara și-a încărcat repede avutul în căruțe și a fugit cu trăsura spre Câmpulung, să treacă pe la Rucăr spre Bran, în Ardeal, ca să scape. Pe drum, însă, trebuind să treacă un râu, ea s-a înecat în locul care de atunci se cheamă Domnești, în râul care tot de atunci se cheamă Râul Doamnei. Biserica Sânt Nicoara a rămas neterminată, iar zidurile, între care urmau să se închidă preoții catolici, la fel.

Comentarii la legenda Râului Doamnei

Dragă frate, acum lasă-mă și pe mine, Nae, să zic câte ceva. Legenda o știm toți. Alexandru Davilla a făcut o piesă de teatru pe tema catolicism vs. ortodoxism („Vlaicu Vodă”), iar prietenul său, Barbu Șt. Delavrancea a scris nuvela „Sultânica”, evocând înecarea „Doamnei” prin înecarea eroinei la moara din Domnești. Nu prea se cunosc, însă, cazuri reale de femei înecate în Râul Doamnei. Gârlele care se varsă în râu, mai degrabă ele, înecă oameni, păsări, vite. Legenda Văii Nandrii, din jos de Jupânești, vorbește despre o ciobăniță luată de gârlă, pe un potop: ciobănița (zice-se rudărită) s-a înecat în gârla care-i poartă numele: Valea Nandrii. Pentru nume, vezi imediat mai sus Valea lui Nan (iar Nan, Nanu este nume frecvent în Muscel). Indiferent de unde vine numele Nandrea (adică, de la *nan* cu sensul *pitic*, sau de la *neandros* care în grecește înseamnă *tânăr*, ca și *neania*) – se face perechea toponimică Nan–Nandrea, masculin-feminin (pereche frecventă în toponimie, vezi Omul – Babele etc.)

Firesc ar fi fost ca, înecându-se în el Doamna Clara, râul să se numească după numele ei, *Clara*. Realitatea etnografică și istorică pot fi evocate aici.

Cam de la Domnești în sus, pe Râul Doamnei, s-au stabilit peste vremi mulți ardeleni, mai ales din Mărginimea Sibiului (domnișanii au și azi legături tradiționale și chiar de neam cu cei din Rășinari ori Jina). Ei veneau fie prin pasul Bran - Rucăr, fie prin Țara Loviștei – fie, cei mai mulți, prin Pasul Roșiorului, pe sub Moldoveanu. Râul Doamnei se numește Valea Rea în munți și izvorăște din Iezerul Triunghiular care se află sub Viștea Mare. Viștea poate fi ocolită spre răsărit, drumul ducând la Sâmbăta pe plaiuri line și înierbate. Pe aici a urcat Brâncoveanu când a ajuns la Fereastră Sâmbetii, de unde a stabilit locul pentru Mănăstirea Sâmbăta.

Tot pe aici mai curge, spre nord, în Ardeal, vărsându-se în Olt, un alt râu, care se numește Valea Rea – și un alt râu, care se numește Râul Doamnei (sau gârle, mă rog; sunt ape scurte, țin cam cât văile munților, după care se înghit una într-alta și toate se adună în Olt, vezi hărțile turistice): este vorba de un afluent al Râului Bălea care se varsă, la rândul lui, în Râul Cârțișoara. Există și Plaiul Doamnei, cu lăculețe și stâni de un pitoresc deosebit, cum notează ghidurile. Făgărașii sunt, astfel, ca o oglindă: în sud și în nord se găsesc

hidronime și oronimice identice sau foarte asemănătoare.

Cu totul interesantă mi se pare simetria râului și a localității *Cârțișoara*, din Ardeal, față de situația din Valahia. Numele vine de la *cârțiță*, cum se vede, care este un șoarece de sub pământ. Aici, la noi, în Valahia, la gura Râului Doamnei, în fața Piscanilor, se află localitatea *Mioveni*, unde este locul de naștere al mașinilor „Dacia”. Nu, desigur, nu vreau să compar „Daciile” noastre cu niște cârțițe... Dar numele *Mioveni* este foarte apropiat și nu poate veni decât de la grecescul *mys*, *myos* care înseamnă *șoarece*. Nu cred că e locul să luăm lucrurile în șagă. Un istoric bizantin, Theofilact Samosata, descrie un lung drum în nordul Dunării, printre dealuri împădurite, greu de identificat și, la un moment dat, pomenește de localitatea (satul) cu numele dat de localnici *Sorikelos*, nimic altceva decât *Șoricelul* (acesta este considerat unul dintre cele mai vechi cuvinte românești atestate). Nu-l putem identifica – și, cu atât mai mult, nu-l putem identifica cu actualul Mioveni – dar reținem că localnicii dădeau asemenea nume satelor lor – dovadă suplimentară: însăși existența denumirii

Râul Doamnei aproape de izvoare

Cârțișoara. Încă nu este de ajuns aceasta. Iată, în plus, cum se numesc locuitorii satului Domnești: ei între ei își zic *domnișanii*, dar cei din jur fac diferența între oamenii locului și cei veniți de peste munți: pe aceștia îi numesc „chițorani” – cam în șagă, e drept, dar amintindu-le celor din Cârțișoara de unde vin – și, țintind, în fantezia mea, spre Mioveni. Nu uit, apoi, satul Vieroși, din jos de Mioveni: numele vine tot de la un animal, probabil *vierul*

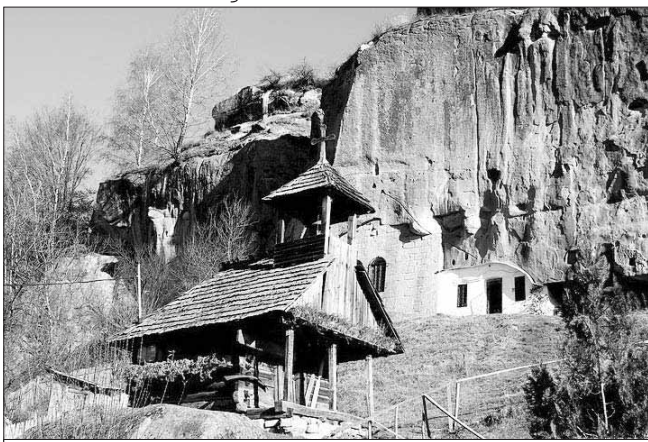
apei, care înseamnă *vidră*.

Ciobanii din Mărginimea Sibiului veneau, însă, cu oile dinspre apus, pe sub Negoiu, și traversau în paștere lină creasta Făgărașilor, spre răsărit, pe pantele sudice, mergând în jos până în Dobrogea (amintită și în legenda Râului Doamnei). Un roman exceptional, despre această transhumanță, vie și astăzi, scrie Ioana Postelnicu: „*Neamul Vlașinilor*” (urmat de un altul, „*Întoarcerea Vlașinilor*”).

„Un colț ciudat al Muscelului”

Mai amintesc satul Corbi, în sus de Domnești, unde se află și Biserica din Jgheaburi (săpată în stâncă, monument de artă paleocreștină), dar și o altă biserică, de la 1520. În susul văii Râului Doamnei sunt enclave de populație ardelenescă. Pot trage și o linie de unde încep aceste enclave: la Lăpușani, de pildă, portul popular este alb-negru, în timp ce numai la un sat mai la vale, la Leicești, revin culorile muscelene, cu albastrul și roșul cunoscute. Această conviețuire de valahi și ardeleni pe valea unui râu este dată drept exemplu de către etnologi. Henri H. Stahl a studiat fenomenul în 1934 și a ținut o conferință la radio pe această temă, el stabilindu-se cu o echipă sociologică în satul Stănești, imediat mai sus de Domnești. Studiile pe care le-a strâns el în volumul *Pentru sat* din colecția „Cartea echipelor” (Ed. Fundația Culturală Regală „Principele Carol”, 1955) nu s-au mai reeditat și sunt extrem de rare. Desigur, în podul casei noastre, la *sangeac*, cum zicem noi acestei polițe de la streșină, am găsit un exemplar de carte, păstrat cine știe cum – și nu ne putem abține să nu cităm:

„Valea Doamnei, unde se

Biserica din Jgheaburi

află așezate aceste sate (Stănești și Corbi, n. a.), este un colț ciudat al Muscelului. Muscelul reprezintă în vechiul regat un județ deosebit de ridicat culturalicește. Judecând după statisticile pe care le avem, nicăieri analfabetismul nu este mai scăzut decât aici. Învățătorimea vestită a acestui județ a știut să-și facă pe deplin datoria, iar țărani, ei înșiși, au păstrat foarte puternic tot tezaurul lor de cultură populară. Ni s-a ridicat chiar obiecția: de ce am trimis tocmai în Muscel echipe de muncă culturală, când alte județe aveau poate mai multă nevoie de ajutor, însă, Valea Doamnei din Muscel

reprezintă o insulă de emigranți români din Transilvania, așezați în stare de clăcășie în mijlocul masei de razeși (sic!) musceleni. Pe de altă parte, după cum s-a vădit încă de la începutul lucrărilor noastre, simplul fapt al științei de carte nu înseamnă neapărat rezolvarea tuturor problemelor de cultură. De pildă, la Stănești, o anchetă din casă în casă ne-a arătat existența a 70 de gușați, 19 sifilitici, 10 tuberculoși, 12 pelagroși. Locuințele oamenilor, cei mulți și sărmani din aceste locuri, sunt proaste, cu odăi mici suprapopulate, cu geamuri care nu se deschid niciodată, uneori alcătuite dintr-un singur ciob de

geam, lipit de-a dreptul în tencuiala zidului. Felul lor de alimentație este de asemeni cu totul rău...” (p. 85-86).

Desigur, la noi nu sunt „razeși”, ci moșneni sau jupâni, iar în privința gușii endemice care a dat faimă întregii regiuni subcarpatice de *loc rău* (poate și de aceea Râul Doamnei se numește, la izvoare, Valea Rea) – ea a fost eradicată prin plantarea masivă a nucilor care conțin iodul ce lipsește din apă. Nucul, la noi, a devenit oarecum copac comunitar: ia oricine nuci de unde vrea, iar miezul de nucă este hrană pe timpul iernii – fie așa cum îl scoți din coajă, fie pus pe plită și dat prin sare. Se face și ulei din nucă, foarte gustos și hrănitor. Henri H. Stahl descrie sărăcia la nivelul anilor 1934; noi, după război, n-am mai apucat această stare în Jupânești ori prin jur, dovadă că s-a făcut treabă bună în țară de la semnalările sociologului până prin anii '50-'60, cât bat amintirile noastre. Se poate vorbi, desigur, de sărăcie, chiar și de oameni săraci lipiți pământului – dar sunt doar câteva cazuri, de obicei aflate, și acestea, în grija rudelor celor în cauză.

Henri H. Stahl face, apoi, și o oarecare propagandă ideologică, să-i spunem. Amintim că aceste echipe sociologice, organizate de Dimitrie Gusti au avut, la ideea lui Carol al II-lea, și scopul de a contracara ori de a îndepărta, mă rog, mișcarea legionară spontană care voia o opintea sufletească generală pentru educarea satelor. În locul *suffletului* – e drept, destul de turbure în preziua războiului mondial – Gusti și Stahl au pus *mințea* la contribuție, au făcut cămine culturale, camere ale agronomului (și veterinarului), cabinete medicale mobile, bucătării de vară mobile. În acest obicei a perseverat, la noi, mai ales Ion Mihalache, fruntașul țărănist, prieten cu taica mare, ca învățători dați de aceeași Școală Pedagogică din Câmpulung. Ion Mihalache venea într-un sat, se instala la popă sau la un învățător fruntaș – și o săptămână întreagă făcea cu femeile pregătiri pentru masa de duminică, preparând după rețete locale bucatele, adăugând feluri de mâncare noi, de pe la oraș etc. Iar masa de duminică era una comună, largă, o adevărată sărbătoare locală ce a intrat, cu timpul, în tradiția familiilor mai

Nicolae Georgescu

înstărite – dar a fost imitată și de ceilalți vecini. Henri H. Stahl nu dă seama de aceste fenomene sociale – pe care noi le știm din povestirile bătrânilor.

Dar să revenim la comentariile noastre istorice, mitologice și filologice. Trebuie spus că din satul Corbi, din susul Văii Râului Doamnei, s-a ridicat familia Corvineștilor care a contribuit decisiv la consolidarea statului maghiar. Tot de aici a plecat Nicolaus Olahus, marele umanist, prietenul lui Erasmus din Rotterdam. Mihai Eminescu știa acest lucru – pe care noi l-am cam uitat.

Nicolae GEORGESCU,
Cicerone GEORGESCU,
„Jupânești, pe Râul Doamnei”,
Ed. „Valahia”, Colecția „Rânduială”, 2010, p. 38 – 46

DESPRE NAȚIONALISMUL ROMÂNESC ȘI NOROCUL, NENOROCUL ROMÂNILOR

N. Titulescu

În 1934, N. Titulescu, ministru de Externe al României, a semnat la Londra, alături de M. Litvinov, comisar al poporului pentru Afaceri Străine (URSS) o convenție care definea „agresiunea” în raport cu „suveranitatea” unui stat. URSS se angaja „să respecte suveranitatea statului român și să se abțină de la orice intervenție militară peste teritoriul acoperit de acesta.”

Ce au înțeles românii în general? (... căci în particular orice document cu materie internațională, emanând de la cancelaria imperiului țarist, astăzi sovietic, trebuie analizat textual și înțeles printr-rânduri, altfel ba chiar invers decât cuvintele traduse din rusește, limbă cu semantică echivocă, în care bunăoară termenii ca pace, război, libertate, suveranitate pot semnifica, respectiv: cimitir, rapt, barbarie, ilegitimitate

...!) Români au înțeles că „marele vecin” recunoștea implicit Basarabia drept un pământ românesc, reintegrat în cadrul suveranității geopolitice românești.

Câțiva ani mai târziu, cancelaria sovietică explica totuși că „restabilirea relațiilor diplomatice cu România”, de la stat la stat, nu însemna recunoașterea frontierelor românești întregite în 1918, ratificate internațional prin pacea de la Versailles. Poziția de agresivitate, virtual războinică, va fi confirmată, lărgită în favoarea agresorului și exercitată cu forța armată întâi în 1940 (22 iunie: ultimatumul sovietic), apoi în 1944 (23 august) prin invazia întregii României de către armata roșie, de astă dată în perfectă alianță și cu determinarea spațiilor de cucerit, cu națiunile libere, victorioase, care dădeau ultimul asalt victorios contra fasciștilor

hitleriști... și contra Japoniei, supusă prompt și atomic. Cu egală promptitudine, de altfel, Sovietele i-au declarat acesteia război, deposedând-o de Insulele Sakhaline!

În ce privește România, s-a ratificat la conferința păcii „retrocedarea” Basarabiei, a Bucovinei de Nord, a ținutului Herța (acestea două ultime n-au fost niciodată sub stăpânire rusească), date Uniunii Sovietice! S-a ratificat „dreptul” de cotopire al unui imperiu, sovietic, în convență atunci cu celălalt imperiu al Reichului al treilea – (va veni îndată vremea cedărilor teritoriale și față de acesta!) -, care a cotoprit teritoriile mai sus-amintite ca „o reparație istorică pentru 25 de ani de regim moșieresc-burghez exercitat aici contra poporului moldovenesc și a naționalităților conlocuitoare, oprimare de politica naționalist-monarhistă a

României”!

Într-o broșură publicată de agenția de presă Novosty, pentru străinătate în toate limbile de circulație universală, se continuă același refren: „lavage de cerveau” pentru uzul occidentalilor: „... În august 1944, Moldova (care Moldova, ea fiind una: Moldova românească de la Carpați la Nistru?...) fu eliberată de sub ocupația hitleriști. Astfel, moldovenii și-au regăsit norocul de a trăi și a munci în familia multinațională a popoarelor sovietice” (Georges Stoilic, Moscova, 1987, p. 17, *La Moldavie*). Mai departe, în aceeași broșură, foarte elegant imprimată și răspândită la toate expozițiile culturale, economice sovieto-europene, citim: „...Dacă Țara moldovenească ar putea vorbi (decu ni va poate, n. r.), atunci ar putea povesti viața

DESPRE NAȚIONALISMUL ROMÂNESC ȘI NOROCUL, NENOROCUL ROMÂNILOR

aprigă și dificilă pe care fiii și fiicele ei au dus-o pe malul drept al Nistrului. Rezistența cumplită pe care au opus-o năvălitorilor (care năvălitori? N. r.): ocupații naționaliști și guvernul monarhic din România dintre cele două războaie”...

Este evident că nu o atare informație poate fi sursă științifică și istorică pentru lămurirea opiniei publice libere cu interes pentru soarta românilor de astăzi, risipiți acolo în țara ciuntită și alienată ideologic, risipiți peste hotarele actuale în imperiul sovietic. Alții mai „norocoși”, risipiți în lumea liberă, au datoriat de conștiință să spună ce știu, ce-au învățat din experiența lor proprie și din știință de carte veche și nouă, unii „foști vârfuri” sau alții mulți prizoniți în sânul majorității de ființă și cugetare românească – născuți, dobândiți prin comuniune de suferință comună, prin milioane de morți -, căci această lume românească – a pământurilor din toate provinciile românești întregite în 1918 – este amenințată astăzi să piară.

Nu rușii sau maghiarii sunt în primejdie de moarte, ci naționalitatea română ca să vorbim în termeni clari, consacrați altădată, când pământurile românești erau subjugate și care sunt din nou la modă astăzi, când pământurile românești sunt din nou subjugate. Este vorba de masa sociologică, care respiră încă și vorbește, simte și îndură încă românește pe toate pământurile românești care se destramă, pătimește calvarul impus ei de cei „fără Dumnezeu”, de minciuna străinilor și înstrăinaților cu minte amestecată de slugă la stăpâni de toate neamurile.

Cauza ei nu poate fi decât națională, ba chiar naționalistă, dată fiind starea de sclavie de sub invazia internaționalist-sovietică în care se zbate un popor lovit de nenorocul

România Mare

istoriei venit din afară pe drum de fier și călare pe tancuri. „Și cum vin cu drum de fier/ Toate cântecele pier/ Zboară păsările toate/ De neagra străinătate...” În proza lui politică, Eminescu știe a cânta viguroși și norocul istoriei românești care se împletește cu suferința lui organică ce din omenie se face cântec de revoltă, de sfântă și dreaptă doină de revoltă. Așezat în calea răutăților, poporul român este astăzi flămând de el acasă. Flămând de libertate, de expresia libertății de conștiință, mutilat în drepturile lui uman-elementare, contrafăcut în firea lui de veche civilizație de țăran liber cu pământ – mult, puțin, îndrăgit, căci din el, din peisajul „frate cu românul”, se trage esențial fenomenul cultural românesc.

Este parametrul clasic – un cadru al firii: un dar al Dumnezeului românilor dinainte și după încreștinare, în care respiră și sporește arhitectura lui autohtonă, mitologia populară, rânduiala între lucruri, ființe necuvântătoare și oameni, raporturile sociale. Este orizontul stilistic din care se hrănește organic spiritualitatea românească și expresia ei artistică universală. Stând pe arhitate și continuitate ea se dăruiește și vecinilor, nou-veniților

cu o singură condiție: să nu fie furată, falsificată psihanalitic (complexul Oedip: moarte tatălui!), să nu fie împilată, să nu fie dezrădăcinată pentru a fi plantată aiurea, iar în locul ei să crească răsădă și nod de șerpi, cu limbă otrăvită.

Am citit recent într-o carte scrisă cu lacrimi, foarte prețioasă sursă contemporană a istoriei românilor, căci făcută pe experiența și imposturile ideologice îndurate acolo, între viii și morții din Republica Moldovenească Sovietică: „... Profesorii de moldovenească (română) nu pot insista pentru ca elevul să cunoască măcar limba elementară. Nu vor să fie taxați drept naționaliști, iar apoi scoși din câmpul muncii. Astfel, limba republicii (moldovenească, adică româna lui Eminescu, Creangă, Sadoveanu, n.r.!) devine o ramură facultativă”. (Nicolas Loupan, *La Bessarabie, terre roumaine*. Bruxelles, 1982). Ceva mai departe, autorul, fratele nostru Nicolae Lupan, îl citează pe Vl. Bukovski, rus cinstit și nobil în gândirea lui, expulzat din URSS tocmai pentru că a denunțat fără ocluri și complexe freudiene politica deznaționalizatoare de ură și zăbanie a sistemului sovietic: „... rusificarea forțată se realizează în Rusia nu

numai prin deportarea populațiilor refractare mesajului marxist-leninist (ucraineni, armeni, lituanieni, moldoveni...), dar și printr-o reeducare a deținuților politici. Se încearcă sistematic să se opună unii altora, după limbă și naționalitate: rușii contra armenilor, evreii contra ucrainenilor etc. Sunt toți naționaliști-burhezi”... (id. p. 40)

La un alt nivel de deznaționalizare a românului, mai subtil, dar tot așa de intens se pune problema în RSR. În „România naționalistă a lui Ceaușescu” – așa cum o califică scurt și peremptoriu opinia publică occidentală, fiindcă „prigonește minoritățile naționale, în special pe maghiari” (!) – politica de deznaționalizare, de destrămare a

Titus Bărbulescu

personalității culturale în favoarea invaziei ideologice laminatoare de naționalități alergice mesajului leninist-marxist operează adânc în contra poporului românesc. În realitate, el este și de departe prin proporția lui de naționalitate numerică – încă „majoritară” – victima genocidului cultural și fizic exercitat de guvernul provincial-sovietic de la București. Cu ifose, de altfel, de independență economică și diplomatică traduse, cum se știe, printr-o pauperizare cvasigenerală a întregului popor românesc. (Megalomanie, incapacitate de

guvernare, sigur!, dar și voiața Moscovei de a reduce la sapă de lemn o națiune de extracție „naționalist-burheză”, așezată în calea panslavismului tradițional și cuceritor spre Balcani. Moscova l-a acoperit pe „șeful ilegitim”, căci era în interesul expansiunii ei ideologice și pagubei poporului român s-o facă, nu a „minorităților conlocuitoare”. A întreținut zăbania „între naționalități”).

Românul moldovean din Moldova rămasă încă în România se uită astăzi cu jind la românul moldovean rămas încă în Moldova sovietică, înstrăinat, dar care trăiește mai bine decât el! În definitiv, și el este înstrăinat de către un regim semilar, aceleași idei, venite de-acolo, de la stăpânul pravoslavnic în religia marxist-leninistă!

Românul transilvănean se uită cu jind spre Ungaria unde se trăiește mai bine. Cunoașteți poate anecdota în doi peri care circula prin cercurile scriitorilor români: - Dă-mi, Moș Crăciune (Moș Gerilă!), un pașaport de scriitor de limbă maghiară, ca să mă pot și eu deplasa prin străinătate, să văd și să mănânc mai bine. Fără pedeapsă sau exil. Cum face colegul meu ungur, căci tot român necăjit și prigonit este și el!...

Astăzi? Speranța la Gorbaciov, că o să-i fie milă de poporul românesc (cum altădată i-a fost milă generalului-governor al țării Nicolae I. Paul Kiseleff...!) O să facă el dreptate peste „naționalismul sterp și pauperizant al lui Ceaușescu”. O să pună pe altul mai deștept, mai capabil. Vor fi o apă și-un pământ: o singură naționalitate, cea sovietică. O supă populară mai bună, o singură mare Securitate, cu respect pentru legea sovietică, zisă socialistă în traducere semantică occidentală. Trăiască pacea și frația internațională! Moarte naționalismului și rămășițelor lui burhez-culturale, rurale din imperiul sovietic!...

Însă, din fericire, naționalismul poporului românesc există încă, pentru că este legat de ființa lui străveche rurală și biologic atotprimitoare de oameni buni și răi, pe aceștia ultimi tot buni îi face tot după o generație de conlocuire. Popor asimilator? Fără îndoială, așa a dăinuit cultural și lingvistic. N-are nimic cu xenofobia față de invadator sau față de alte limbi. Întră în comunitatea lui națională cine vrea și rămâne cine poate! Cine joacă și cântă ca el... Peste toate țările românești, peste pământuri românești invadate, înstrăinate, cântă astăzi înăbușit, dar din ce în ce mai audibil un andante sfâșietor de frumos, andantele din concertul pentru flaut și harpă, în ut major, de Mozart. Bogat în armonii și tristeți de moarte, pe care cine o stăpânește? Muzica părinților dispăruți (Mozart își pierde mama tocmai la Paris, pe când compune concertul), muzica peisajului înconjurător, muzica unei țări interioare ale cărei dureri cântă sublim norocul și nenorocul de a trăi printre oameni.

Prof. univ. dr.
Titus Bărbulescu, Paris
(Povestiri din Război și altele din timp de Pace, Ed. Tiparg, Pitești, 2011, p. 170-174)

Turbatu Adriana în costumul popular al Reginei Maria

...Caravana „FESTIVALULUI TINERETII” – aflat la cea de-a VII-a Ediție pentru preselecția tinerelor talente, sâmbătă 09 Aprilie a.c. a poposit în orașul de la Dunăre, Călărași unde, ca de fiecare dată, surprizele și aici au fost la înălțime. La secțiunea „Muzică populară” am avut plăcerea să audiem o mică prințesă de la Școala Generală din localitatea Ștefan cel Mare, TURBATU ANDRIANA, elevă în clasa a IV-a, care ne-a încântat cu vocea ei, adevărat clopoțel de argint, frumos timbrat, având o prezență scenică deosebit de atrăgătoare, ca în final, la prezentarea costumului, să ne spună: „Aceste minunate străte le am de la străbunica mea, Janet Achim, care a trăit cu peste 100 de ani în urmă, costum pe care l-a primit de la cea mai îndrăgită fiică a românilor, alțeta Sa Regina Maria. Stră-stră-bunicul Petre Achim care era în Garda Regală, la o sârbătoare câmpenească (ținută în Mehedinți)” – unde a cântat și soția sa Janet Achim, care... fiind remarcată de Regina Maria, căreia i-a plăcut cum era îmbrăcată și cum a cântat în stilul popular

Un dar nepretuit, costumul popular, primit de la Regina MARIA

O FLOARE MINUNATĂ ÎN „GRĂDINA MUZICII”, TURBATU ADRIANA

mehedințean, i-a dăruit acest costum țesut în fir de argint filigranat, a îmbrățișat-o și i-a spus ca să fie sănătoasă, să păstreze în credință tot ce-i românesc, bunul Dumnezeu să-i ajute. Din pacate tabloul cu Regina Maria (aflat în casa din Mehedinți) a fost vândut de bunicul meu, dar mama a reușit să păstreze aceste fotografii care-i înfățișează pe stră-stră-bunicii mei, Petre Achim și soția Janete Achim și cei trei soldați din Garda Regală, dintre care unul este Petru Achim.”

Din discuția pe care am avut-o cu micuța artistă Turbatu Adriana, care a mărturisit printre altele că îi place să cânte și, ori de câte ori are puțin timp liber, după pregătirea lecțiilor, în timp ce face anumite treburi în gospodărie fredonează melodii pe care le aude la „Antena satelor” dar și pe cele învățate de la rapsozii satului și mama ei. Cuvinte de admirație a exprimat și distinsa învățătoare Berciu Ioana, care i-a descoperit această pasiune a ei din primele zile de școală, fiindcă a dovedit că-i posesoarea unui talent nativ și a-nceput să se preocupe de pregătirea ei.

Să nu credeți că numai să cânte îi place elevei Turbatu Adriana, fiindcă la orele de clasă este foarte activă, iar la sfârșit de an datorită străduinței cu care se ocupă de învățatură a obținut premii pentru rezultate foarte bune, având o purtare ireproșabilă, fiind sociabilă și o prietenă bună pentru colegii din clasă. Se

caracterizează prin seriozitate la însușirea materiilor predate, prin silința ce si-o dă în a face orice lucru cu teme, dar ca orice copil este o fire veselă, săritoare și răspunde în mod pozitiv la sprijinul și încurajarea pe care o primește de la învățătoarea ei.

În relațiile pe care le are cu familia (este ascultătoare față de mamă și tată, dar și grijulie cu fratele ei mai mic), școala și cetățenii din localitatea unde locuiește; se poate spune că-i o fetiță respectuasă și îi place să-i ofere flori d-nei învățătoare, pe care o crede o a doua mamă.

Dragă Adriana, ce vei deveni tu când o să crești mare?

- Mie-mi place să mă fac

învățătoare ca doamna... și a privit-o cu mare recunoștință pe cea care-i îndrumă pașii spre cântecul și dansul popular, învățătoarea Berciu Ioana.

În afară de cântat, la ce activități culturale mai participi?

Sunt membră a « Ansamblului de dansuri populare » al școlii...

- Am presupus de la început că ești dansatoare... s-a văzut după cum te-ai mișcat la interpretarea melodiei.

- Dar aș dori să vă rog, nu prea am reușit să cânt prea bine... spuneți-mi dacă doina...

- Va trebui, împreună cu d-na învățătoare, să-ți pui la punct acest gen, care se cere în concurs și va atârna greu în aprecierea juriului. Vă promit...

Marin Voican Ghioroiu și Turbatu Adriana

Cam ce spectacole ai dat tu, și pe unde ai umblat cu ansamblul școlii?

- După cum v-am spus că fiind și solistă, am participat cu ansamblul școlii noastre (din comuna Ștefan cel Mare, Județul Călărași) la spectacole organizate de primărie cât și la nivel județean.

- Fiindcă nu e bine ca să nu aflăm și câteva lucruri despre cea care-ți este mentor, d-ana Ioana Berciu, vrei s-o întrebăm și pe dumneaei dacă cele spuse de tine reflectă realitatea?

- ...Vă rog.

- Distinsă d-nă învățătoare Ioana Berciu, cam de când v-ați început activitatea la școala sus-numită?

- Din anul 2006 sunt învățătoare la clasele I-VIII din comuna Ștefan cel Mare, iar din 2007 și a viitoarei artiste, cum ați spus dumneavoastră, Turbatu Adriana, și asta... chiar de la primii ei pași când a intrat în clasa I.

- Să înțeleg că în afara lecțiilor de deprindere a mânării condeiului, apoi cititul și socotitul... dvs. aveți în vedere ca acești elevi să-și petreacă timpul în mod plăcut și instructiv?

- Cum să vă spun, chiar din primele zile am remarcat sensibilitatea glasului, am stimulat-o și apoi i-am cerut să participe la serbările școlare, dezvoltându-i curajul și încrederea în posibilitățile pe care le are de-a cânta și dansa.

Petre Achim și Janeta, soția sa - stră-străbunicii Adrianei

- Puteți să ne destăinuți pe cei ce v-au venit în ajutor?

- Aș remarca în primul rând părinții elevei Turbatu Adriana și un sprijin neprecupeți, moral și material am primit din partea d-lui primar Nicolae Pantea. Pot să vă spun cu cea mai mare sinceritate: primăria noastră se străduiește în a cultiva în sufletul celor mici dragostea față de satul natal, de păstrare și a transmite pe mai departe tradițiile noastre, limba și portul.

- Vă mulțumesc și vă așteptăm cu mare bucurie să veniți la Jupiter, unde vă așteaptă valurile răcoritoare, ale mării și razele calde ale soarelui de august.

A consemnat scriitorul-compozitor
Marin Voican-GHIOROIU

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE, PROZĂ, EPIGRAMĂ, PICTURĂ ȘI FOTOGRAFIE ARTISTICĂ

„PE ARIPI DE DOR DOMNESC”

EDIȚIA a IV-a, DOMNEȘTI, 21 august 2011

Fundația „PETRE IONESCU-MUSCEL”, colectivul de redacție al revistei „Pietrele Doamnei”, Casa de Cultură Domnești, Liga Scriitorilor din România – filiala Argeș, Asociația Națională „Cultul Eroilor” – filiala Argeș, Asociația Națională de Vexilologie „Tricolorul”, Primăria Domnești, Cenuclul „Nicolae Velea” din Curtea de Argeș și Biblioteca Municipală din Curtea de Argeș, organizează Concursul Național de poezie, proză, epigramă, pictură și fotografie artistică – „PE ARIPI DE DOR DOMNESC”.

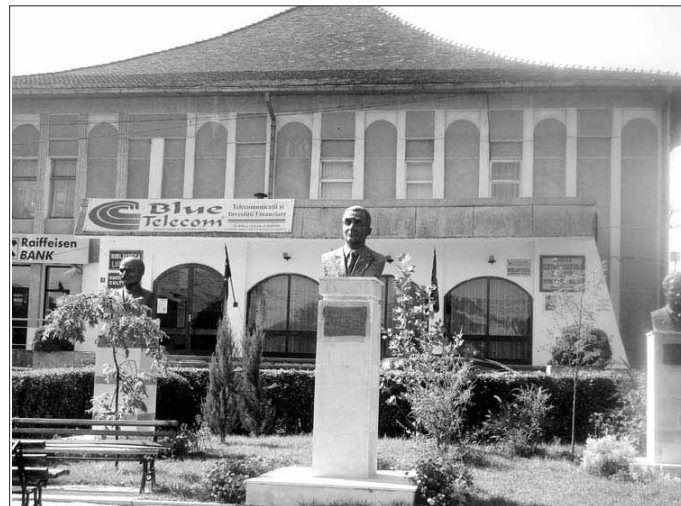
La concurs pot participa creatorii din întreaga țară, indiferent de vârstă. Tema concursului o reprezintă: *lumea satului românesc. Nu se vor lua în considerare creații ce abordează alte teme.* Una

din creațiile autorilor va avea ca temă *satul Domnești* – proză sau poezie, adevăr sau ficțiune. Juriul format din critici literari și de artă, poeți, scriitori, artiști de imagine, pictori, va acorda câte trei premii pentru fiecare secțiune: Premiul I, II și III, concretizate în „Diplome”, bani și publicarea în revista „Pietrele Doamnei”. Picturile și fotografiile premiate vor face obiectul unei expoziții organizate la Casa de Cultură Domnești în cursul lunii august. La vernisajul acestei expoziții – din ziua de 21 august 2011 - vor fi citite poeziile și epigramele premiate. Concurenții vor trimite 5 poezii, 5 epigrame, 2 proze scurte, dactilografiate în cinci exemplare. Lucrările vor fi semnate cu un MOTO. Într-un plic închis, care va însoți lucrările, vor fi introduse toate datele

concurrentului, inclusiv adresa și numărul de telefon. Același moto va figura și pe plicul închis. Artiștii fotografi vor trimite 5 lucrări având dimensiunea de 20x 30 cm, iar pictorii vor trimite un singur tablou reprezentativ, însoțit de un plic ce va conține numele și adresa autorului. Lucrările pentru concurs se vor expedia până la 20 iulie 2011 pe adresa: Fundația „Petre Ionescu-Muscel”, Bulevardul Al. Ioan Cuza, Nr. 77, Localitatea Domnești, județul Argeș, cod 117370. Informații la telefon: 0248/269115; 0744682591, 0723581017.

Festivitatea de premiere va avea loc în ziua de 21 august 2011, ora 11.00 la Casa de Cultură din comuna Domnești, județul Argeș.

ORGANIZATORII

COLECȚIA DE GÂNDURI (XXI)

După cum mi-am promis mie însămi și, implicit, cititorilor acestor modeste rândulețe, în scrierea de astăzi nu vom mai evada în locuri exotice și îndepărtate, ci vom călători pe la noi, prin România. Nu știu sigur dacă zicerea precum că „România este o țară foarte frumoasă, păcat că e locuită” îi aparține lui Marius Tucă sau altcuiva, știu doar că, în momentele mele de obidă și de revoltă (trebuie să mărturisesc, însă, că e o „revoltă în genunchi”) față de niște semeni de-ai noștri pe care îi pot numi politicieni, „milionari de carton”, mafioți, „vedete mioritice” sau, pur și simplu, nesimțiți și fără „cei șapte ani de-acasă”, ei bine, această zicere eu am mai citat-o și am arătat că sunt de acord cu ea. Da, dar să mă mai explic o dată, spunerea asta se referă la ceva mai mult de un sfert din populația țării. Vreau să cred (în sensul că îmi impun să cred...) că celelalte trei sferturi sunt constituite din români de bună-credință și cu bunul simț la purtător, români care trăiesc, iubesc, speră, muncesc, citesc, se bucură sau plâng și își merită pe deplin numele de Om.

Cred că v-am mai spus că deviza mea, de un timp încoace, este „*Nihil sine Deo*”, dar abia acum am ajuns acum să o înțeleg și să o aplic pe

Lavinia Avram

deplin. Legat de această înțelegere, de credința ce sălășluiește în sufletul fiecăruia și de manifestarea ei, ar fi foarte multe de spus, dar nu o să încep acum să-mi spun părerea despre acest subiect, pentru că astăzi mi-am propus altceva și anume să merg cu domniile voastre în trei locuri minunate în care aproape că simți cum mâna Domnului îți se așază pe umăr și îți aduce pace și liniște în suflet. Aceste trei locașuri de cult se spune că formează (și eu cred că nu întâmplător!) un triunghi echilateral, cu laturile de 20 de kilometri.

Prima așezare, Mănăstirea Corbii de Piatră, se află cam la jumătatea distanței dintre Câmpulung și Curtea de Argeș, în Domnești fiind un drum

spre Corbi pe care se poate ajunge la ea. A doua, Mănăstirea Nămăiești, este la câțiva kilometri la nord de Câmpulung Muscel, pe partea stângă a șoselei care duce spre Brașov. În sfârșit, în al treilea colț al triunghiului, se află Mănăstirea Cetățuia lui Negru Vodă, pe șoseaua dintre Câmpulung și Târgoviște, în satul Cetățeni. Toate trei sunt biserici rupestre, vechi și foarte rar întâlnite în Europa. Sunt asemănătoare cu cele de la Capadocia, cu unica și uriașă diferență că turcii le-au inclus în circuitul turistic, în traseele pelerinilor, ei știu să le pună în valoare, pe când noi, nu.

Mănăstirea Corbii de Piatră, numită la început „Schitul din Jgheab” este așezată într-un loc absolut superb, în satul Jgheaburi, comuna Corbi. Nu se știe prea bine ce a fost acolo înainte (sunt speculații cu privire la un fost altar de sacrificii aparținând dacilor, dar eu nu vreau să intru în astfel de amănunte ce interesează mai mult pe căutătorii de mistere și senzațional) și nici de când există cu adevărat, datele documentare pornesc din anul 1512, când monahia Magdalena, stăpâna moșiei Corbilor și mătușa lui Neagoe Basarab, reînființează locașul, făcând aici o mănăstire de

călugărite. Lângă biserica săpată în gresia muntelui se află, tot săpat în stâncă, un fel de tribunal în aer liber unde se pare că domnitorul, autor al celebrelor „*Învățăături ale lui Neagoe Basarab către fiul său, Teodosie*”, făcea judecată publică, rezolvând cu înțelepciune și strășnicie problemele supușilor săi. Hramul acestei mănăstiri a fost, la început, „*Adormirea Maicii Domnului*” și, după scurtă vreme de la înființare, ea a devenit (poate din cauza condițiilor așa de dure de trai de acolo) locaș pentru călugări.

Ce este interesant, ce o face uimitor de unică nu este numai

Mănăstirea Corbii de Piatră. Altar

modul cum a fost săpată în stâncă dură, nici că a fost prima mănăstire de maici atestată, de la noi din țară, nici chiar faptul că a avut, la început, două altare, ci pictura interioară, despre care specialiștii spun că a fost făcută, în cel mai pur stil bizantin, pe la mijlocul secolului al XIV-lea (despre această măiastră pictură și despre așezarea pitorească a mănăstirii vorbește și Paul de Alep în una din scrierile sale). În anul 2003, aici, la Corbii de Piatră, s-a reînnoat firul vieții monahale, întrerupt atâta amar de vreme, fapt ce nu poate decât să ne bucure și să ne dea speranța că acest așezământ va cunoaște prețuirea ce i se cuvine.

Dacă vreți să aflați mai multe (eu nu am vrut decât să vă reamintesc câte ceva despre această

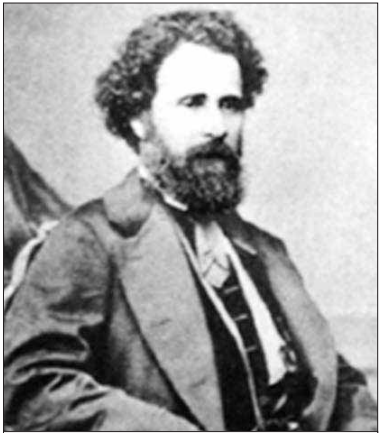
bijuterie din stâncă ce poate sta la loc de cinste între bisericile rupestre din lume), puteți intra pe www.corbiidepiatra.ro, un site al mănăstirii. Se putea oare să nu pătrundă tehnologia modernă chiar până și în locurile acelea care par să fi rămas ca la începuturile firii? Sigur că nu. Dar într-un fel este bine că a pătruns acolo, căci altfel mulți dintre noi nici nu ar avea de unde ști că au lângă ei așa o comoară. Eu nu am mai fost la Mănăstirea Corbii din Piatră de vreo patru ani, așa că nu știu multe noutăți. În cele trei, patru drumuri făcute acolo, cu prieteni sau cu rude (pe care i-am dus acolo ca într-un fel de pelerinaj) am rămas cu aceeași senzație acută că acolo timpul stă pe loc, că piatra aceea cu niște forme ciudate încrustate în ea e așa de plină de istorie, încât mi se părea de-a dreptul o impietate să calc pe ea.

Cred că o să mă opresc aici, astăzi. E bine să o luăm ușurel și să purcedem la un alt drum într-un alt „episod” al „*Colecției*...”. Data viitoare vom merge să ne închinăm la Mănăstirea Nămăiești, iar mai apoi vom urca spre Mănăstirea Cetățuia. Sper să mă însoțiți, iar eu vă asigur că, după aceea, toți o să ne simțim mult mai bine, mult mai aproape de Dumnezeu. Așa că acum vă spun la bună vedere sau, ca să fiu mai în tema scrierii, Doamne ajută!

Prof. Lavinia AVRAM

120 DE ANI DE LA MOARTEA LUI ION C. BRĂȚIANU

(8 iunie 1821 - 9 mai 1891)

Ion C. Brătianu, prim-ministru

Constantin – Dincă Brătianu (Costandin Brăteanu, cum îl găsim trecut în „Almanahul statului a toată Țara Românească” pe anul 1836) ocărmitor al județului Argeș și soția sa Ana (Anastasia, Sica), născută Tigveanu, au avut șapte copii, patru fete și trei băieți: Theodor (maior ajuns, la rândul-i, ocărmitor al județului Argeș și singurul membru al Partidului Conservator dintre frații săi), Maria (călugărită Maximilia, cu voia și îndemnul părinților săi și ajunsă stareță a mănăstirilor Ostrov și apoi Văleni), Ana (căsătorită cu Alecu Furduescu, boier de viță veche), Dumitru (căsătorit cu Eugenia Cialic), Ion (căsătorit cu Pia Pleșoianu), Zinca (măritată cu Ghiță Enoiu), Cleopatra (căsătorită cu Gheorghe Lerescu, apoi cu Petre Cecropid). Ion - viitorul mare om politic, președinte al Partidului Național Liberal și prim-ministru al României - a văzut lumina zilei în casa părinților săi, ridicată de Dincă Brătianu pe Ulița Boierească, azi „Str. Brătianu” din

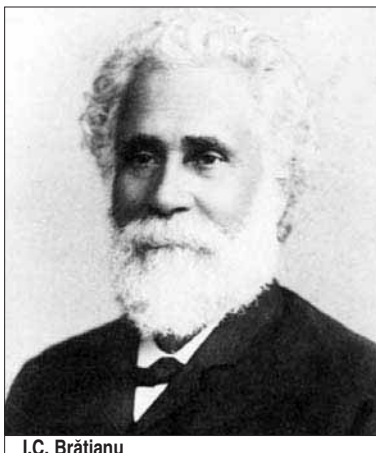
Pitești - pe data de 8 iunie 1821. Referitor la această casă, amintim că ea se afla în unghiul pe care fosta stradă Cloșenești, devenită apoi „Str. Ion Câmpineanu” îl făcea cu numita Uliță Boierească, nu departe de locul pe care, între anii 1908 – 1910 s-a ridicat clădirea fostului spital județean „Jon C. Brătianu”, denumit, după război, „Nicolae Bălcescu”, apoi, după ridicarea noului Spital Județean, devenit sediul secțiilor medicale de cardiologie, O.R.L. etc. În anii 1934 – 1935, casa ridicată de Dincă Brătianu a fost conexată spitalului, în latura dinspre est a acestuia, mai precis la întâlnirea în unghi a celor două aripi dispuse în forma literei „V”, fiind legată de spital printr-o sală de trecere și fiind întrebuințată pentru secția de radiologie, adăpostind în același timp, în alte camere ale sale, biblioteca dar și serviciul de contabilitate al numelui spital.

Sigur, nu vom vorbi acum, aici, pe larg despre viitorul mare om de stat care a fost Ion C. Brătianu - nu ne-ar ajunge nici timpul - ci ne vom mărgini să punctăm anumite momente din viața și activitatea sa.

În 1834 îl aflăm pe Ion C. Brătianu ca elev în Pitești frecventând cursurile școlii deschise aici de către Nicolae Simonide, fost elev al lui Gheorghe Lazăr, care sădi în inimile tinerilor săi învățăcei dragoste și simțăminte de români. Dintr-un exces de patriotism, într-o noapte, mai mulți elevi ai școlii lui Simonide, printre care frații Dumitru și Ion Brătianu, Turnavitu și alții, sparseră geamurile școlii grecești din oraș, cu mare greutate, Constantin (Dincă) Brătianu, prefectul județului, reuși să potolească „*răzmerița patriotică*” a tinerilor,

achitând totodată și daunele pricinuite. Când avea 14 ani, în 1838, părinții îl „băgară” pe Ion „iunker”(elev - n.n.) în armată, dar tânărului nu-i plăcea aceasta și nici nu s-a putut acomoda cu o atare situație. Murind mama sa, Anastasia (Sica) Brătianu, care se opusese întotdeauna ca Ion să meargă la studii în străinătate, în 1839, tatăl lui îl trimite și pe el la studii în străinătate - unde altfel?! - decât în „*orașul luminilor*”, Paris. Ion avea acum 18 ani. Studiază ingineria și economia politică.

La sfârșitul lunii februarie 1848 ia parte - cum altfel?! - la luptele de pe baricadele Parisului, alături de fratele său mai mare, Dumitru, de Nicolae Bălcescu și de alți patrioți români. Pătrunde, împreună cu alți revoluționari, în sala tronului și smulge o bucată din catifeaua ce îmbrăca acest simbol al tiraniei, bucată de catifea pe care i-o arată lui Bălcescu. Revenind în țară, participă la

I.C. Brătianu

revoluția de la 1848 din Țara Românească; mobilizează, alături de Nicolae Bălcescu și de, pe atunci bunul său camarad și prieten C. A. Rosetti - pentru că Ion C. Brătianu și C.A.Rosetti erau prieteni atât de buni încât contemporanii îi numeau „*frații siamezi*” - masele la luptă și contribuie la salvarea cauzei revoluției și a reprezentanților ei. După înăbușirea revoluției, este nevoit să emigreze dar continuă lupta publicând în ziarele și revistele vremii. Este ferm convins de necesitatea Unirii Principatelor Române și a independenței lor politice.

Revenit în țară în 1857 este ales deputat de Argeș în Divanul ad-hoc. Sprijină și susține alegerea, în 1859, a lui Alexandru Ion Cuza ca domnitor. Este numit de către acesta ministru de externe. Intransigent, nefiind de acord cu faptul că domnitorul nu respecta unul din punctele stabilite la alegerea sa - acela de a aduce pe tronul țării un principe străin - participă, în 1866, la coaliția care-l detronizează pe Cuza și este factorul principal care-l aduce ca principe domnitor în Principatele Române pe Carol, viitorul rege al României. El este acela care îl primește pe principe la Turnu Severin, pe pământ românesc, îi urează „*bun venit*” și apoi, în trăsura, amândoi fac drumul la București.

În 1870 este implicat în mișcarea republicană, de la Ploiești. Este arestat dar este repede eliberat negăsindu-i-se nici o vină.

Împreună cu fratele său, Dumitru, și C. A. Rosetti, cu Ion Ghica și alții, pune bazele Partidului Liberal, elaborează doctrina politică a acestuia și, mult timp, ocupă

funcția de șef al Partidului Liberal de Argeș.

Între anii 1876 – 1888, timp de 12 ani, este prim-ministru al României.

Susține activ intrarea României în războiul ruso-româno-turc din 1877 – 1878 și, după câștigarea victoriei susține vehement independența și suveranitatea politică a Principatelor Române.

Domnitorul Carol, care a participat activ la război, dovedindu-se, prin planurile sale de luptă și strategia folosită, un comandant militar cu reale calități, are deschisă calea către încoronare. România va deveni Regat, cum bine știm, la 14 martie 1881, iar Principele Carol va fi încoronat în același an, la 10 mai, devenind Regele Carol I al României. Ca prim-ministru, Ion C. Brătianu pune bazele unei noi administrații de stat, precum și o largă deschidere economică față de toate statele europene. Lumea politică contemporană lui îl considera drept un deschizător de drumuri noi în țară.

Poporul l-a ascultat și iubit.

Se stinge din viață la 9 mai 1891. I se fac funeralii naționale și este înmormântat în cavoul de la subsolul bisericii de la Florica, aparținând azi de comuna Ștefănești, de lângă Pitești.

*

Trecut-au de atunci, 120 de ani.

Cei doi mari bărbați de stat ai României, din neamul Brătianu - tată și fiu - au fost ținta unor atentate: trei în cazul lui Ion C. Brătianu și unul în cazul lui Ionel I. C. Brătianu. Vor fi fost aceste atentate comandate sau puse la cale de către puternica, temută și secretă organizație a

120 DE ANI DE LA MOARTEA LUI ION C. BRĂTIANU

(8 iunie 1821 - 9 mai 1891)

masoneriei, cu atât mai mult cu cât, se știe, Ion C. Brătianu, ca mai toți pașoptiștii români, a fost mason dar, mai târziu, probabil după anul 1876 - anul în care începe lunga sa perioadă, de 12 ani, de guvernare a României - renunță la numita organizație și încearcă a se detașa de ea?!

Urmează ani de glorie pentru marele om de stat, ca pentru toți românii, căci, în urma Războiului de la 1877 - 78, România devine țară independentă și suverană. Pentru înfăptuirea acestui țel - România regat și Carol I regele său - primul ministru Ion C. Brătianu și guvernul său vor depune toate eforturile, vor urgenta actul proclamării, vor face tot ceea ce se impunea făcut pentru a înfrânge opoziția politică nu doar externă, adică din afara granițelor țării - cu deosebire atitudinea „vădit iritantă” a Austro-Ungariei, care dorea să obțină „supremația în navigația fluvială pe Dunărea inferioară, unde nu era stat riveran” - ci și, cu deosebire, pe cea din interiorul României.

Convins „că va reveni la putere oricând va vrea contând pe docilitatea fratelui său și pe faptul că țara își va da curând seama că «fără el nu se poate»” - după cum scria C. Gane - imediat după proclamarea regatului, Ion C. Brătianu demisionează din funcția de prim-ministru și se retrage la moșia sa de la Florica lăsându-l în loc, ca șef al guvernului, dar și ca ministru de externe, pe fratele său mare, Dumitru Brătianu, pe care-l recheamă în grabă de la Constantinopol, așa că „întreaga afacere rămânea în familie”.

Prin apelul pe care liberalii, în frunte cu E. Stătescu, C. A. Rosetti, D. A. Sturza, P. S. Aurelian, P. Grădișteanu, dar și I.P.S. Calinic, mitropolitul primat și toți episcopii României, îi adresează lui Ion C. Brătianu, în iunie 1881, rugându-l să revină în fruntea guvernului, triumfător, mult mai puternic decât înaintea părăsirii puterii”.

I.C. Brătianu fondatorul PNL

Revoluționarul de odinioară își schimbă convingerile și ideile politice, părăsește „tabăra” republicanilor și devine un îndârjit susținător și apărător al monarhilor, motiv în plus care-l va face să ajungă în relații tensionate cu foarte mulți dintre foștii săi tovarăși de luptă de altădată, chiar membri marcant ai Partidului Național Liberal care, alături de el, fondaseră, în iunie 1875, partidul. Printre acești disidenți care, în cele din urmă, pentru a-l „dobra” de la putere, își vor „da mâna” cu conservatorii, se aflau Dumitru C. Brătianu, Mihail Kogălniceanu și însuși C. A. Rosetti, bunul și vechiul său tovarăș, de care-l lega o îndelungată și atât de strânsă prietenie încât, așa cum am arătat mai sus, contemporanii îi numeau „frații siamezi”. Pentru a înțelege mai bine proporția rupturii dintre cei doi sau, mai bine zis, dintre Ion C. Brătianu și foștii săi tovarăși de idei și de luptă, cât de mult i-a marcat, pe fiecare în parte, această ruptură și care au fost consecințele ei trebuie să ne reamintim de anii tineretii lor, de anii dinaintea de 1848.

Încă din 1844 - 1845, pe când se aflau la studii în Franța, între cei doi s-a legat o

foarte strânsă prietenie. Ambii locuiau la aceeași adresă - 54 Bis, Rue de l'Ouest - împreună cu Dumitru C. Brătianu și pictorul Constantin Daniel Rosenthal și toți vor „primi lumina”, adică vor fi inițiați, în aceeași lojă masonică „La Rose du parfait silence” (Trandafirul liniștei desăvârșite), care aparținea de Marele Orient de Franța și ai cărei membri vor deveni pe rând: C. A. Rosetti la 10/20 mai 1844, Dumitru C. Brătianu și C. D. Rosenthal la 12/24 septembrie 1845 și Ion C. Brătianu la 10/22 septembrie 1846. De menționat că la 8/20 septembrie 1846 fusese suspendată Loja masonică „Athne des Etrangers”, considerată drept „cea mai republicană dintre loji” (din Paris - n. n.) și în care se discutau probleme de economie politică”, dar către finele anului 1847, trecând perioada de suspendare a ei, această lojă este „redeșteptată” și foștii membri se reintorc la ea. De prisos să-i numim aici pe toți „marii români care s-au adăpat la principilele masonice și care au lucrat cu inimă pentru regenerarea României, în cadrul preceptelor «Libertate, Egalitate, Fraternitate»” - cuvinte aparținând lui Paul Ștefănescu - mărginindu-ne doar să amintim, printre aceștia, pe frații Goleșcu și vărul lor Alexandru G. Goleșcu - Arăpila, Dumitru și Ion C. Brătianu, C. A. Rosetti, Ion Heliade Rădulescu, Nicolae Bălcescu, Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Ion Ghica, Cristian Tell, Alecu Russo, Gheorghe Magheru, Grigore Alexandrescu și alții.

Am arătat mai sus că Ion C. Brătianu participă la complotul, esuat de altfel, împotriva lui Louis Napoleon. Pentru aceasta el a fost arestat și condamnat la trei ani închisoare, la 16 ianuarie 1854, dar în timpul procesului el reușește „să atragă atenția cercurilor politice (franceze, și nu numai - n.n.) asupra problemelor românilor”.

Întors în țară, Ion C. Brătianu, mason gr.

18, fondează împreună cu C. A. Rosetti, Cezar Boliac, frații Goleșcu și Cristian Tell loja „Steaua Dunării”, din București, în care el era „venerabil” (șef - n. n.). La 1 iunie 1859, loja „Steaua Dunării” devine Marea Lojă a României, venerabilul ei luând titlul de Mare Maestru al Ordinului Masonic Român.

Am făcut această „mică” paranteză pentru a înțelege mai bine ce a reprezentat, la un moment dat, masoneria pentru Ion C. Brătianu și pe ce poziție ajunsese a fi el în masoneria românească.

Și totuși...

Și totuși, când interesele țării lui o cereau, marele patriot și om politic care a fost Ion C. Brătianu a avut tăria de a impune, lui însuși în primul rând, dar și colegilor săi de partid, de guvern, clasei politice românești, să așeze pe primul loc în gândurile și acțiunile lor România și prosperitatea ei. Ion C. Brătianu părăsește masoneria sau, în orice caz, relația lui cu această societate secretă se răcește tot mai mult. Nu îi va fi fost ușor, dar luciditatea politică a învins vechile crezuri și sentimente ale revoluționarului republican de altă dată.

Disputa între el și cei care-l înțeleg și-i rămân aproape, pe de o parte, și aceia care, republicani convingși, precum C. A. Rosetti, i se opun, pe de altă parte, se întetește și ruptura se produce cu ocazia furtunoaselor dispute și dezbateri din Parlamentul României pe tema „libertății presei”, a introducerii prin lege a delictului de „lez majestate” și de desființare a „Curții cu juri (jurați)”, care, până atunci, judeca delictele de presă.

Interesant ni se pare faptul că tocmai în asemenea momente tensionate din România, C. A. Rosetti primește de la Paris o scrisoare din partea Marelui Maestru al Marelui Orient de Franța care, printre altele i se „confesa”

ca a auzit că „fratele Brătianu s-a îmbolnăvit” și promitea să-i trimită „pe cineva să-l caute”.

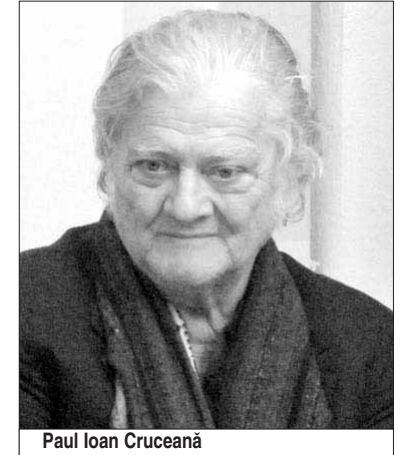
La scurt timp, Ion C. Brătianu a fost victima unui atentat.

Stranie coincidență !

Retorică după unii, firească după alții, se naște întrebarea: au fost sau nu cei doi mari oameni de stat ai României, Ion C. Brătianu și Ion I.C. Brătianu, tată și fiu - primul artizan al independenței și suveranității României și al Regatului și cel de al doilea al României Mari - victime ale masoneriei ?

Afirmativ sau nu, răspunsul nu impietează în nici un fel asupra memoriei marilor dispăruți care, înaintea binelui personal, au pus întotdeauna binele țării lor.

Paul Ioan CRUCEANĂ

Paul Ioan Cruceană

Bibliografie:

Anastase Iordache, *Pe urmele lui Dumitru Brătianu*, Editura Sport Turism, București, 1984;

Paul Ștefănescu, *Istoria Francmasoneriei Române*, Editura Miracol, 1999

GÂNDURI DIN DIASPORĂ

Ce înseamnă pentru mine România?

România pentru mine e un vis în care plâng și rîd. Continui să plâng cu lacrimă străbunicului, căruia nu i-a fost dat să-și vadă măcar odată mormintele părinților săi, care astăzi, probabil, sunt nivelate de uitare undeva prin părțile Rădăuților.

Continui să plâng cu lacrima bunicului meu în care s-a aruncat cu pietre ca în trădător, fiindcă a luptat în armata lui Antonescu. Plâng cu lacrima bunicii, care s-a stins de dorul fiului Nicolae, fugit în 1946 peste Prut ca apoi să se întoarcă peste zeci de ani cu numele de Mitropolit al Olteniei, Nestor Vornicescu și să n-o mai găsească în viață.

Continui să plâng cu lacrima tatălui meu, care, fiind director de liceu, s-a

încumetat să aducă în biblioteca școlii volumele lui Eminescu, Caragiale, Sadoveanu... fapt pentru care a fost exclus din funcție. Plâng cu lacrima mea că mai este între noi o sărmă ghimpată... Mă doare faptul că noi, basarabienii, încă nu vorbim frumoasa limbă românească. E tare durut când moș Ion, țărânel oropsit vine la oraș să cumpere ceva mai bunșor din ale mâncării, dar iese cu capul plecat din magazin că nu a știut cum să-i explice vânzătoarei, iar aceea strigă rușete din urma lui: „da vorbește omeneste, în limba rusă, nu în limba voastră țigănească”.

Mă întristează când, venind în Țară, în urma autocarului nostru copiii strigă: „Au venit rușii!!!” Sufăr mult când unii din

frații noștri de peste Prut ne numesc analfabeți. Poate, dar n-au de unde ști aceștia că ani de-a rândul am „îmbrăcat” frumoasa noastră limbă în haină străină (alfabet slavon) și am schilodit-o după legi porcești. Dar mă bucur enorm de mult când citesc: DACĂ STATUL ROMÂN ÎMI TAIE 50% DIN MIZERIA MEA DE PENSIE, CA SĂ AJUTE BASARABIA, MĂ BUCUR PÂNĂ LA LACRIMI! Poate fi oare o bucurie mai mare când știi că avem așa frați ? Sper că va veni un timp când n-o-i mai fi o oarecare de la Chișinău, ci voi fi tratată ca soră, ca prietenă. Sper la...

Știți, am o dorință. Am fost la acel pod de flori când am dat mână cu mână prima dată și acolo m-am împrietenit cu un băiețel

Din mii de flori au făcut un Pod peste Prut

(și eu eram fetiță). Se numea Dragoș Munteanu. La despărțire mi-a dat o floare. Am adus-o atent acasă și am pus-o într-o carte la uscat. O păstrez și acum. Foarte mult mi-aș dori să mă întâlnesc cu acel Dragoș și să-i dau răspunsul la ghicitoarea care atunci

mi-a spus-o. Sper... Ba nu, ȘTIU că vom veni și noi odată acasă. Acum, însă, din tot ce am Tu ești ce n-am, frumoasa mea Românie!

Jenica Rachinoiu Cesca
(După 32 de ani în Italia)

Cronică de carte

Nunta Zamferei, în carte

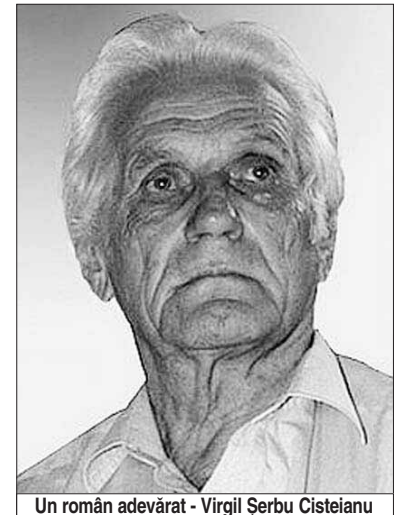
Scriitorul Virgil Șerbu Cisteianu, directorul Revistei „Gând românesc” și a Cenaclului cu același nume din Alba Iulia, a participat, la invitația prof. dr. Dorel Cosma, la Festivalul Internațional de Folclor „Nunta Zamferei”, ediția 2010. De aici, scriitorul din capitala Marii Uniri, s-a dus cu cele mai frumoase amintiri, care au fost ogândite în

paginile volumului „Nunta Zamferei”, apărut de curând la Editura Gens Latina. În această carte descoperim arta călătorilor, spectacolul culturii, începând cu legătura dintre Bistrița și Alba Iulia, din timpuri străvechi. Despre Nunta „nașului” Dorel Cosma, scriitorul spune că este un fenomen original de o mare diversitate spirituală, care poate schimba numele României în renume. Fiecare țară este prezentă cu fotografii și cu o prezentare, astfel încât cartea poate fi o adevărată carte de vizită pentru festival.

O zi din vizita scriitorului a fost dedicată Țării Năsăudului. Cu emoții în suflet, a trecut Dealul Târgului, Cisteianu fiind impresionat de legenda Turnului Slăninilor din Dumitra. Împreună, la Prislop, am poposit la casa marelui romancier Liviu Rebreanu. Casa țărănească specifică zonei, ridicată în anul 1957 cu sprijinul localnicilor și contribuția soției și fiicei scriitorului Liviu Rebreanu, a fost reconstituită pe locul casei părintești din Prislop, a scriitorului. Gazdă ne-a fost Valer Ilovan, care ne-a prezentat obiectele care au aparținut scriitorului: fotografii de familie, ediții din opera scriitorului, apărute în țară și străinătate. Ne-

a impresionat biroul scriitorului, precum și costumele originale ale Anei și a lui Ion a Glanetașului. Ne aflăm în casa geniului năsăudean, unul dintre giganti literaturii universale, cartea ogândind aspecte inedite de aici, dar și documente cercetate de Cisteianu de-a lungul vremii. Din orașul academicienilor este surprins Muzeul Grăniceresc Năsăud, unde ne-am întâlnit cu președintele ASTRA Năsăud, prof. Ioan Seni. Alături de scriitorul din Alba Sorin Mugurel Bota, invitații sunt pe tărâmul sumanelor negre, în orașul care a dat lumii sute de intelectuali. Muzeul de aici, după cum ne spune drd. Rodica Petreanu, are ca punct de pornire inițiativa și colecțiile unor personalități năsăudene (Iuliu Moisil, Iulian Marțian și Virgil Șotropa). Muzeul ia ființă în 1946, în clădirea „Svarda” (sec. XVIII), fostă cazarmă a Regimentului II românesc de graniță. Patrimoniul muzeului este alcătuit din colecții de artă populară de pe Valea Someșului Mare, din care sunt expuse piese de port; textile de casă; icoane pe sticlă; ceramică; unelte agricole și obiecte de stână; instalații de tehnică populară; elemente de arhitectură populară etc. În colecțiile

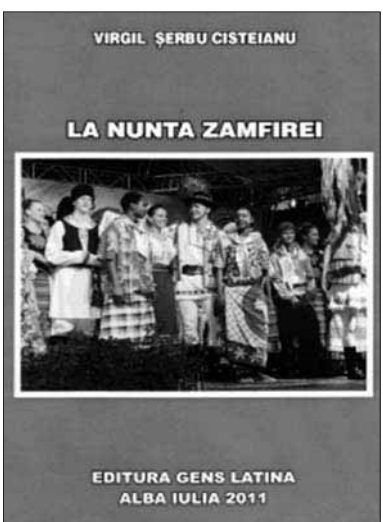
muzeului se mai află valori medalistice, donate de Iuliu Moisil; ierbarele lui A.P. Alexi și Florian Porcius etc. Pătruși de bucuria întâlnirii cu Năsăudul, o luăm pe Valea Sălăuței, atât de cântată de marea artistă Valeria Peter Predescu: „Că io-s de pe Sălăuța/ Tucu-vă la tăt gurita”. La intrarea în Telciul natal ne zâmbeste de pe un panou gigant, dintr-o poză făcută pe dealul satului natal, domnița cântecului. Poposim cu oaspeții noștri pentru câteva clipe la crucea doamnei Valeria, cea care era atât de atașată de valorile neamului, cântând de zeci de ori în capitala Unirii. Le spun oaspeților că atunci când vor mai veni la noi vom avea aici un muzeu Valeria Peter Predescu, care va fi o casă dedicată cântecului popular autentic. Revenim pe drumul spre Năsăud, la Hordou, acasă la George Coșbuc. Ne întâmpină un om drag, muzeograful Constantin Catalano, coșbucian ales, care a studiat viața și opera poetului țărănimii „de-a fir a păr”. Organizat în casa în care s-a născut marele poet al neamului românesc, astăzi, monument istoric, muzeul este un important punct turistic, căutat atât de turiștii români, precum și de cei străini. Și acum erau două grupuri. Emoții și iar emoții. Cu toții ne-am adăpat viața spirituală din poezia coșbuciană. Suntem în casa în care a fost legănat în familia preotului, cel care va deveni „suflet în sufletul” neamului. Ca la orice casă de români, intrarea se face prin

Un român adevărat - Virgil Șerbu Cisteianu

„tindă” (, din care vizitatorul va alege mai întâi camerele, care te îmbie la reculegere, prin atmosfera patriarhală, creată în primele trei încăperi: tinda, casa dinainte (de oaspeți) și chilia (camera de rugăciune-capela casei). Obiectele expuse în aceste încăperi, în exclusivitate, sunt originale. Muzeul „Coșbuc” este singurul muzeu închinat exclusiv poetului, în Ardealul românesc al muzeografiei literare. Acest motiv a fost prioritar în a aduna și expune fotografii, documente, corespondență, ediții din opera

(continuare în pagina 12)

Cronică de carte

Nunta Zamfirei, în carte

(urmare din pagina 11)

poetului și traducerii. Următoarele trei săli sunt destinate expoziției care vizează viața și opera poetului, istoria instituției, ce are șansa de a fi primul muzeu de literatură română din țară (1905), și care este emblematic pentru muzeografia literară românească. Ultima încăpere adăpostește alături de lucruri ale poetului (pelerina, pălăria, geanta de voiaj etc.) și un foarte reprezentativ fragment din cele peste 30 000 volume din biblioteca lui George Coșbuc. Părăsim satul Zamferei, a lui Viorel, a mamei din căscioara fermecată, și ne îndreptăm spre Salva. Ajungem la casa unuia dintre cei mai reprezentativi meșteri populari, Genuca Ceuca. Ne întâmpină cu drag, alături de tânără interpretă Alina Ceuca. Mai întâi gustăm din bucatele noastre tradiționale. Apoi directorul publicației ascultă pe Genuca, rapsod popular înzestrat

de Dumnezeu cu o voce extraordinară, apoi pe Alina, una dintre cele mai cunoscute interprete din generația tânără, câștigătoare a olimpiadei de muzică, faza națională. Rămânem surprinși de frumusețea Baladei Truții, femeia ce a luptat cu tătarii pentru viața copilului ei. Apoi ascultăm o doină dedicată regretatei Valeria Peter Predescu. În tot acest timp, meșterita noastră ne arată lada de zestre, zeci de costume, care mai de care mai frumoase. Apoi ni se prezintă tehnica de lucru. Mergem de aici cu gândul că încă mai sunt oameni care trudes pe tărâmul autenticului și a creației de mare valoare. Luăm drumul Munților Rodnei, cu destinația Cuibul Visurilor. Aici suntem așteptați de ilustrul dascăl Sever Ursă, personalitate marcantă a acestor meleaguri, un om enciclopedic. Intrăm în Cuibul Visurilor, muzeu care valorifică obiecte care au aparținut lui Liviu Rebreanu (piese de

mobilier, ediții princeps, corespondența etc.), colecția fiind în permanență îmbogățită prin acte de donație. Colecția etnografică deține piese vechi și foarte valoroase de pe Valea Superioară a Someșului (icoane, lăzi de zestre, obiecte de îmbrăcăminte etc.), iar colecția de istorie expune piese datând din perioada romană (piese cu caracter militar, bancnote vechi etc.). Muzeul a fost fondat la 27 noiembrie 1957, prin inaugurarea unei expoziții memoriale, Liviu Rebreanu, prilejuită de cea de-a 72-a aniversare a nașterii marelui romancier. Prin donații ale localnicilor (multe din piese sunt adunate de elevi), colecția se îmbogățește, iar clădirea, o fostă grădiniță construită în anul 1933, este extinsă în perioada 1971-1972. Inițiatorul expoziției memoriale și susținătorul devenirii ei ca muzeu este profesorul de limba română Sever Ursă. Liviu Rebreanu și-a petrecut copilăria la Maieru, unde familia sa se mută

în anul 1889. A rămas permanent legat de locurile copilăriei, denumind localitatea Maieru „Cuibul visurilor”. „Da! Am fost grozav de fericit în anii mei cei mici. Am gustat din toate plăcerile copilăriei. Au fost anii așa de frumoși! Toate visurile mele sunt legate de locurile acelea. Iar imaginile înșorite sunt trezite de un ecou al lor. Dintre oamenii aceștia de la Maieru am luat toate personajele rustice din opera mea. Unora le-am pus o mână, altora le-am tăiat un picior, i-am împătimat pe unii, i-am făcut să cugete pe alții și oriunde i-am plasat în cărțile mele, tot din Maierul Năsăudului i-am luat!” (Liviu Rebreanu). Doamne ce frumos vorbește de Rebreanu Sever Ursă. Îl privesc, îi mulțumesc, în gând, pentru tot ce a făcut ca scriitorul să fie promovat așa cum trebuia la el acasă, apoi mă gândesc dacă noi avem aceeași putere să-l cinstim și prețuim pe Sever Ursă, așa cum merită. Prietenii noștri din Alba merg de aici și cu o revistă, prima din mediul rural, „Cuibul visurilor”, înființată de Sever Ursă, coordonată acum de Icu Crăciun.

Luăm din nou firul Someșului, ne

stămpărăm setea cu apele minerale de la Sângerz Băi, apoi venim spre Bistrița. Suntem tăcuți pe drum. Rememorăm locurile vizitate. Eu mă bucur că avem un județ frumos, care ar trebui mult mai mult promovat de către autoritățile județene și naționale. Oaspeții au lacrimi în ochi la despărțire. Ne mulțumesc că i-am făcut părtași la clipa de frumusețe numită legendarul Năsăud, cu ai lui Rebreanu și Coșbuc. Iar acum sunt fericit că toate aceste minunății sunt în carte. Un originar mod de prezentare a județului nostru, prin pana inspirată a unui scriitor deosebit: Virgil Șerbu Cisteianu. După itinerariile culturale, suntem părtași la întâlnirea cu literatura de azi, prin antologarea scriitorilor Dorel Cosma, Sever Ursă, Menuț Maximilian, Virginia Brănescu, Elena M. Cîmpan, Veronica Oșorheianu, și, mai tânără, Maria Andra Cotoc, de la Colegiul „Liviu Rebreanu”, premiată la Festivalul „Ocroțiți de Eminescu”, de la Blaj. Volumul va fi lansat la ediția din acest an a Festivalului Internațional de Folclor „Nunta Zamferei”.

Menuț MAXIMILIAN

MARIANA BRĂESCU - „IMI AMINTESC ȘI-MI IMAGINEZ”

În ajunul Sfințelor Sărbători Pascale ale acestui an 2011, am primit un colet poștal din România, un cadou de sărbători, o deosebită bucurie, așa cum știu să o aducă numai cărțile. Doamna Mariana Brăescu mi-a trimis « Îmi amintesc și-mi imaginez » și « Imperfecțiuni provizorii ».

Cadoul m-a onorat, dar a avut și darul de a mă pune pe gânduri. Citind la început « Îmi amintesc și-mi imaginez », pe măsură ce înaintam lectura, îmi puneam tot mai des întrebarea: unde a zăcut această proză profundă și emoționantă, aceste amintiri tălmăcite și răstălmăcite în laboratorul personal de nu am avut cunoștință despre adevărata lor valoare? Cunosc autoarea în fața căreia mă închin cu respect pentru că este atât de puternică și neobosită luptătoare pentru a lăsa lumina să cadă peste numele marelui disparut, soțul iubit și apreciat, marele om de cultură Artur Silvestri, plecat prea repede dintre noi, dar și pentru că este o importantă susținătoare a culturii neamului nostru, continuând activitatea ilustrului său soț. Citisem câte ceva din proza sa și știam că dramaturgia i-a fost apreciată, dar acum, având cărțile în mână, ele mi-au vorbit mult mai profund și m-au surprins prin ineditul lor.

« Îmi amintesc și-mi imaginez » e o carte ademenitoare chiar de la primele pagini. Te cucerește forta epică cu care își construiește țesătura întâmplărilor și chipul personajelor după tehnici personale care o

definesc. Trezește nostalgii și ne plimbă cu încântare prin universul prea plin de esență de viață al orașului din Nordul țării care ar putea avea ca simbol un falnic nuc, atât de drag autoarei, orașelul din care îi vin tulburătoare șoapte din copilărie și adolescență, într-un amestec de real și imaginari.

Autoarea a dat viață unui dialog peste timp cu însuși timpul caruia i-a smuls clipa eternizând-o. A oprit clipa cea repede trecătoare din măcinatul ei continuu aducând la lumina lumii trăiri tainice din străfundurile sufletului și ale minții pe care le-a convertit în proză. Proza respiră autenticitate și te convinge, deși realul uneori alunecă pe nesimțite în fabulos. Nici nu știi când te trezești amestecat cu personajele cărții într-un alt timp, într-o altă lume plină de mistere, de enigme sau obscur până când ajungi în finalul povestirii terminat brusc, asemenea unei treziri la realitate.

E o lectură cu rezonanțe, cu ritm muzical interior care ne plimbă printr-o lume cu toate ale vieții, bune și frumoase, urâte și rele, cu farmecul amintirilor unei existențe care parcă a fost sau parcă nu a fost niciodată, cu oameni având frământări, bucurii și tristeți, urcușuri și căderi, cu lumini și umbre. Printre rânduri simți participarea autoarei, uneori mărturisită direct și nu de puține ori pasiunile omenești, dragostea pentru ființa iubită, pentru artă, ambiția, au devenit resorturi dramatice. Efemeritatea faptului extraordinar, fabulos sau mistic îi creează o adâncă frământare. Sunt multe pagini de antologie ca cele în care autoarea descrie tulburarea pe care a trăit-o la revenirea după mai mulți ani în orașelul primilor ani de viață. Abia sosită în orașel, a văzut cum se scoate cu totală indiferență, cărămidă cu cărămidă dintr-un zid cu o poveste adânc mișcătoare, cunoscută

cândva de toți orașenii, poveste impresionantă care a atribuit zidului simbolul statorniciei în dragoste. Acum oamenii trec indiferenți pe lângă zidul devenit o inutilitate și nimeni nu-și aminteste dramatica poveste de dragoste a tânărului căruia i se lipiseră ochii, la propriu zicând, de acest zid privind cu dragoste neostoită la grecoaița ce-l fascina. Tulburarea continuă și în fața altor schimbări ca cele trăite în fața rămășițelor casei în care se desfășurase cândva profunda dramă a Caterinei, văduvă de război.

Proza te cucerește și prin felul cum autoarea captează inefabilul, cum disecă un aspect până în adâncul firii omenești. Gândul mă trimite la descrierea grecilor strămutați în orașelul din Nordul țării, trăind cu patimă balcanică dorul țării natale, exprimat și prin dans, ca în filmul „Zorba Grecul”: « Toți, față în față, într-un cerc ucigaș; o rândunică să fi intrat între ei, rădăcită în zborul ei buimac, cădea secerată la pământ. O liniște mai grea ca apa morții, în care și bătaia înăbușită a inimii era un bubuit. Și apoi toți, dintr-o dată! La dreapta ca un val, ca o legănare, toți. Mămile sus încheștate în umerii celor de alături. Un cerc ca o roată. O roată cumplită. La stânga. Dreptul în aer. În așteptare legănată, o clipă, în aer bănuind o primejdie. Și apoi, brus, se schimbau. Stângul sus, o așteptare legănată. Unduirea trecea ca un frison prin umeri, se transmitea curent viu, de la un om la altul,

frisonul trecea, ca un val, ca o briză din marea caldă, ochii se întunecau și din pupilele adânci ieșeau fulgere uși, primeau răspunsuri alte fulgere, tot uși și fierbinți. Valul bătea la gleznă, stângul și dreptul schimbau între ele rolul de vânt și de val. Freacăta urca până la genunchi iute, trecea în frison, de la umăr la umăr, valul cuprindea mijlocul, uși și fierbinți, tipau fulgere și grindină deasă, mărunță, cercul strângea și strângea, cerc ucigaș, omorâ chiar și-un gând rădăcit, rândunică buimacă, niciun vaiet, niciun suspin până ce, pe cer, otrava palidă a lumii se topea și pieria. »

Adeseori autoarea Mariana Brăescu te trimite cu gândul la proza psihologică. „Zburătorul” creațiilor noastre populare e ilustrat în mod original. El a pus un foc nimitor pe întreaga ființă a bieteii Lena. Cuprinsă de setea arzătoare a dragostei, Lena aștepta ca arsa iubitel care nu mai apărea. Sărea la geam părăindu-i-se că a auzit un strigăt, o șoaptă și înfrigurată de atâtea așteptare întreaba halucinant: « - Cine ești? ». « Și nu era niciun strigăt la geamul ei și nici măcar șoaptă nu era și îndragostită se topea în uitare. Plutea singuratică prin lumi pustii cum trece prin apa de munte păstrăvul iute ca un cuțit de argint. Ca niște păstrăvi în cer, fulgere scurte și uși lumineau noaptea neagră și-o ploaie mare și grea se prăbușea pe pământ. Lena alerga iute la geam, deschidea larg fereastra și ploaia izbea geamul

negru, sticlos. Undeva, peste drum, sub coroana udă a salcâmului înflorit, doi îndrăgostiți se fereau de ploaie și de lume. Lena se scurgea la pământ, ca o ploaie neagră și rece și deasupra, stropi reci, mari și grei loveau zidul și casa cum ar fi lovit într-o inimă. Dragostea... » Lena a murit lovită în inima de cuțitul unui tâlhar intrat pe fereastra deschisă în așteptarea iubitului.

Limbaajul este cel al zilelor noastre, cu adaptări unde este nevoie. E plin de culoare, cu sclipiri de frumuseți și străfulgerări de inteligență, contribuind astfel la farmecul acestor scrieri profunde și emotionante, adevărate valori nepieritoare.

Sperăm că nu peste multă vreme doamna Mariana Brăescu ne va oferi noi prilejuri de bucurii stărnite de lectura altor apariții editoriale sub semnatura domniei sale.

Elena BUICĂ,
Toronto, Canada

Elena Buică

„POMUL CU LITERE”

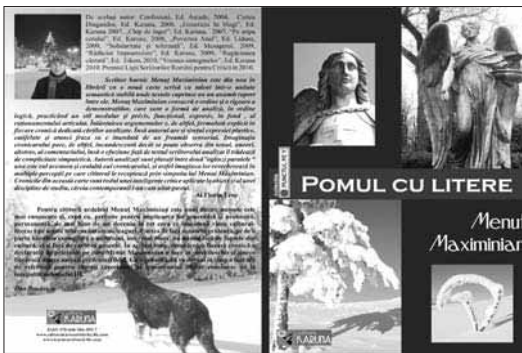
Într-o ținută grafică excelentă, datorată Editurii Karuna, cu coperta elegantă și atrăgătoare, cartea « Pomul cu litere », semnată de Menuț Maximilian este un compediu de jurnalism cultural de cea mai bună calitate, care adună în pagini o seamă de întâmplări de carte, cronici literare succinte, pe care autorul le-a scris și le-a publicat de-a lungul unui deceniu de gazetărie. Menuț Maximilian a reușit în timp scurt să-și facă din nume renume și să câștige încrederea și chiar prietenia multor intelectuali cu chemare spre literatură, spre cultură în general. În același timp s-a afirmat și-a devenit unul dintre cei mai cunoscuți scriitori din județ, iar pe plan național a reușit performanța de-a publica sub semnătură personală, sau de a beneficia de cronici literare interesante în reviste literare de prestigiu.

Deși autorul nu și-a propus niciodată să dea cu barda în Dumnezeu, sau să despică firul în patru, croniclele sale au fost primite cu seriozitate, cu emoția cuvenită dar mai ales, cu respect și încredere din partea publicului dar și a autorului. El s-a impus prin sinceritate, talent și putere de muncă. Ca și pe raftul unei biblioteci adevărate, cărțile la care face referință Menuț Maximilian sunt lucrări așezate în ordine strict alfabetică. Nu are favoriți, nu face concesii dar nici, la polul

opus, nu incriminează. Este un critic echidistant și îi lasă cititorului posibilitatea să aleaga pagina care îl interesează, aflând detalii despre cărți și autori celebri sau despre alții în devenire. Scrie cu același profesionalism despre maștri, dar și despre condeiele care au scăteiat pe cerul liric, ca o stea căzătoare, o singură dată.

Excelentă mi se pare a fi și ideea prin care se explică într-un mod lejer, (pentru un public care nu este neapărat molipsit de « microbul » Literaturii), vorbește în termeni clari despre starea de fapt a scriitorului contemporan, a revistelor literare, a grupărilor de gen, realizându-se în acest mod, o traiectorie spre « raftul » plin cu cărțile, pe care Menuț Maximilian le-a citit și despre care a scris cu perseverența unui jurnalist care se respectă.

Bucuria de-a ține o carte nouă în mână, se simte în rândurile prin care autorul își începe pledoaria pentru fiecare volum în parte. El nu desparte apele de uscat cu forța, nu face selecții și topuri după calitatea artistică. Autorul redă cu acuratețe și bun simț esanțioane din textele la care face referință, pentru ca, așa cum am mai spus, beneficiarul, domnia sa cititorul să intre indirect în lumea cărții respective și dacă, îl interesează subiectul, genul și stilul literar respectiv, să caute cartea.

Unul dintre cei mai temerari scriitori din tânără generație, Menuț Maximilian a ajuns la maturitatea scriitoricească după ce, un deceniu încheiat a exersat ca un violonist cu har pe strunele unui Stradivarius. Succesul nu s-a lăsat așteptat. El nu mai este scriitorul provincial care își laudă colegul de breaslă la o halbă de bere. El scrie cu teme, documentat și își asumă cu responsabilitatea și, așa zice eu, cu har dat de Dumnezeu, rolul de gazetar literar.

Împătimit de litera scrisă, numele lui Menuț Maximilian este deja cunoscut în presa scrisă și electronică din țară și chiar din străinătate. Ceea ce a adunat Menuț în cartea de față, sunt materiale pe care le-am citit la timpul lor, în paginile ziarului *Răsănetul*, îmi sunt familiare. Majoritatea dintre autorii cărților consemnate în croniclele aici prezentate, îmi sunt cunoscuți din ceea ce au publicat, au scos până acum pe piața de

carte. Tocmai de aceea, bucuria de-a regăsi acest buchet de cărți și autori între două coperte, sub semnătura lui Menuț Maximilian constituie pentru mine, ca scriitor, o duminică a prieteniei care, vrem sau nu vrem, ne leagă prin acțiunea comună.

Cu aceeași dragoste față de pagina tipărită, autorul cărții face referință la autori cu vechi state în lumea literară, dar și la novicii care bat la porțile literaturii. Generozitatea și responsabilitatea, două paralele care nu credem că se pot întâlni vreodată, aici fac casă bună. Și rezultatul nici nu putea fi altul cât timp Menuț Maximilian este un profesionist de primă mână, iar cele 10 cărți publicate de el până astăzi sunt girul că va merge mai departe cu aceeași patimă frumoasă, hârnice intelectuală și candoarea cu care l-au înzestrat părinții, de acasă.

Maximilian s-a oprit în ultima vreme. A scris, a pus cuvintele pe hârtie ca și cum ar fi aruncat boabe de grâu în brazdă. Acum culege

Menuț Maximilian

și roadele. Premiile, distincțiile, cuvinte frumoase de la maștri sunt tot atâtea moduri prin care autorului i se recunoaște valoarea literară și jurnalistică.

Cartea este a unui scriitor implicat în societate, nu a unui literat închis în turnul de file, de aici și apetența lui Menuț pentru munca de redacție, pentru a relaționa pe diverse paliere ale culturii și în sfera socială. El are scrisul în sânge, muncește la pagină cu încrederea omului care are ceva de spus lumii în care, din nefericire, Cartea nu mai este considerată a fi o valoare națională.

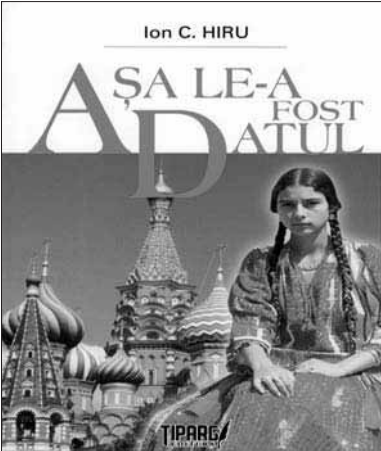
Ceea ce face Menuț Maximilian este un act de cultură adevărată. El aduce sub lupa publică cărți care, multe dintre ele, nu ar beneficia poate, de cronici și atenție din partea criticilor de specialitate. Deși nu își propune să radiografieze cu « uelețele » unui critic literar de meserie, autorul prinde esența, lamura din fiecare carte pe care citește, despre care scrie. O face cu luciditate, cu aplomb și siguranță de sine. Nu băjbăie și are deja un stil de prezentare, un enunț propriu și inconfundabil.

Fiecare dintre prezentările de carte cuprinse între cele două coperte sunt unicat, fragmente dintr-un puzzle care reliefează, la urma urmei, munca sisifică, zilnică și formează laolaltă o...geografie literară indubitabilă.

Melania Cuc

Ion C. Hiru, „Așa le-a fost datul“

(Carte cu o grafică de excepție, editată de „TIPARG”, 2011, 180 pagini)

În prima revistă „Pietrele Doamnei” citisem însemnările marelui profesor în Drept, Petre Ionescu-Muscel, licențiat la Roma. Pare-mi-se, încercarea literară purta titlul „Un teren de pământ pentru țiganca Nișeta”. Incitant, chiar interesant subiectul, regăsit acum, în această carte, grație domnului scriitor Ion C. Hiru. Articolul l-am dat reprezentanților revistei „Mileniu” din Craiova, domnul Ovidiu Ghidimic, doamna Maria Vodă Soima, domnul Florea Miu, domnul Valentin Dascălu, domnul Camil Moisa și alții. Voicinelul scriitor, redactor și profesor Valentin Dascălu a emis ceea ce era o părere generală: „Ați făcut subiectul, sugerat din titlu de către autor”.

Cel care a preluat – încântat – tema

scrierii ilustrului profesor Petre Ionescu-Muscel, păstrându-i originalitatea, în persoana militantului pentru slava gramaticii românești și a arhivistului de excepție în cercetare, domnul profesor Ion C. Hiru, știind de fapt că, adunând de pe aproape întreaga hartă unde a poposit, încă din copilărie, nostalgic Petre Ionescu-Muscel, precum și șatra țiganilor nomazi având-o în familie pe Nișeta, domnia sa aduna „potcoavele prețioase” din viața lor ca un vodeliv, frânturi prețioase folosite apoi pentru edificarea cărții.

Cu această ocazie, autorul, domnul profesor Ion C. Hiru a găsit dovezi de o reală ținută morală, culturală și artistică vizavi de viața profesională a distinsului înaintaș, dar a descoperit și sentimentul acestuia de iubire pentru țiganca Nișeta, motiv pentru care sinceritatea eului lui de tânăr l-a îndemnat să scrie acel „strop creativ de dragoste” numit „Un teren de pământ pentru țiganca Nișeta”. Această scriere a rămas simbolism și enigmă, până ce șlefuitorul de adevăr, scriitorul Ion C. Hiru, a completat narațiunea cu dovezile adunate de-a lungul întregii documentări despre „poveștea de iubire”. Așa a apărut lumina și frumusețea originalității acelei înfiripări de dragoste „neîmplinită, rămasă în stadiul sentimental”. Adevărat, este vorba despre o iubire specială dintre un tânăr din rangul cărturarilor, fiu de preot, cuminte din fire, în ascensiune spre școli înalte, pregătindu-și locul ecvestru, și o tânără țigancă frumoasă și inteligentă a cărei

anatomie angelică a avut ca efect această memorabilă prietenie.

Meritul creativ al scriitorului Ion C. Hiru este acela că a cristalizat în romanul său amintirea, ca într-o „diademă”, a stării de fapt a lui Petre și a Nișetei, pe când erau tineri, de aceeași vârstă. Însă obținerea logodnei devine imposibilă, intervenind forța

Ion C. Hiru

opinie care tutela, logic, ordinea firească a lucrurilor. Astfel, nevinovata lor iubire și-a găsit locul doar în amintiri, eroul fiind conștient că, cu cât crește dorința vederii, crește și deznădejdea. Pentru a ilustra nostalgia amintirii acelei înfiripări a iubirii celor doi tineri, autorul începe prin a prezenta vatra satului Domnești, ca apoi să străbată itinerarul pe unde, poate, se mutase

și șatra de nomazi: Cerbu, Câmpulung, Borseac, Târgu-Mureș, Toplița, Calomfirești, Alexandria, București. Locuri pe unde a trecut Nișeta, unde a trăit eroul nostru, unde trăiesc eroii de acum, părinții celeilalte Nișete. Astfel, sărguinciosul autor prefățează prin titlu, „Așa le-a fost datul”, ideea centrală a romanului, adică ceea ce înseamnă destinul.

Stăruindu-i în minte profesorului, la cei 58 de ani ai săi, puternice amintiri – ce l-au însoțit pe drumul sinuos al vieții – el își imaginează începutul, pornind de la școala primară din localitatea lui natală, Domnești, înviind imaginea Nișetei, acolo, lângă Râul Doamnei, unde își așezaseră țiganii corturile și unde, într-o zi, când a început prietenia lor, a intrat în vorbă cu ea, îmibiind-o:

„ - Vrei prune?”

- Vreau, răspunde Nișeta, punând capul în pământ, pentru ca apoi să-l privească cu ochii ei negri, strălucitori ca două mărgele, de la care a început povestea.”

Confirmarea plăcutului reciproc apare imediat, pe fondul sincerității și bunătății pe care românii le au în firea lor, pe principiul ajutorării cu lucruri simple, cum ar fi impresionantul episod al coșului oferit de Petre Nișetei:

„ - Ti-am adus prune, nici prea coapte, nici prea verzi...”

- Stai, zise Nișeta, să deșert prunele și să-ți dau coșul.

- Nu-mi trebuie coșul, oprește-l. Poate aveți nevoie de el”.

Bucuria „binelui făcut de Petrică” a influențat înnoibilarea plăcutului pentru ea, amintirile continuând cu propunerea ei de a-l învăța să joace împreună „șotronul”, desculți.

Ba, mai mult, altădată i-a adus și ea lui Petrică un pachetel, întrebându-l:

„ - Îți place porumbul fierț?”

- Cum să nu, chiar foarte mult!

- Atunci, ține și mănâncă aici, să te vad eu. E curat, e fierț cu apă de râu, în tuci de aramă”.

În aceste fraze, precizările autorului ne fac să simțim cu adevărat deliciul dulce-aramat și sacru totodată al stropului curat de iubire: „ține și mănâncă aici, să te vad eu”. Un moment psihologic ce ne sensibilizează, prin nuanța aceasta atât de simplă, dar care conține eterul perpetuu în care trăiesc dragostea și frumusețile ei. În cazul de față verosimilă, reală. Până la urmă, povestea pasageră rămâne în seama celeilalte Nișete, cea din prezent, de la care s-au declanșat amintirile profesorului. Urmează firul narativ al unui roman enigmatic, valoros epic și foarte atractiv.

Vasile Dorin GHILENCEA

Vasile Dorin Ghilencea

«CELEBRITĂȚI DIN NEGURA UITĂRII» de prof. Ion. C Hiru

(note de lector)

Se zice că până și drumul spre Iad ar fi pavat cu bune intenții ! Desigur, zicala are ascuțitul îndreptat, în special, către cei care își tot propun să facă faptele cele bune și, din varii motive, tot nu reușesc. Ei bine, dar atunci, drumul spre Rai oare cu ce o fi pavat ?! Eu cred că nu poate fi pavat decât cu SUFLETE . Cu suflete alese, bun înțeleș. Mă aflu printre fericiții care, în cursul desfășurării firului existenței au întâlnit asemenea pietre rare. Una dintre ele, una dintre „Pietrele Doamnei”, se numește Ion. Patronimic scump unui popor ortodox, creștinat cu mult înainte de a fi fost „colonizat” de către expediționarii trimiși de conaționalii primului Papă crucificat ! Ioan, ultima mare personalitate a Vechiului Testament și, totodată, prima mare personalitate a Noului Testament. Ioan, înainte mergătorul și vestitorul Timpului Nou ! Grația Divină și fericita alegere a părinților săi, în clipa în care s-au decis să-și botezeze astfel urmașul, l-au înzestrat pe acest ION cu haruri. Așa încât, cel care, în 2005, ne-a convins că O VIAȚĂ PRIVITĂ DIN BALCON nu este o viață oarecare ci numai viața dăruită locului de baștină, a locului de acasă, „pe prispa cu miros de dalbe și mușcate, în mireasma busuiocului din aghiasma de sub candelă copilăriei, mereu aprinsă, așezată sub icoana Maicii Domnului, demonstrează, fără dar și poate, că este plin de har. Principalul har al profesorului Ion C. Hiru este devotamentul fără de margini pentru locul său de naștere, DOMNEȘTI, sat în istorie, viitor oraș, localitate binecuvântată de Dumnezeu, „picior de plai”, ținut al mușcelor ocrotite de steiurile Făgărașilor, localitate aflată „ ad mediam” între cele două vechi Scaune Domnești ale Basarabilor, Curtea de Argeș și Câmpulung Muscel. Sunt oameni care își doresc și oameni care înfăptuiesc. Ion C. Hiru este un ales. El a înfăptuit multe dintre cele ce și-a dorit. În primul rând, și-a ales o carieră de dascăl pentru a dăruia, în mod calificat, din știința sa și din prea plinul inimii sale, cunoașterea corectă a limbii și literaturii românești. Cartea pentru învățarea gramaticii „Limba noastră cea română”, publicată în 2008, la Iași, cât și cele „500 de erori de exprimare” (lucrare în colaborare cu Dl.Silviu Constantinescu) sunt doar două exemple...tipărite ! Căci opera sa de răspândirea științei și culturii a început cu mult mai înainte și a ținut, practic, toată viața sa profesională. Căci a fi cândva director de Cămin Cultural nu este o treabă oarecare, dacă vrei să o faci așa cum trebuie. Și Profesorul a demonstrat cum se face această activitate, chiar în condițiile în care „Cultura” părea să fie „impusă” !!

Rezultatele au fost pe măsură, după cum dovedesc chiar publicațiile acelor timpuri. Dar ca să faci să fie VIE, funcțională, o Fundație culturală în vremurile contemporane, vremuri în care valorile perene ale artei și culturii par sufocate de goana nesăbuită după valorile materiale, după câștigul obținut cu orice preț și prin orice mijloace, de cele mai multe ori cel puțin ilicite, când sensibilități și trăiri autentice sunt copleșite de marasmul triumfalist al nonvalorilor, ei bine, ca să aduni în jurul tău persoane și personalități și să deschizi conaționalilor calea către exprimarea, la un nivel înalt, a ideilor și idealurilor, prin editarea unei publicații VII, a unei Reviste prestigioase, pentru a face ca Domneștiul să fie un real focar de cultură, nu este la îndemână oricui. Dinamic, ardent, cu o nedismulată dorință de a cunoaște oameni noi, oameni cărora să le împărtășească din gândurile sale, din aspirațiile sale, oameni cărora să le facă cunoscut, în deosebi, Domneștiul și Domnișanii, profesorul Hiru mi-a apărut în viață printr-o fericită împrejurare, fiindu-i prezentat de un prieten comun, pictorul Aurel Ioan Gârjoaba. Aflând de la acesta că eu am scris un roman a cărui acțiune se desfășura și la Nușoara, Ion C.Hiru nu a ezitat nici un moment pentru a-mi propune să „Jansez” lucrarea la Domnești. Minunea s-a petrecut în zi mare, de Înălțare, la 17 mai 2007 . De atunci, am revenit de câte ori am avut ocazia, iar cuvintele sunt palide pentru a descrie felul în care m-am simțit în mijlocul concetașenilor săi. Am păstrat oarece legături și, relativ recent, profesorul mi-a destăinuit că are de gând să scrie o carte despre „români uitați sub vremuri”. Mi s-a părut o temă originală, atractivă, ba chiar mi-am propus să-i trimit și eu ceva subiecte. Până să mă decid, până să le

caut....uite : ieri am primit volumul gata tipărit ! Asta e personajul, dom’le ! Acesta este domnul Hiru ! Cum face, ce face, nu știu, dar când zice că face, face și te și miri când l-a făcut ! Bineînțeles că, așa cum fac deobicei, împătimit fiind de magia cuvântului scris, n-am lăsat cartea din mână până n-am răzbit-o ! Desigur, o voi relua pe îndelete. Căci este structurată enciclopedic, ca un dicționar. Mereu, având-o la îndemână, poți susține o conversație despre subiectele antamate. E mare lucru ! Dar mare lucru a fost Ideea ! Ideea de a șterge praful așternut, cel mai des nedrept, peste oameni, peste destine. Ideea de a reda contemporanilor imaginea celor ce au însemnat ceva. Iar felul aleatoriu în care autorul a găsit cu cale să-și aleagă personajele este, de asemeni inedit. Să pui pe savantul Paulescu lângă Titu Boldescu, omul care frânge fierul ; pe Șerban Cioculescu, bunăoară, lângă Gogea Miu,

șalonului 1966 al Institutului piteștean, blinșat cu somități ale învățământului academic românesc.....” (pag.454, completare la articolul dl. Dejanu despre Gabriel Tepelea), pentru a expune cu altă ocazie (pag. 319) un dialog între Domnia sa și Profesorul Alexandru Piru, „idolul meu”: „- Știi, Ioane, ce deosebire este între noi?”

- Nu știu, domnule profesor,dar oricum este destul de mare, aproape că refuz să mă gândesc asupra acestei probleme.

- Nu, domnule e chiar mică, e de o singură literă...eu,Piru...tu, Hiru !”

Dar cea mai sigură dovadă a buneii credințe, a verticalității autorului, a nevoii sale imperioase de a spune adevărul este dată de includerea în galeria portretelor a unor persoane care reprezentau ,la un moment dat, imaginea Puterii ! Mi se pare un lucru de esență. Istoria se face de contemporani și se scrie de către urmași. Ca

ales pentru că l-a prezentat dând o lecție de viață unor cantonieri, ce nu-și făcuseră datoria, ordonându-le să meargă pe jos de la Pitești la Topana, după ce le spusese, cu umor acid: „Băi, să-mi aduceți 5 grame de sudoare de cantonier, pentru că aceea, alături de cea a milițianului comunal, e cea mai bună tratație a cancerului !!!!”

Profesorul de românește adoptă, deliberat, un stil curgător, simplu, sincer, deschis. Nu caută, deși știe bine cam de câte „carate” este, să epateze. Oricând ar putea să semneze un roman. Are imaginația necesară, cultura potrivită și posibilitatea de a crea personaje. Nu o face ! El scrie VIATA ! A sa, a altora. Știe ce face. Pentru ca deliciile cititorilor să fie împlinite lasă pe seama altui profesor realizarea lecturilor adresate inimii ! Nu un oarecare profesor. Nu ! Ci tocmai ginerelui său George Baciu! Poet de o sensibilitate rară și prozator îndemânatic. Ambii fac un tot unitar pentru a „șlefui” „PIETRELE DOAMNEI” ! Puterea profesorului Ion C. Hiru este multiplicată de simbioza realizată prin această uniune, binecuvântată de Cel Atot Puternic. Mai rar mi-a fost dat să văd ce pot face doi oameni care se regăsesc pe aceiași lungime de undă. Mai ales în condițiile concrete ale existenței lor contemporane. Mai ales când ION spune, în această carte, despre el că.....“de fapt, eu n-am fost decât un profesor rural” !!!!

Doamne, oare de ce nu se găsesc mai mulți care să poată gândi, dar, mai ales, să poată trăi astfel !

Urez autorului neastâmpăr veșnic, putere de muncă și sănătate pentru că sunt încredințat că surprizele nu vor întârzia să apară.

Valeriu Ion GAGIULESCU

PIETRELE DOAMNEI

Pagini realizate sub egida Fundației „PETRE IONESCU-MUSCEL” DOMNEȘTI - ARGES în colaborare cu revista literară DOR & DOR ANUL I, NR. 1 ianuarie • 2007

DESPRE FRUMUSEȚEA LOCURILOR ȘI A OAMENILOR DOMNEȘTI - SAT ÎN ISTORIE, VIITOR ORAȘ

De dragul tău, o sat, Domnești, Cu un trecut urzit de vrajă, Bătrânii azi ne spun povești Iar râul Doamnei stă de strajă.

DOMNEȘTI, ÎNTRE LEGENDĂ ȘI ADEVĂR

glumă a naturii, asta, da. Asta e ceva cu totul nou. Nou, interesant și atrăgător. Tocmai eterogenitatea surprinde, fără a șoca. Lectura este agreabilă și prin naturalul care se desprinde din fiecare portret creionat. Respectând, ca un profesionist ce se află, dreptul de autor al fiecărui alt semnatar al acelor portrete și intervenind personal doar atunci când a simțit că este nevoie de o oarecare completare, Ion C. Hiru apare dezarmant de sincer când se prezintă pe sine. Nu este infatuș și nu găsește cu cale să se încununeze cu merite pe care crede că nu le-ar avea. Nici măcar nu se bate cu pumnul în piept că ar fi prozator ! El, cu o modestie rar întâlnită, zice, spre exemplu : „ Nu am fost un student strălucit, dar nici n-am fost în coada

atate, autorul, vrea să prezinte o istorie adevărată. Fără patimă, fără judecăți de valoare încărcate de subiectivism. Și, pentru că nu se pot șterge din Istorie 80 de ani de monarhie sau 50 de ani de comunism, el alătură Princesei Ileana pe Constantin Doncea ! Mai mult, pentru că a și avut ocazia să-l cunoască personal pe acest comunist de frunte, ilegalist, luptător în Războiul Civil din Spania din 1936, primar, demolator al unor cartiere insalubre din București, opozant al lui Gheorghiu-Dej, ni l prezintă așa cum foarte puțini și l-ar fi putut închipui. Nu neaparat pentru că a dispus să se aducă la Domnești oarece materiale de construcție deficitare, atunci când a fost solicitat....“pe ușa din dos”, realizând pe loc oportunitatea cererii,ci, mai

Valeriu Ion Gagiulescu

Scurtă istorie a Imnului Național al României: „Deșteaptă-te, române!”

Cântecele patriotice au fost create în focul luptelor pentru libertate socială și independență națională. Compozitorii și poeții respectivi nu și-au revendicat paternitatea. Când aceste creații au devenit bunuri spirituale de interes național, cercetătorii s-au străduit să stabilească și numele creatorilor: poeți și compozitori.

În timpul Revoluției din 1848, în Transilvania și în Banat s-au răspândit două cântece revoluționare: „Astăzi cu bucurie” și „Deșteaptă-te, române!”. Cel de-al doilea s-a răspândit și în Moldova și Țara Românească. Compozitorii ambelor cântece au fost mult timp controversați. „Deșteaptă-te, române!” a devenit chiar din timpul Revoluției Pașoptiste cântecul – simbol al conștiinței naționale. În jurul autorilor acestui cântec patriotic – poet și compozitor – s-a încheat o veritabilă legendă. Rădăcinile acestei creații – text și melodie – se pierd în creația populară. Cercetările unor muzicologi și ale unor istorici literari au demonstrat că încă dinaintea de anul 1840 circula o poezie a lui Grigore Alexandrescu – mare poet preromantic – intitulată „Din sânul maicii mele”. Pe acest text poetic, folcloristul și cântărețul Anton Pann a compus o melodie de largă popularitate, aflată în manuscrise psaltice încă din anul 1838. Mitropolitul Moldovei, Iosif Naniescu, în anul 1839, a primit de la Anton Pann melodia și textul cântecului „Din sânul maicii mele”. Textul poetic circula pe foi volante și prin ziare. În preajma Revoluției de la 1848, revoluționarii transilvăneni au simțit nevoia unui imn special pentru evenimentul declanșat: Revoluția. Aceștia i-au cerut lui Gh. Ucenescu – elev al lui Anton Pann și psalt al Bisericii „Sfântul Nicolae” din Scheii Brașovului – să-i cante lui Andrei

Andrei Mureșanu, autorul versurilor imnului național

Mureșanu mai multe melodii, urmând ca acesta să aleagă o melodie pe care să poate compune un imn al Revoluției. Andrei Mureșanu a ales melodia compusă de Anton Pann pe versurile poeziei „Din sânul maicii mele” de Grigore Alexandrescu. Pentru melodia aleasă, poetul Andrei Mureșanu a compus un text nou, pe care l-a intitulat „Un răsuneț”. Versurile acestui poem transmiseau cel mai fierbinte mesaj de libertate a românilor din Imperiul Habsburgic. Ideea centrală a poeziei a fost sintetizată de Nicolae Bălcescu: „...deșteptarea naționalității în Ardeal, după un somn greu, dintr-un jug ce de o mie de ani îl împovăra”. Poezia a apărut în revista „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, din 21 iunie 1848. Tot în această revistă, care apărea la Brașov, în numărul din 24 mai 1848 fusese publicată poezia lui Vasile Alecsandri intitulată „Către români”, devenită mai târziu „Deșteptarea României”. Publicată cu o lună mai târziu, poezia lui Andrei Mureșanu a fost considerată „un ecou”, „...un răsuneț” al poeziei lui Alecsandri. Dar poezia „Un răsuneț” a

devenit cunoscută sub numele „Deșteaptă-te, române!”, cu care începe primul vers. Se crede că pentru acest emistih, poetul s-a inspirat din articolul-program al revistei „Gazeta de Transilvania”, care cuprindea acest îndemn: „...deșteaptă-te și tu, române, pășește înainte împreună cu noi, primește și cultivă în inima ta iubirea de dulcea noastră patrie.” Cu privire la compunerea poeziei, soția poetului Mureșanu a lăsat mărturie elocventă și emoționantă. După Adunarea de pe Câmpia Libertății, Andrei Mureșanu s-a întors acasă stăpânit de o evidentă patimă creatoare – mărturisirea soția acestuia și continua: „el nu s-a culcat, ci s-a așezat la masa de scris și a scris până târziu după ce se făcuse ziua, mai sculându-se din când în când de la masă și plimbându-se prin odaie, citind ceea ce scrisese”. Erau strofe din „Deșteaptă-te, române!” Poezia a fost publicată în revista „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, care apărea în opt sute de exemplare. Imediat a fost adoptată ca imn al revoluționarilor români de la 1848. Prin caracterul mesianic al poeziei, Andrei Mureșanu este considerat un poet-tribun, fiind urmat, în ordine cronologică, de George Coșbuc și Octavian Goga. Caracterul de imn al poeziei este dat și de procedeele stilistice frecvente: invocații și interogații retorice, verbe la modul imperativ și la conjunctivul hortativ (care exprimă un îndemn): „deșteaptă-te, croiește-ți, uniți-vă, strigați, să dăm, să piară” etc. Poezia se încheie cu îndemnul la o acțiune hotărâtă: „Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină, / Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ”. Pentru a răsună și mai puternic în conștiința maselor, versurile trebuiau cântate. Gh. Ucenescu și Andrei Mureșanu au ales melodia

Anton Pann, cel care a compus muzica imnului național

compusă de Anton Pann pe vechiul text poetic „Din sânul maicii mele”. În această nouă formă – textul poetic de Andrei Mureșanu și melodia de Anton Pann – cântecul, îndemnând la deșteptare națională și socială, a fost cântat de către revoluționarii transilvăneni, mai întâi în casa lui Andrei Mureșanu, în prezența lui Cezar Bolliac, Gh. Magheru și a lui I. C. Brătianu, apoi a fost cântat la Abrud, așa cum relatează Nicolae Bălcescu – sufletul Revoluției – el însuși asociindu-și glasul cu al celorlalți revoluționari. Cântecul a fost interzis de autoritățile austro-ungare, dar a trecut în Moldova și Țara Românească. La 29 iulie 1848, la Râmnicu-Vâlcea, la votarea Constituției, textul a fost cântat de un grup de coriști condus de însuși Anton Pann. Răspândindu-se pe întreg teritoriul țării, cântecul „Deșteaptă-te, române!” a aprins „entuziasmul de patrie în inimile tuturor românilor.” Dacă textul poetic a rămas până astăzi cel compus de Andrei Mureșanu, melodia compusă de Anton Pann a suferit mai multe mici schimbări.

Considerat de Iosif Vulcan „Evangelia națională”, cântecul a fost armonizat de Gavriil Muzicescu pentru cor mixt și pentru cor de voci egale și l-a publicat printre cele „12 Melodii naționale” – premiate la Expoziția internațională de la Paris din anul 1889. Tot Gavriil Muzicescu îi dă caracterul de imn, modificând câteva valori de note și câteva intervale. Alte mici modificări au fost efectuate de compozitorul D.G. Kiriac. Cântecul a fost interpretat, în anul 1906, la Arenele Române din București, de un cor compus din opt sute de membri, dirijat de D.G. Kiriac.

În Transilvania, compozitorii Iacob Mureșianu și Ioan Vidu au pus în circulație o variantă melodică diferită de cea finisată de G. Muzicescu. Așadar, la definitivarea melodiei actuale a Imnului nostru Național au contribuit muzicieni din cele trei provincii românești: Muntenia – Anton Pann, D.G. Kiriac; Moldova – Gavriil Muzicescu; Transilvania – Gh. Ucenescu, Iacob Mureșianu și Ioan Vidu. De aceea, „Deșteaptă-te, române!” poate fi considerat un adevărat simbol-muzical al unității tuturor românilor. Cântecul „Deșteaptă-te, române!” a entuziasmat toate marile evenimente din istoria modernă a poporului român: Revoluția de la 1848; Unirea din 1859; Independența din 1877; Marea Unire din 1918; Revoluția din Decembrie 1989, după care a devenit imn național.

Notă: Prin poezia „Deșteaptă-te, române!”, Andrei Mureșanu a rămas în conștiința românilor drept poetul profet al năzuințelor unui neam oroposit, care-și cerea, cu legitimă îndreptățire, revindicări seculare. Mihai Eminescu l-a numit pe autorul Imnului național „Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet.”

Constantin VOICULESCU

VERSURI DIN INVESTIARUL INIMII: George Baciu

AMINTIRI DIN COPILĂRIE

Copilărie.
Poveștile aveau trup de salcie
coborâtă cu pleoapele
în lacul din palma pădurii.

Frimături de săruturi pe furis,
stele desculțe făceau cu ochiul,
dudul se mărginea de-o bancă
strâmbă de bătrânețe.

Mama, frumoasă ca o duminică,
la capătul rugăciunii de seară,
legănând același cântec
atărnat pe-o șoaptă de lacrimă.

Copilărie.
Album despre
întâmplări cu gropițe-n obraji.

TRĂIESC

Trăiesc pe ulița cu capul gol,
ploaia vântură păsări peste umăr,
nu rămâne nicio emoție
ostenită pe gând.

Trăiesc în propria-mi viață,
pipăind povestea care sunt,
cu trei insomnii,
zăbovite în pântecul virgulei,
am cratima în sprânceană,
m-am născut între punct și virgulă
și n-am vreme să sughit
puncte, puncte...

ORAȘ AIUREA

Oraș cu mucegai pe buze,
mărșăluind în vânt,
cu ochii negrii de seară zurlie
din care potecile cad
pe gemul nedeslușit al ploii,

tremurând în pijamale
de frunze golașe.

Oraș cu mucegai pe buze,
rămas adormit sub streșina ierbii,
ținând în brațe statuile
cu capul îngropat în palme.

Oraș cu coapse de vreme,
oglinzind sub cerul
ce-mi îngână pasul.

ACUAFORTE

Seara aleargă-n minijup,
pădurea-și trage copacii peste ochi,
cad fisuri de frunze.

Toamna se ascunde într-un sonet,
scris pe trupul tău
pălmuț de îmbrățișări.

CITESC DESPRE TINE

Citesc despre tine în ziarul de miercuri,
la pagina cu fapte diverse.
Notez pe ultima filă a gândului
de la ora nouă și-un sfert,
chipul buzelor,
tăietura ostilă din spinarea rochiei;
hohotul de râs al pardesiului
pe care-l îmbraci duminica la biserică;
dinții cu care-ți strivești singurătatea
patului, după fiecare noapte de post;
emoția părului tăvălită-n trupul mâinii
în pielea goală,
pianul gleznei, fredonând marșul
odăilor de hotel.

Citesc despre tine, femeie second-hand,
vândută-n știrile de la mijlocul paginii
cu povești din orașul mezanin.

George Baciu

LUNA RÂDE

Luna râde ca o lumânare
asasinată pe gulerul nopții.

Mâna iernii înghețase
pe clanta ușii ce ducea
către camera
cu povești de adormit cerbi.

Fulgii nasc troiene
pe sub pașii cailor cu sănii la gât
și trec stele ca niște fecioare
cu trupul neînțeput.

Toamă te-am lovit
cu toiagul unui colind,
schilodit în Evanghelia gurii.

ERA PE JUMĂTATE FRUMOASĂ

Umbra îi stătea mototolită,
undeva sub bancă,
lovind din când în când vântul
peste călcăie.

Dimineța îi asculta zgomotul părului,
motăind pe umerii parcului
ascuns după târziul lunii.

Mai rămăsese din ea
dăra unui sărut
curs leneș pe sânul curb
al frunzelor oacheșe.

Era pe jumătate pământ,
era pe jumătate frumoasă.

BLITZ

Azi dimineată ochii tăi au intrat în grevă.
Nu s-au mai plâns de defecțiunile sufletești,
n-au mai păstrat în buzunare
mărunțisuri de sentimente
și nici n-au vândut, pe sub pleoape,
discursuri, rostite seara,
în episcopia inimii.

Azi dimineată ochii tăi au intrat în grevă
și mă întreb de ce guvernul buzelor mele
nu trimite săruturi să le pună cătușele
pentru tulburarea gândului cu care te iubesc?

PIPER DOMNESCU presărat de Davo Cristatus

Misogină

Curat loz la-nsurătoare
(Loterie să se cheme?):
La altar privighetoare,
Coțofană după-o vreme.

Înflație de diplome

La fix patru premii grele,
Inși vreo șapte concurară,
Dintre ei și dintre ele,
Diplome zece luară.

După nuntă, cu timpanul încă vibrând

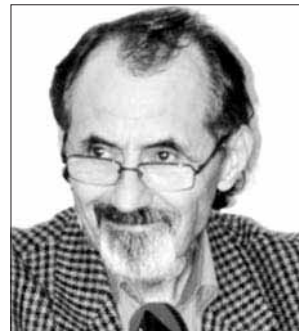
Kilowat de mult s-a spus,
Mega-, terra- sunt fumați.
Eu propun ceva în plus
Pentru nuntă: surdo-vați.

Traducere pe alese

La străbuni gândul mă duce
Și găsesc interpretare:
Carpe diem se traduce
„Crapul zilei” (...fără sare!).

Unui petrecăreț

Nasul lui, ca în poveste,
Campion la mirosire:
Simte peste deal când este
Un chiolhan în pregătire.

UMORUL DOMNIȘANULUI

DAN AVRAM, MAESTRU AL UMORULUI DOMNIȘAN

Alături de alți protagoniști ai umorului domnișan, fără drept de apel îl putem adăuga și pe nenea Dan Avram, cum cu respect i se adresau cunoscuții, mai apropiați sau mai îndepărtați. Era un om care își impunea respect, în primul rând prin comportamentul său în relațiile cu cei din jur, ce nu de puține ori erau personalități din diverse profesii (ingineri, doctori, scriitori, actori, chiar înalți funcționari prin ministere), care apreciau calitățile domnișanului, mai ales în domeniul artei culinare, al aranjamentelor pentru petreceri, pe la diferite cabane din munți, toate acestea presărate fiind cu voia bună, glumele și, mai ales, bucatele lui Dan Avram.

Era magaziner la sectorul Lunci din cadrul Intreprinderii Forestiere, întâi la Domnești, apoi la Stâlpeni. Cel mai lângă sufletul maestrului umorului domnișan se afla scriitorul umorist Valentin Silvestru, căsătorit cu Brândușa Zaita Silvestru, actriță, director al Teatrului de copii, niște oameni înzestrați de bunul Dumnezeu cu mult talent în domeniul lor, alături de o mare omenie și o puritate sufletească ieșită din comun.

I-am cunoscut foarte bine. În fiecare an, când la vârul Dan, cum îi spuneam eu, deși era văr cu tatăl meu, sosea familia Valentin și Brândușa Silvestru, eram invitați la masă, împreună cu familia prof. Mihalache, nepotul marelui politician Ion Mihalache.

Nu vă pot spune câte bancuri de calitate, glume, povestioare hazlii auzeam, mai ales din partea celor doi, dl. Silvestru și Dan Avram. Pană noaptea târziu, râdeam cu lacrimi, cum cred că n-aș fi putut face decât vizionând un spectacol de revistă.

Mâncarea preferată a domnului Valentin era bulzul „inspectoresc”, pregătit cu multă pricepere și pasiune de Dan Avram. Să vă spun în ce consta acest bulz inspectoresc. Într-o tavă mare, dreptunghiulară, unsă cu untură din sloi, așternea un strat de vreo cinci centimetri de mămăliguță

moale direct din tuci. Făcea apoi un aluat din două pachete de unt, zece ouă, branză de burduf rasă, bucăți tăiate sub formă de cuburi din mușchiulet afumat de porc, scos din oala cu sloi, toate se aruncau „cu simț de răspundere”, cum îi plăcea lui să spună, peste mămăligă, iar deasupra alt strat de mămăliguță, cam tot de cinci centimetri. În acest aluat-umplutură puneam tot felul de mirodenii, chiar și busuioc și măghiran. Introducea tava la cuptor, la foc mic și, mamă, ce mirese degaja prin bucătărie!

Dl. Silvestru saliva, salivam și noi, în așteptarea bulzului inspectoresc a la Dan Avram. Acesta era primul fel. Se mânca cu o deosebită poftă, fără a ne rezerva timp decât pentru a ne șterge unsoarea de la guri cu șervețelele apretate, făcute din poplin alb. Masa era aranjată de tanti Lița, o gospodină deosebită. Urmău și alte feluri, pană la friptura de vanat, chiar celebrul mușchiulet de urs, dar cine mai putea mânca, după greața provocată de bunătatea de bulz inspectoresc mâncat cu lăcomie!?

Mereu, friptura de vânat rămânea pe masă. După vreo doi, trei ani, ne-am dat seama că este bine ca acest deliciu să-l mâncăm după friptură. La propunerea familiei Silvestru, așa am și procedat și a fost mult mai bine. S-a făcut, mai apoi, mult haz pe tema asta.

La un 1 Mai, când corul Domnești, unul dintre corurile laureate, defila alături de alte formații corale pe Strada Mare a Piteștiului, o doamnă de pe trotuar, văzând mocanii din Domnești, mai ales pe impunătorul Dan Avram, îmbrăcat în costumul național tradițional, dar ai cărui cioareci nu-l prea cuprindeau, îl întreabă cu multă ironie: „Măi, gușatule, unde ți-e gușa?”. Domnișanul, cu o promptitudine de nebănuț, ridică poalele cămășii cusute cu arnici, sub care apar cioarecii stramți, ce nu-l cuprindeau bine și îi arată doamnei „gușa”, destul de dezvoltată. Un domn de lângă neînspirata doamnă, îi spune acesteia: „Te-a avut, mocanul!” S-a

râs mult la această glumă, atât pe trotuar, cât și în interiorul coloanei ce defila și trecea prin fața tribunei oficiale.

Aș vrea să mă opresc asupra unei întâmplări rămase de pomină. Dan Avram era bun prieten cu Tuță Mincu, directorul Intreprinderii locale din Curtea de Argeș. Pentru că era un desăvârșit specialist în preparatul porcului, de Crăciun, directorul îl chema pe Dan să-i pregătească și lui cele două namile de porci. Știa că până seara, datorită ajutoarelor pe care le avea, totul va fi gata: carnea și șuncile așezate în hardaie, cărnații, lebervuștii, caltaboșii pregătiți și chiar untura pusă în garnie. Trebuie să remarcăm faptul că măcelarii din Domnești sunt experți în pregătirea porcului.

De comun acord cu Tuță Mincu, măcelarul Dan Avram este descris soției lui Mincu, doamna Nicoleta, ca un năvleg, care nu aude, vorbește pocit, dar foarte priceput. Directorul trimite mașina să-l ia de la Domnești. Într-o sacoșă tip sport își ia cuțitele, aparatul de ascuțit, tulumbe și alte ustensile. Pe la 6,00 dimineața, Dan Avram ajunge la domiciliul unde se produceau „crimele”.

Soția d-lui Mincu, doamna Nicoleta, îl întâmpină cu un zâmbet plăcut (era o femeie frumoasă), la care Dan îi răspunde:

- Bună, fă!

Doamna a incremenit, punându-și întrebarea ce se va face ea cu năvlegul de la Domnești toată ziua, mai ales că părea nici că nu aude bine, trebuind să se înțeleagă prin semne. Tuță Mincu cu greu putea să-și fină râsul. Au început activitatea.

Ajutoare erau destule, ca la un director. Din ce în ce mai greu se înțelegea doamna, ca și cei din jur cu „năvlegul”, care la un moment dat era chiar compătimit: „Săracul, ce priceput și ce curățel e!” Doamna nu-i zicea Dan, i se adresa cu Năvlegule. (Du năvlegului usturoiul, spune năvlegului să nu pună multă sare, dă-i năvlegului o țuică fiartă...) Toată ziua

Multe glume se făceau la întrunirile Corului Domnești dirijat de Alfons Popescu

Dan a fost compătimit, dar și jignit. Când i se adresa direct, doamna Nicoleta se apropia de urechea lui, tipând ca el să audă cât de cât. Dan se prefăcea că se înfurie, îi vorbea neînțeleș și o alerga prin curte cu cuțitul în mână. S-a făcut mult haz. Dar când frumoasa doamnă Nicoleta a gustat din preparatele făcute de „năvleg”, a stat un pic pe gânduri și apoi i-a spus soțului: „Vezi cum i-a lăsat Dumnezeu și lui un lucru bun!?” Dan auzea totul. Nimeni nu-l cunoștea, numai prietenul Tuță Mincu. După ce cei doi porci de peste 300 de kilograme au fost pregătiți și băgați la magazie sau la afumătoare, după ce s-a făcut curățenie, încât nu se cunoștea că acolo au fost masacrați doi porci, o masă mare cu fețe de masă albe aștepta musafirii pentru pomana porcului. Dacă nu mă înșel, urma să vină și primul secretar al raionului de partid.

Doamna Nicoleta îi spune soțului că o să-i pună masa năvlegului în bucătărie. Dar soțul n-a fost de acord, găsindu-i un loc la masa festivă, dar peste fața de masă apretată i-a pus un prosop, ca să n-o păteze. Au sosit musafirii, au urmat străngeri de mâini și urări de genul: „să-i mancați sănătoși!”

Ca la orice masă de pomană a porcului, se începe cu o țuică fiartă. Lângă directorul Tuță Mincu stă soția, frumoasa doamnă Nicoleta. Primul

care se ridică în picioare, în mână cu ceașca de pământ, din care ieșeau aburii țuicii fierțe cu mult piper, este Dan Avram, care întinde mâna, pentru a da noroc întâi cu doamna, adresându-i-se:

- Sărut mana, stimată doamnă, să-i mâncați sănătoși, iar la anul să fim și noi

sănătoși, să tăiem alții, cum este obiceiul străbun românesc...

Când a auzit doamna această urare inteligentă din gura celui care toată ziua a fost ținut pe post de năvleg și surd, i-a căzut ceașca din mână, a dat ochii peste cap și s-a trezit doar la răcoarea stropilor de apă și la pâlmuțele pe care, cu milă, i le da soțul. Și-a revenit și, cerându-și scuze domnișanului, i-a sărit de gat, îmbrățișându-l. S-a făcut mult haz, doamna muștrându-și soțul pentru farsa pe care i-a jucat-o. Pe urmă chefel s-a încins până târziu după miezul nopții. S-a mâncat lebervușt, carne prăjită bine într-o cratiță mare, mușchii mici, ficat alb, jumări rumenite, carnați. Iar mămăliga caldă, din varful furculițelor, era înmuată prin grăsimea lăsată de carnea de porc. Bureții de fag le luau greața, iar totul era stropit cu un vin adevărat de Drăgășani. A fost o masă pe cinste, iar farsa făcută de dl. Mincu soției i-a făcut pe toți să se amuze.

Prof. Ion C. HIRU

Comuna Vlădești - Muscel la sfârșitul secolului al XIX-lea

Apărut în anul 1893

„Dictionarul geografic al județului Muscel” de institutorul C. Alessandrescu este în esență un dicționar geografic, statistic, economic și istoric al județului Muscel, care reproduce informațiile referitoare la populația localităților și situația economică a acestora, conform statisticii de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

În Dicționar se precizează, printre altele, populația, limitele comunelor, numărul animalelor, pădurile, livezile, apele, bisericile, școlile, legendele locale etc.

Componența comunei Vlădești în perioada istorică menționată diferă de actuala structură administrativă. În Dicționar, se precizează: Comuna Vlădești se compune din trei cătune: Vlădeștii de Sus, Vlădeștii de Jos sau Pământeni și Prislop și se mărginește la nord cu comuna Aninoasa, la sud - cu comuna Golești, la est - cu comuna Cotești și Capul Piscului și la vest - cu comuna Bădești.

Evident că și sub raportul populației situația este diferită comparativ cu datele demografice actuale. Comuna avea o populație

de 1450 locuitori (782 bărbați, 668 femei) cu 336 capi de familie, care trăiau în 336 case.

Abordând problematica ocupațiilor din localitate, institutorul C. Alessandrescu menționa următoarele: „Locuitorii pe lângă agricultura, se mai ocupau cu rotăria, facerea cărămidei și vioara. În comună, sunt 112 stupi de albine, care dau 336 kg. miere și 56 kg. ceară. Gândacii de mătase nu se cultivau. Porumbul se cultiva pe 322 ha. care dau 644 chile. Prunele produc 3600 decaltri țuică anual, se înțelege în anii productivi. Ei au

41 cai, 1388 vaci, 18 bivoli, 135 capre, 443 porci și 1149 oi.”

Vegetația era, ca și acum, diversă. În jurul comunei sunt livezi cu pruni și păduri compuse din stejar, fag, anin, mestecăan, paltin și alun.

Rețeaua hidrografică se precizează în extenso. Comuna este străbătută de 19 vălcele și viroage de râul Bratia, care o udă prin centru și anume: Valea lui Marin, Valea Mare, Valea Mică, Valea Lacului, Valea Drăghinei, Valea Perșinarului, Valea lui Negru, Valea Bisericii, Valea Bondorica, Șanțul Aureilor, Valea

lui Dan, Valea Badei, Valea Ursului, Valea Nevrintului, Valea Runcului, Valea Bahnei, Valea Siliu, Valea cu Meri și Valea Prislopu. Râul Bratia trece prin comună de la nord la sud și în el se varsă toate aceste văi.

Industria locală, acționată prin forța motrice a râului Bratia, era impresionantă. În centrul comunei pe râul Bratia sunt cinci mori care aduc - fiecare - un venit anual de 150 lei și două ferăstraie în care se tăiau peste 10000 capete scânduri.

Situația proprietății este analizată în evoluția sa istorică: 189 locuitori s-au împroprietarit după Legea din 1864 pe moșiile domnilor G. Vlădescu, I. Arsenescu, G. Hristea, I. C. Aninoșanu, Spirea Diaconu, Gr. Lăngescu, Joița Lăngescu, proprietățile statului Negrești Siliștea și Negești Bahnei. Comuna se întinde pe o suprafață de 1455 ha.

Instituțiile din comuna Vlădești sunt menționate succint. În comună sunt trei biserici deservite de trei preoți și trei dascăli. Cătuțul Vlădești-Pământeni are o școală mixtă, în centrul comunei.

În satul Vlădeștii de Sus, biserica cu hramul „Țăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul” - remarcabil monument de arhitectură - edificat în anul 1657 de către marele vistier Pârnu Vlădescu este sumar

descrișă, fără precizarea unor elemente de natură istorică: „Aici este o biserică zidită la anul 1657. Are o inscripție care nu s-a putut citi din cauză că aproape s-a șters. În biserică se mai află o pisanie, care nu s-a putut citi.”

Textul pisaniei fixate deasupra accesului în biserică relevă osândirea ctitorilor: „Cu vreaarea Tatălui și cu ajutorul Fiului și al Sfântului Duh, ziditu-s-au această sfântă besearică den temelie întru slava Usochinoveniei

(Țăierea capului Sfântului Propovăduitorului Ioan Botezătorul lui Hristos) în zilele luminatului domn Io Constantin Voevod Șerban, cu toată osândia, dreapta cheltuială «a» jupan Pârnu vel vistier și jupâneasa lui, Anca, și coconii: Bălașa, Constantin și Șerban, ca să fie dumnealor și părinților: Tudoran vel sluger și jupâneasa Marie și șui Ivan vel șatra și jupâneasa Elinii proman «a» în veci. Primește osândia noastră și, ca ruga Sfinții(i) Tale de muncile vecinice ne izbăvește. Ispravnic Nan logofăt a scris în luna noiembrie 1 vă leat 7165.”

Referirea la biserica din Vlădești-Pământeni se rezumă la consemnarea: „La biserică nu se găsește altă inscripție decât cea de deasupra ușii unde sunt zugrăviți: Cocoana Smaranda, soția logofătului soția logofătului Petre

cu fiul lor Grigore Lăngescu”.

Școala din Vlădești era frecventată de 61 de elevi și eleve, cu întreținerea căreia statul cheltuiește anual 1728 lei. Localul școlii datează de la 1850, este în paianță și s-a făcut de locuitorii comunei la început pentru Primărie și numai de la 1864 a devenit local de Școală. Scriu carte 153 de bărbați și 4 femei.

Atent investigator al aspectelor de cultură tradițională, C. Alessandrescu consemna următoarele. Obiceiurile locuitorilor sunt identice cu ale celor din restul județului, deosebesc numai că: „unii nu iau ouă roșii în mână în ziua de Paști, sub pretext că fac buboie, alții nu mănâncă carne în ziua de Sf. Petre zicând că le strică lupii vitele, alții nu lucrează joile sub cuvânt că bate piatra, alții nu lucrează vinerea la casă că se aprinde.”

În concluzie, „Dictionarul județului Muscel” reprezintă un document cuprinzător ce surprinde imaginea comunei Vlădești, într-un moment semnificativ al evoluției sale istorice, document care trebuie cunoscut în integralitatea sa de către analiștii vechilor așezări muscelene.

Prof. Popescu Ionel Marius, Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești - Argeș

Un sat de legendă: Nucșoara – Argeș

În Subcarpații Getici, există comuna Nucșoara, o zonă deosebit de liniștită și cu foarte multă verdețură, ce excelează prin frumusețile sale naturale de excepție, cât și prin trecutul său istoric. Istoria acestui ținut de legendă de la poalele munților Făgăraș este fascinantă, tulburătoare, având în vedere rezistența la agresiunile dictaturii, dar și acuratețea sufletească, priceperea și hărnicia locuitorilor. Pentru oricine ajunge aici trei obiective turistice nu trebuie ocolite:

1. **Lacul Învârtita**, apărut la sfârșitul secolului al XIX-lea (format pe gips, prin prăbușirea tavanului unei doline, singurul de acest fel cunoscut în țară, având o suprafață de 2,2 ha și o adâncime de 5 m), declarat monument natural.

2. **Vârful Măgura** situat deasupra Lacului Învârtita, este o feerie de verdețură alcătuită din pădure de brad, mesteacăn și arin.

3. **Casa familiei Rizea Gheorghe și Elisabeta** – eroi ai luptei anticomuniste din România. Elisabeta Rizea împreună cu soțul ei, a sprijinit activ grupul de rezistență anticomunistă Arsenescu – Arnăuțoiu, a fost arestată și torturată de autoritățile comuniste în 1952 și 1961, a făcut 12 ani de închisoare. Povestea ei a devenit cunoscută publicului în urma unui interviu din 1992, inclus în documentarul *Memorialul durerii*, de Lucia Hossu – Longin.

Lacul „Învârtita“

Vârful Măgura

Casa familiei Rizea

ISSN 1843 - 9071 CASETA REDACȚIEI

- Redactor șef: Prof. GEORGE BACIU
- Redactor șef adj.: Prof. ION C. HIRU
- Colaboratori seniori: Constantin Voiculescu (profesor), Daniel Dejanu (profesor), Maria Diana Popescu (jurnalist, poet), Cucu Ureche (artist plastic), Ion Măldărescu (jurnalist) și Marin Voican-Ghioroiu (scriitor, compozitor, muzicolog)
- Difuzare abonamente: Prof. Constantin Matei și Biblioteca Municipală din Curtea de Argeș

Redacția și administrația: B-dul Alexandru Ioan Cuza nr. 77, loc. Domnești, județul Argeș, cod. 117370, tel. 0248-269115, 0744682591, 0723581017
e-mail: gigibaciu_gsm@yahoo.com

www.fundatiaionescumuscel.wordpress.com
www.pietreledoamnei.wordpress.com

Responsabilitatea pentru articolele scrise revine exclusiv autorilor.

Colaboratori: Cenaclul „Nicolae Velea” de la Biblioteca Municipală Curtea de Argeș, Clubul Iubitorilor de Cultură, Mihai Golescu – directorul cotidianului „Argeșul”, Liga Scriitorilor din România, Primăria și Casa de Cultură Domnești, Asociația Națională „Cultul Eroilor”- filiala Argeș, Asociația Națională de Vexilologie „Tricolorul”, Asociația Română pentru Patrimoniu, Ion Anton Datcu (Canada), Elena Buică (Canada), Adriana Vidroiu Stanca (Valencia), Alexandru Cetățeanu (Canada).

Abonamentele pentru anul 2011 se depun în contul Fundației „Petre Ionescu-Mușcel, nr. RO92RZBR0000060007588405 deschis la Raiffeisen Bank, Agenția Domnești, CIF 18612649. Informații la nr. de telefon 0744682591 sau 0723581017.